

[2000/10/22 v3.01 Landscape Pages (DPC)]
[2019/09/16 v2.46 Cross-referencing by name of section]

కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ
బ్రాహ్మణమ్: ప్రథమోష్ఠకం -
ప్రపాఠకః 1-4

For Personal Use Only
Not For Commercial Printing/Distribution

Contents

1.1 ప్రథమాష్టకే ప్రథమః ప్రపాఠకః - అగ్న్యధేయబ్రాహ్మణం	2
1.1.1 అనువాకం 1 - సోమయాగశేషభూతాః శుక్రామన్థిగ్రహప్రచారార్థా మన్తాః	2
1.1.2 అనువాకం 2 - అథాగ్న్యధానప్రకరణం, తత్ర కాలవిశేషవిధిః	4
1.1.3 అనువాకం 3 - దేవయజునార్థాః సంభారాః	8
1.1.4 అనువాకం 4 - సంభారసంయుక్తాయతనేషు అగ్న్యధానమ్	12
1.1.5 అనువాకం 5 - తత్ర పవమానహబీంషి	15
1.1.6 అనువాకం 6 - పవమానహవిర్విస్తారః, హవిరన్తరాణి, దక్షిణాశ్చ . . .	18
1.1.7 అనువాకం 7 - ఆధానమన్తాః	22
1.1.8 అనువాకం 8 - ఏతద్బ్రాహ్మణం	23
1.1.9 అనువాకం 9 - బ్రహ్మాదనమ్	26
1.1.10 అనువాకం 10 - పఞ్చాగ్న్యధానమ్	29
1.2 ప్రథమాష్టకే ద్వితీయ ప్రపాఠకః - గవామయనబ్రాహ్మణం	34
1.2.1 అనువాకం 1 - ఆధానమన్తాః పూర్వప్రపాఠకశేషభూతాః	34
1.2.2 అనువాకం 2-విషూవన్నామకం ముఖ్యమహ, తదుభయపార్శ్వవర్తీని చత్వార్యహాని చోచ్యంతే	45
1.2.3 అనువాకం 3 - విషువద్ధినేఽతిగ్రాహ్యవిశేషాః	47
1.2.4 అనువాకం 4 - తస్మిన్నేవ దినే దివాకీర్త్యనామాని సామాని	49
1.2.5 అనువాకం 5 - పశవః వైష్ణవాద్యా నవ	50
1.2.6 అనువాకం 6 - మహావ్రతమ్	52
1.3 ప్రథమాష్టకే తృతీయ ప్రపాఠకః - వాజపేయబ్రాహ్మణం	57
1.3.1 అనువాకం 1 - పునరాధేయశేషః ఆజ్యభాగయోర్విశేషః	57
1.3.2 అనువాకం 2 - వాజపేయస్య విధిః	59
1.3.3 అనువాకం 3 - తస్యగ్రహవిశేషాః	61

1.3.4 అనువాకం 4 - పశవః సప్తదశ	64
1.3.5 అనువాకం 5 - రథయాజనమ్	66
1.3.6 అనువాకం 6 - రథధావనమ్	68
1.3.7 అనువాకం 7 - యూపారోహణమ్	71
1.3.8 అనువాకం 8 - అన్నహోమాః, అభిషేకశ్చ	74
1.3.9 అనువాకం 9 - అతిగ్రాహ్యః, పఞ్చైచ్ఛ్వాః	76
1.3.10 అనువాకం 10 - పిణ్డపితృయజ్ఞః దర్శపూర్ణమాసబ్రాహ్మణశేషః . .	77

1.4 ప్రథమాష్టకే చతుర్థః ప్రపాఠకః - సోమాదిబ్రాహ్మణం 82

1.4.1 అనువాకం 1 - గ్రహణా గ్రహణమ్	82
1.4.2 అనువాకం 2 - సోత్రామణీశేషా మన్తాః	84
1.4.3 అనువాకం 3 - దోహప్రాయశ్చిత్తమ్, అగ్నిహోత్రే	86
1.4.4 అనువాకం 4 - అగ్నిప్రాయశ్చిత్తమ్ అగ్నిహోత్రే	88
1.4.5 అనువాకం 5 - సోమాతిరేకప్రాయశ్చిత్తమ్	93
1.4.6 అనువాకం 6 - సవననిమిత్తం ప్రాయశ్చిత్తమ్	95
1.4.7 అనువాకం 7 - యూపవిరోహణాదిప్రాయశ్చిత్తమ్	97
1.4.8 అనువాకం 8 - పావమానీమన్తాః (స్మార్తే శ్చానాదౌ మార్జనార్థాశ్చ) .	100
1.4.9 అనువాకం 9 - రాజసూయగతచాతుర్మాస్యశేషః	102
1.4.10 అనువాకం 10 - చాతుర్మాస్యప్రశంసనమ్	105

ఓం నమః పరమాత్మనే, శ్రీ మహాగణపతయే నమః
శ్రీ గురుభ్యో నమః, హరిః ఓం
1 కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకం

॥ 1.1 ప్రథమాష్టకే ప్రథమః ప్రపాఠకః - అగ్న్యధేయబ్రాహ్మణం ॥

॥ 1.1.1 అనువాకం 1 - సోమయాగశేషభూతాః శుక్రామన్థిగ్రహప్రచారార్థా మన్తాః ॥

TB 1.1.1.1

బ్ర॒హ్మ సంధ॑త్తం తన్నే॑ జిన్వతమ్ ।
క్ష॒త్రగ్ం సంధ॑త్తం తన్నే॑ జిన్వతమ్ ।
ఇ॒షగ్ం సంధ॑త్తం తాం మే॑ జిన్వతమ్ ।
ఊ॒ర్జగ్ం సంధ॑త్తం తాం మే॑ జిన్వతమ్ ।
ర॒యిగ్ం సంధ॑త్తం తాం మే॑ జిన్వతమ్ ।
పు॒ష్టిగ్ం సంధ॑త్తం తాం మే॑ జిన్వతమ్ ।
ప్ర॒జాగ్ం సంధ॑త్తం తాం మే॑ జిన్వతమ్ ।
ప॒శూన్ ధ॑న్ధత్తం తాన్నే॑ జిన్వతమ్ ॥
స్తు॒తోఽసి॒ జన॑ధాః ।
దే॒వాస్తా॑ శుక్ర॒పాః ప్ర॑ణయస్తు ॥ 1 (10)

TB 1.1.1.2

సు॒వీరాః ప్ర॒జాః ప్ర॒జన॑యన్ పరీ॒హి ।
శు॒క్రః శు॒క్రశో॑చిషా ॥ స్తు॒తోఽసి॒ జన॑ధాః । దే॒వాస్తా॑ మన్థి॒పాః ప్ర॑ణయస్తు ॥
సు॒ప్ర॒జాః ప్ర॒జాః ప్ర॒జన॑యన్ పరీ॒హి ।
మ॒న్థి మ॒న్థిశో॑చిషా ॥

స॒జ॒న్గా॒నౌ ది॒వ ఆ పృ॑థి॒వ్యాఽఽయుః॑ । సంధ॑త్తం తన్నే॑ జిన్వతమ్ ।

ప్రా॒ణగ్ం సంధ॑త్తం తం మే॑ జిన్వతమ్ ।

అ॒పా॒నగ్ం సంధ॑త్తం తం మే॑ జిన్వతమ్ । 2 (10)

TB 1.1.1.3

వ్యా॒నగ్ం సంధ॑త్తం తం మే॑ జిన్వతమ్ ।

చక్షుః॑ సంధ॑త్తం తన్నే॑ జిన్వతమ్ ।

శ్రో॒త్రగ్ం సంధ॑త్తం తన్నే॑ జిన్వతమ్ ।

మ॒నః సంధ॑త్తం తన్నే॑ జిన్వతమ్ ।

వా॒చగ్ం సంధ॑త్తం తాం మే॑ జిన్వతమ్ ॥

ఆ॒యుః స్థ ఆ॒యుర్మే ధ॑త్తమ్ ।

ఆ॒యుర్ య॒జ్ఞాయ॑ ధత్తమ్ । ఆ॒యుర్ య॒జ్ఞప॑తయే ధత్తమ్ ।

ప్రా॒ణః స్థః ప్రా॒ణం మే॑ ధత్తమ్ ।

ప్రా॒ణం య॒జ్ఞాయ॑ ధత్తమ్ । 3 (10)

TB 1.1.1.4

ప్రా॒ణం య॒జ్ఞప॑తయే ధత్తమ్ ।

చక్షుః॑ స్థశ్చక్షు॑ర్మే ధత్తమ్ ।

చక్షు॑ర్ య॒జ్ఞాయ॑ ధత్తమ్ । చక్షు॑ర్ య॒జ్ఞప॑తయే ధత్తమ్ । శ్రో॒త్రగ్ స్థః శ్రో॒త్రం మే॑ ధత్తమ్

। శ్రో॒త్రం య॒జ్ఞాయ॑ ధత్తమ్ ।

శ్రో॒త్రం య॒జ్ఞప॑తయే ధత్తమ్ ।

తౌ దే॑వౌ శు॒క్రామ॑స్థినౌ ।

క॒ల్ప॑య॒తం దై॒వీర్వి॑శః । క॒ల్ప॑య॒తం మా॑ను॒షీః । 4 (10)

ఇష-మూర్జమస్మాసు ధత్తమ్ । ప్రాణాన్ పశుషు ।

ప్రజాం మయ చ యజమానే చ ॥ నిరస్తః శణ్డః । నిరస్తో మర్కః ॥

అపనుత్తౌ శణ్డామర్కౌ సహముసా ॥

శుక్రస్య సమిదసి । మన్థినః సమిదసి ॥

స ప్రథమః సంకృతిర్ విశ్వకర్మా ।

స ప్రథమో మిత్రో వరుణో అగ్నిః () ।

స ప్రథమో బృహస్పతిశ్చిక్రిత్వాన్ ।

తస్మా ఇన్ద్రాయ సుతమాజుహోమి ॥ 5 (12)

(నయ - స్వప్రానగ్ం సంధత్తం తం మే జిన్వతం - ప్రాణం యజ్ఞాయ ధత్తం - మానుషీర్
- అగ్నిర్ ద్వే చ) (A1)

(SpEcial kOrvai fOr Anuvakam 1)

బ్రహ్మ క్షత్రం తత్ । ఇషమూర్జగ్ం రయిం పుష్టిం ప్రజాం తామ్ । పశున్ తాన్ । సస్థత్తం

తత్ । ప్రాణమప్రానం వ్యానం తమ్ ।

చక్షుః శ్రోత్రం మనస్తత్ ।

వాచం తామ్ । ఇషాదిపశ్చుకే వాచం తాం మే । పశూన్ ధన్ధత్తం తాన్మే ।

ప్రాణాదిత్రితయే తం మే । అన్యత్త తన్మే ।)

॥ 1.1.2 అనువాకం 2 - అథాగ్న్యాధానప్రకరణం, తత్ర కాలవిశేషవిధిః ॥

కృత్తికా-స్వగ్ని-మాదధీత ।

ఏ॒తద్వా॑ అ॒గ్నే॑ర్ నక్ష॒త్రమ్ । యత్ కృ॒త్తి॑కాః ।
 స్వా॒యామే॒వైనం॑ దే॒వతా॑యా॒మాధా॑య । బ్ర॒హ్మ॒వ॒ర్చ॒సీ భ॑వతి ॥
 ముఖం॑ వా ఏ॒తన్న॑క్ష॒త్రాణా॑మ్ । యత్ కృ॒త్తి॑కాః ।
 యః కృ॒త్తి॑కా-స్వ॒గ్ని-మా॑ధ॒త్తే । ముఖ్య॑ ఏ॒వ భ॑వతి ॥
 అథో॑ ఖ॒లు । 6 (10)

TB 1.1.2.2

అ॒గ్ని-నక్ష॑త్రమి॒త్య-ప॑చాయన్తి ।
 గృ॒హాన్.హ దా॑హుకో భవతి ॥
 ప్ర॒జాప॑తీ రో॒హిణ్యా-మ॒గ్ని-మ॑స్సృజత ।
 తం దే॒వా రో॒హిణ్యా-మా॑ద॒ధత ।
 తతో॑ వై తే స॒ర్వాన్ రో॑హానరోహాన్ ।
 తద్-రో॒హిణ్యై రో॑హిణీ॒త్వమ్ ।
 యో రో॒హిణ్యా-మ॒గ్నిమా॑ధ॒త్తే ।
 ఋ॒ధ్వోత్యే॒వ । స॒ర్వాన్ రో॑హాన్-రోహతి ॥
 దే॒వా వై భ॒ద్రాః స॒న్తోఽగ్ని-మా॑ధీ॒భస్వ॑న్త । 7 (10)

TB 1.1.2.3

తే॒షామ॑నా॒హితో॑ ఽగ్ని॒రాసీ॑త్ ।
 అ॒ధైభ్యో॑ వా॒మం వ॑స్వపా॒క్రామ॑త్ ।
 తే పు॑న॒ర్వస్వో॒రాద॑ధత ।
 తతో॑ వై తాన్ వా॒మం వ॑స్వపా॒వర్త॑త ।
 యః పు॒రా భ॒ద్రః సం॑పాపీ॒యాన్ థ్వా॑త్ ।
 స పు॑న॒ర్వస్వో-ర్గ్ని-మా॑ద॒ధీత ।
 పు॑న॒రేవైనం॑ వా॒మం వ॑స్వపా॒వర్త॑తే ।
 భ॒ద్రో భ॑వతి ॥
 యః క్రా॒మయే॑త దా॒నకా॑మా మే ప్ర॒జాః స్వ॒రితి॑ ।

స పూర్వయోః ఫల్గునో-రగ్ని-మాదధీత | 8 (10)

TB 1.1.2.4

అర్ణమో వా ఏతన్నక్షత్రమ్ | యత్పూర్వే ఫల్గునీ | అర్ణమేతి తమాహుర్యో దదాతి |
దాసకామా అస్మై ప్రజా భవన్తి ||

యః కామయేత భగీ స్యామితి |
స ఉత్తరయోః ఫల్గునో-రగ్నిమాదధీత |

భగస్య వా ఏతన్నక్షత్రమ్ |
యదుత్తరే ఫల్గునీ | భగ్యేవ భవతి ||
కాలకజ్ఞా వై నామాసురా ఆసన్న | 9 (10)

TB 1.1.2.5

తే సువర్గాయ లోకాయాగ్ని-మచిన్వత |
పురుష ఇష్టకా-ముపాదధాత్-పురుష ఇష్టకామ్ |
స ఇన్ద్రో బ్రాహ్మణో బ్రువాణ ఇష్టకాముపాధత్త |

ఏషా మే చిత్రా నామేతి |
తే సువర్గం లోకమాప్రారోహన్న |

స ఇన్ద్ర ఇష్టకామావృహత్ | తేఽవాకీర్యన్త | యేఽవాకీర్యన్త | త ఉర్ణావభయోఽభవన్న
| ద్వాపుదపతతామ్ | 10 (10)

TB 1.1.2.6

తౌ దివ్యో శ్వానావభవతామ్ |
యో భ్రాతృవ్యవాన్ థ్స్యత్ |
స చిత్రాయా-మగ్ని-మాదధీత |
అవకీర్యేవ భ్రాతృవ్యాన్ |

ఓజో బలమిన్ద్రియం వీర్యమాత్మన్-ధత్తే ॥

వసంతా బ్రాహ్మణో రగ్నిమాదధీత । వసంతో వై బ్రాహ్మణస్యర్తుః ।

స్వ ఏవైన-మృతావాధాయ ।

బ్రహ్మవర్చసీ భవతి ।

ముఖం వా ఏతదృతూనామ్ । 11 (10)

TB 1.1.2.7

యద్-వసంతః । యో వసంతా రగ్నిమాధత్తే ।

ముఖ్య ఏవ భవతి ।

అథో యోసిమన్తమేవైనం ప్రజాతమాధత్తే । గ్రీష్మే రాజస్య ఆదధీత ।

గ్రీష్మో వై రాజస్యస్యర్తుః ।

స్వ ఏవైన-మృతావాధాయ । ఇన్ద్రియావీ భవతి ।

శరదీ వైశ్య ఆదధీత । శరద్వై వైశ్యస్యర్తుః । 12 (10)

TB 1.1.2.8

స్వ ఏవైన-మృతావాధాయ । పశుమాన్ భవతి ॥

న పూర్వయోః ఫల్గున్యో-రగ్నిమాదధీత ।

ఏషా వై జఘన్యా రాత్రిః సంవత్సరస్య । యత్పూర్వే ఫల్గునీ ।

ప్రృష్టిత ఏవ సంవత్సరస్యా-గ్నిమాధాయ । పాపీయాన్-భవతి ।

ఉత్తరయోరాదధీత । ఏషా వై ప్రథమా రాత్రిః సంవత్సరస్య ।

యదుత్తరే ఫల్గునీ () । ముఖత ఏవ సంవత్సరస్యా-గ్నిమాధాయ ।

వసీయాన్ భవతి ॥ అథో ఖలు ।

యదైవైనం యజ్ఞ ఉపనమేత్ ।

అథాదధీత । సైవాస్యర్థిః ॥ 13 (16)

(ఖల్వా - ధిధన్త - ఫల్గున్యో-రగ్నిమాదధీతా - సన్ - నపతతా - మత్తూనాం - వైశ్యస్యర్తు

- రుత్తరే ఫల్గునీ షట్ చ) (A2)

॥ 1.1.3 అనువాకం 3 - దేవయజునార్థాః సంభారాః ॥

TB 1.1.3.1

ఉద్ధన్తి | యదేవాస్యా అమేద్ధ్యమ్ | తదప హన్తి ॥
అపోఽవోక్షతి శాన్త్యై ॥ సికతా నివపతి |
ఏతద్వా అగ్నేర్ వైశ్వానరస్య రూపమ్ |
రూపేణైవ వైశ్వానరమవ-రుణే ॥
ఊషాన్ నివపతి | పుష్టిర్వా ఏషా ప్రజననమ్ | యదూషాః | 14 (10)

TB 1.1.3.2

పుష్ట్యామేవ ప్రజననేఽగ్నిమాధత్తే |
అథో సంజ్ఞాన ఏవ |
సం జ్ఞానగ్ హ్యేతత్ పశూనామ్ | యదూషాః ॥ ద్యావాపృథివీ సహస్తామ్ | తే ఏయతి
అబ్రూతామ్ | అన్త్యైవ నౌ సహ యజ్ఞయమితి |
యదముష్యా యజ్ఞయమాసీత్ | తదస్యా-మదధాత్ |
త ఊషా అభవన్న్ | 15 (10)

TB 1.1.3.3

యదస్యా యజ్ఞయమాసీత్ | తదముష్యా-మదధాత్ | తదదశ్చన్ద్రమసి కృష్ణమ్ |
ఊషాన్నివపన్నదో ధ్యాయేత్ | ద్యావాపృథివ్యోరేవ యజ్ఞయే-ఽగ్నిమాధత్తే ॥
అగ్నిర్దేవేభ్యో నిలాయత | ఆఖూ రూపం కృత్వా |

స పృథివీం ప్రావీశత్ ।

స ఊతీః కుర్వాణః పృథివీమను సమచరత్ ।

తదాఖుకరీష-మభవత్ । 16 (10)

TB 1.1.3.4

యదాఖుకరీషగ్ం సభాంరో భవతి ।

యదేవాస్య తత్ర న్యక్తమ్ । తదేవావరున్ధే ॥

ఊర్జం వా ఏతగ్ం రసం పృథివ్యా ఉపదీకా ఉద్దిహన్తి । యద్ వల్మీకమ్ ।

యద్ వల్మీకవపా సభాంరో భవతి ।

ఊర్జమేవ రసం పృథివ్యా అవరున్ధే ।

అథో శ్రోత్రమేవ ।

శ్రోత్రగ్ హ్యేతత్ పృథివ్యాః । యద్ వల్మీకః ॥ 17 (10)

TB 1.1.3.5

అబధిరో భవతి । య ఏవం వేద ॥

ప్రజాపతిః ప్రజా అస్సృజత ।

తాసామన్న-ముపాక్షీయత ।

తాభ్యః సూదముప్ ప్రాభీనత్ ।

తతో వై తాసామన్నం నాక్షీయత ।

యస్య సూదః సంభారో భవతి ।

నాస్య గృహేఽన్నం క్షీయతే ॥

ఆపో వా ఇదమగ్రే సల్లిలమాసీత్ ।

తేన ప్రజాపతిరశ్రామ్యత్ । 18 (10)

TB 1.1.3.6

కథమిదగ్ స్వాదితి । సోఽపశ్యత్ పుష్కరప్రణ్ణం తిష్ఠత్ ।

సోఽమన్యత | అస్తివై తత్ | యస్మిన్-నిదమధి తిష్ఠతీతి | స వరాహో రూపం
 క్రత్వోపన్యమజ్ఞత్ | స పృథివీమధ ఆర్చుచ్ఛత్ | తస్యా ఉపహత్యోదమజ్ఞత్ |
 తత్ పుష్కరపఠేఽప్రథయత్ | యదప్రథయత్ | 19 (10)

TB 1.1.3.7

తత్ పృథివ్యై పృథివిత్వమ్ | అభూద్వా ఇదమితి | తద్భూమ్యై భూమిత్వమ్ |
 తాం దిశోఽను వాతః సమవహత్ |
 తాగ్ం శర్కరాభిరదృగ్ం హత్ |
 శం వై నోఽభూదితి |
 తచ్ఛర్కరాణాగ్ం శర్కరత్వమ్ |
 యద్-వరాహవిహతగ్ం సంభారో భవతి |
 అస్యామేవా-ఛమ్బట్రామగ్ని-మాధత్తే |
 శర్కరా భవన్తి ధృత్యై | 20 (10)

TB 1.1.3.8

అథో శత్వాంయ || సరేతా అగ్నిరాధేయ ఇత్యాహుః |
 ఆపో వరుణస్య పత్నయ ఆసన్న |
 తా అగ్నిరభ్యధ్యాయత్ | తాః సమభవత్ |
 తస్య రేతః పరాఽపతత్ | తద్ధిరణ్య-మభవత్ |
 యద్ధిరణ్య-ముపాస్యతి |
 సరేతసమేవాగ్ని-మాధత్తే ||
 పురుష ఇన్వై స్వాద్-రేతసో బీభధ్సత ఇత్యాహుః | 21 (10)

TB 1.1.3.9

ఉత్తరత ఉపాస్యత్య-బీభధ్సయై || అతి ప్రయచ్ఛతి |
 ఆర్తిమేవాతి ప్రయచ్ఛతి || అగ్నిర్దేవేభ్యో నిలాయత |

అశో॑ రూ॒పం కృ॒త్వా । సో॒ఽశ్వ॒త్థే॑ సం॒వర్ష॒ర-మ॑తిష్ఠత్ । తద॑శ్వ॒త్థస్యా॑-శ్వ॒త్థత్వమ్ ।
 యదా॑శ్వ॒త్థః సంభా॑రో భవతి ।
 యదే॒వాస్య॑ తత్ర॒ న్యక్తమ్ ।
 తదే॒వావ-రు॑న్ధే ॥ 22 (10)

TB 1.1.3.10

దే॒వా వా ఊ॒ర్జం వ్య॑భజన్త ।
 తత॑ ఉ॒దు॒మ్భర॒ ఉద॑తిష్ఠత్ ।
 ఊర్గా॑ ఉ॒దు॒మ్భరః॑ । యదౌ॑దు॒మ్భరః సంభా॑రో
 భవ॑తి । ఊర్జ॑మే॒వావ-రు॑న్ధే ॥
 తృ॒తీయ॑స్యా॒మితో॑ ది॒వి సోమ॑ ఆ॒సీత్ ।
 తం గా॑య॒త్ర్యాహ॑రత్ ।
 తస్య॑ ప॒ర్ణమ॑చ్ఛి॒ద్యత॑ । తత్ప॒ర్ణో ఽభ॑వత్ ।
 తత్ ప॒ర్ణస్య॑ ప॒ర్ణత్వమ్ । 23 (10)

TB 1.1.3.11

యస్య॑ ప॒ర్ణమ॑యః సంభా॑రో భవతి । సోమ॑పి॒థమే॒వావ రు॑న్ధే ॥
 దే॒వా వై బ్ర॒హ్మన్న॑వదన్త । తత్ ప॒ర్ణ ఉపా॑శృ॒ణోత్ । సు॒శ్ర॒వా వై నామ॑ ।
 యత్ ప॒ర్ణమ॑యః సంభా॑రో భవతి । బ్ర॒హ్మవ॒ర్చస॑మే॒వావ రు॑న్ధే ॥
 ప్ర॒జాప॑తి-ర॒గ్ని-మ॑స్సృజత । సోఽబి॑భేత్ప్ర॒మా ధ॑క్ష్యతీతి ।
 తగ్ం శ॒మ్యాఽశ॑మయత్ । 24 (10)

TB 1.1.3.12

తచ్ఛ॒మ్యై శ॒మిత్వమ్ । యచ్ఛ॒మీమ॑యః సంభా॑రో భవతి । శా॒న్త్యా అప్ర॑దాహాయ ॥
 అగ్నేః॑ స్ప॒ష్టస్య॑ య॒తః । విక॑ఙ్క॒తం భా ఆ॑ర్చ్ఛత్ ।

యద్-వైక॑జ్క॒తః సంభా॑రో భవ॑తి ।

భా ఏ॒వాప॑రున్ధే ॥

స॑హృద॒యో ౭ గ్ని॒రాధే॒య ఇ॑త్యా॒హుః । మ॒రుతో॒౭ ద్భి॒రగ్ని-మ॑తమయన్న ।

త॑స్య తా॒న్తస్య॑ హృద॒యమా॑చ్ఛిన్దన్న () ।

సా౭శ॑నిరభవత్ । యద॒శని॑హతస్య వృ॒క్షస్య॑ సంభా॒రో భవ॑తి ।

స॑హృద॒య-మే॒వాగ్ని-మా॑ధత్తే ॥ 25 (13)

(ఊషా - అభవన్ - నభవద్ - వల్మీక్రో - ౭శ్రామ్య - దప్రథయ - ధృత్యై - బీభత్సత

ఇత్యా॒హు - రున్ధే - పర్ణ॑త్వ - మ॑శమయద - చ్ఛిన్ద॒న్ గ్ని స్త్రీణి॑ చ) (A3)

॥ 1.1.4 అనువాకం 4 - సంభారసంయుక్తాయతనేషు అగ్న్యధానమ్ ॥

TB 1.1.4.1

ద్వా॒దశ॑సు వి॒క్రామే॑ష్వగ్నిమాద॑ధీత ।

ద్వా॒దశ॑ మాసాః సంవ॑త్సరః ।

స॒న్వత్స॑రా-దే॒వైన॑-మ॒వరు॑ధ్ధ్యా-ధ॑త్తే ॥

యద్-ద్వా॒దశ॑సు వి॒క్రామే-ష్వా॑దధీత । పరి॑మిత॒మవ॑రున్ధిత । చక్షు॑ర్ నిమిత॒ ఆద॑ధీత ।

ఇ॒యద్-ద్వా॒దశ॑ వి॒క్రామా(3) ఇతి॑ ।

పరి॑మితం చై॒వాపరి॑మితం చావ॑రున్ధే ॥

అన్సృ॑తం వై వాచా వ॑దతి ।

అన్సృ॑తం మనసా ధ్ధ్యా॒యతి॑ । 26 (10)

TB 1.1.4.2

చక్షు॑ర్ వై స॒త్యమ్ । అద్రా(3)గి॒త్యాహ॑ । అద॑ర్శమితి । తథ్ స॒త్యమ్ । యశ్చక్షు॑ర్-

నిమి॑తే౭ గ్ని-మా॑ధత్తే । స॒త్య ఏ॒వైన॑-మా॑ధత్తే ॥

తస్మాదాహితాగ్నిర్నాస్యతం వదేత్ । నాస్య బ్రాహ్మణోఽనాశ్వాన్ గృహే వసేత్ ।
సత్యే హ్యస్యాగ్నిరాహితః ॥ ఆగ్నేయీ వై రాత్రిః । 27 (10)

TB 1.1.4.3

ఆగ్నేయాః పశవః । బన్ధ్రమహః । నక్తం గార్హపత్య-మాదధాతి । పశూనేవాప-రున్ధే ।
దివాఽఽహవనీయమ్ । ఇన్ద్రియమేవా-వరున్ధే ॥

అర్ధోదీతే సూర్య ఆహవనీయ-మాదధాతి ।
ఏతస్మిన్ వై లోకే ప్రజాపతిః ప్రజా అస్సజత ।
ప్రజా ఏవ తద్-యజమానః సృజతే ।

అథో భూతం చైవ భవిష్యచ్ఛా-వరున్ధే ॥ 28 (10)

TB 1.1.4.4

ఇడా వై మానవీ యజ్ఞానూకాశిన్యాసీత్ । సాఽశృణోత్ ।
అసురా అగ్నిమాదధత ఇతి । తదగచ్ఛత్ । త ఆహవనీయమగ్ర ఆదధత । అథ
గార్హపత్యమ్ । అథా-న్వాహర్య-పచనమ్ । సా ఽబ్రవీత్ ।
ప్రతీచ్యేషాగ్న్ శ్రీరగాత్ । భద్రా భూత్వా పరాభవిష్యన్తితి । 29 (10)

TB 1.1.4.5

యస్యైవ-మగ్నిరాధీయతే । ప్రతీచ్యస్య శ్రీరేతి । భద్రో భూత్వా పరాభవతి ॥ సాఽశృణోత్
। దేవా అగ్ని-మాదధత ఇతి । తదగచ్ఛత్ ।
తేఽన్వాహర్య-పచనమగ్ర ఆదధత । అథ గార్హపత్యమ్ । అథాహవనీయమ్ । సాఽబ్రవీత్
। 30 (10)

TB 1.1.4.6

ప్రాచ్యేషాగ్న్ శ్రీరగాత్ । భద్రా భూత్వా సువర్గం లోకమేష్యన్తి । ప్రజాం తు న వేధస్యన్త ఇతి

। యస్యైవమగ్ని-రాధీయతే । ప్రాచ్యస్య శ్రీరేతి । భద్రో భూత్వా సువర్గం లోకమేతి ।
 ప్రజాం తు న వీన్దతే ॥ సాఽబ్రవీదిడా మనుమ్ ।
 తథా వా అహం తవగ్ని-మాధాస్యామి ।
 యథా ప్ర ప్రజయా పశుభిర్ మిథునైర్ జనిష్యనే । 31 (10)

TB 1.1.4.7

ప్రత్యస్మిన్ లోకే స్థాస్యసీ । అభి సువర్గం లోకం జేష్యసీతి । గార్హపత్యమగ్ర ఆదధాత్ ।
 గార్హపత్యం వా అను ప్రజాః పశవః ప్రజాయన్తే ।
 గార్హపత్యేనైవాస్మై ప్రజాం పశూన్ ప్రాజనయత్ ।
 అథా-న్వాహార్య-పచనమ్ ।
 తిర్యజ్జేవ వా అయం లోకః ।
 అస్మిన్నేవ తేన లోకే ప్రత్యతిష్ఠత్ । అథాహవనీయమ్ ।
 తేనైవ సువర్గం లోక-మభ్యజయత్ । 32 (10)

TB 1.1.4.8

యస్యైవమగ్ని-రాధీయతే ।
 ప్ర ప్రజయా పశుభిర్ మిథునైర్ జాయతే ।
 ప్రత్యస్మిన్ లోకే తిష్ఠతి ।
 అభి సువర్గం లోకం జయతి ॥
 యస్య వా అయథాదేవతమగ్ని-రాధీయతే ।
 ఆ దేవతాభ్యో వృశ్చ్యతే ।
 పాపీయాన్ భవతి । యస్య యథా దేవతమ్ ।
 న దేవతాభ్య ఆవృశ్చ్యతే ।
 వసీయాన్ భవతి () । 33 (10)

TB 1.1.4.9

భృ॒గూ॒ణాం॑ త్వా॒ఽఙ్గి॑రసాం వ్రతపతే వ్రతే॒నా-ద॑ధామీతి భృ॒గ్వ॒ఙ్గి॑రసా॒మాద॑ధ్యాత్ ।
 ఆది॒త్యా॒నాం॑ త్వా దే॒వా॒నాం వ్రతపతే వ్రతే॒నాద॑ధామీ॒త్యన్యా॒సాం బ్రా॑హ్మణీ॒నాం
 ప్ర॒జా॒నామ్ । వరు॑ణస్య త్వా రా॒జ్ఞో వ్రతపతే వ్రతే॒నాద॑ధామీతి రా॒జ్ఞః ।
 ఇన్ద్ర॑స్య త్వేన్ద్రి॒యేణ॑ వ్రతపతే వ్రతే॒నాద॑ధామీతి రా॒జన్య॑స్య । మనో॑స్తా॒వ గ్రామ॑ణ్యో వ్రతపతే
 వ్రతే॒నాద॑ధామీతి వైశ్య॑స్య ।
 ఋ॒భూ॒ణాం త్వా దే॒వా॒నాం వ్రతపతే వ్రతే॒నాద॑ధామీతి రథ॑కారస్య ।
 యథా దే॒వత॑మగ్ని-రాధీ॒యతే॑ । న దే॒వతా॑భ్య ఆ వృ॒శ్చ్యతే॑ । వసీ॑యాన్ భవతి ॥ 34 (9)
 (ధ్యా॒యతి - వై రాత్రి - శ్చా॒వరు॑నే - భవి॒ష్యన్తి॑త్య - బ్రవీ - జని॒ష్యసే - ఽజ॒యద్ -
 వసీ॑యాన్ భవతి - నవ॑ చ) (A4)

॥ 1.1.5 అనువాకం 5 - తత్ర పవమానహబీంషి ॥

TB 1.1.5.1

ప్ర॒జాప॑తిర్ వా॒చః స॒త్య-మ॑పశ్యత్ ।
 తే॒నాగ్ని॑మాధ॒త్య । తే॒న వై స ఆ॑ర్థోత్ ।
 భూ॒ర్భువః॑ సువ॒రిత్యా॑హ । ఏ॒తద్వై వా॒చః స॒త్యమ్ ।
 య ఏ॒తేనా॑గ్ని-మాధ॒త్యే । ఋ॒ధోత్త్యే॑వ ।
 అథో॑ స॒త్యప్రా॑శూరే॒వ భ॑వతి ।
 అథో॑ య ఏ॒వం వి॒ద్వాన॑భి॒చర॑తి ।
 స్త్రు॒ణుత॑ ఏ॒వైన॑మ్ ॥ 35 (10)

TB 1.1.5.2

భూ॒రిత్యా॑హ । ప్ర॒జా ఏ॒వ తద్-య॑జమానః సృ॒జతే॑ ।

భువ ఇత్యాహ ।
 అస్మిన్నేవ లోకే ప్రతి తిష్ఠతి । సువరిత్యాహ ।
 సువర్గ ఏవ లోకే ప్రతి తిష్ఠతి ॥
 త్రిభిరక్షరైర్-గార్హపత్య-మాదధాతి ।
 త్రయ ఇమే లోకాః ।
 ఏషేవైనం లోకేషు ప్రతిష్ఠిత-మాధత్తే ।
 సర్వైః పశ్చాభి-రాహవనీయమ్ । 36 (10)

TB 1.1.5.3

సువర్గాయ వా ఏష లోకాయాధీయతే । యదాహవనీయః ।
 సువర్గ ఏవాస్మై లోకే వాచః సత్యగ్ం సర్వమాప్నోతి ॥
 త్రిభిర్ గార్హపత్య-మాదధాతి ।
 పశ్చాభి-రాహవనీయమ్ ।
 అష్టా సంపద్యంతే । అష్టాక్షరా గాయత్రీ ।
 గాయత్రోఽగ్నిః । యావానేవాగ్నిః । తమాధత్తే ॥ 37 (10)

TB 1.1.5.4

ప్రజాపతిః ప్రజా అసృజత ।
 తా అస్మాథ్ సృష్టాః పరాచీరాయన్న ।
 తాభ్యో జ్యోతి-రుదగృహ్లాత్ ।
 తం జ్యోతిః పశ్యంతిః ప్రజా అభిసమావర్తంత ।
 ఉపరీవాగ్ని-ముద్గృహ్ణాయా-దుద్ధరన్న ।
 జ్యోతిరేవ పశ్యంతిః ప్రజా యజమాన-మభి-సమావర్తంతే ॥ ప్రజాపతేరక్ష్యశ్వయత్ ।
 తత్ పరాఽపతత్ । తదశ్వోఽభవత్ ।
 తదశ్వస్యా-శ్వత్వమ్ । 38 (10)

TB 1.1.5.5

ఏష వై ప్రజాపతిః । యదగ్నిః ।

ప్రాజాపత్యోఽశ్వః ।

యదశ్వం పురస్తాన్నయతి ।

స్వమేవ చక్షుః పశ్యన్ ప్రజాపతి-రనూదేతి ॥

వజ్రీ వా ఏషః । యదశ్వః ।

యదశ్వం పురస్తాన్నయతి ।

జాతానేవ భ్రాతృవ్యాన్ ప్రణుదతే ॥ పునరావర్తయతి । 39 (10)

TB 1.1.5.6

జనిష్యమాణానేవ ప్రతినుదతే ॥

న్యాహవనీయో గార్హపత్య-మకామయత ।

ని గార్హపత్య ఆహవనీయమ్ । తౌ విభాజం నాశక్నోత్ । సోశ్వః పూర్వవాడ్-భూత్వా

। ప్రాళ్చం పూర్వముదవహత్ । తత్ పూర్వవాహః పూర్వవాట్-త్వమ్ । యదశ్వం

పురస్తాన్నయతి ।

విభక్తిరేవైనయోస్సా ।

అథో నానావీర్యావేవైనౌ కురుతే ॥ 40 (10)

TB 1.1.5.7

యదుపర్యుపరి శిరో హరేత్ । ప్రాణాన్ విచ్ఛిన్యాత్ । అధోఽధః శిరో హరతి ।

ప్రాణానాం గోపీథాయ ॥ ఇయత్యగ్రే హరతి । అథేయత్యథేయతి ।

త్రయ ఇమే లోకాః । ఏషేవైనం లోకేషు ప్రతిష్ఠితమా-ధత్తే ॥ ప్రజాపతి-రగ్ని-మస్సృజత ।

సోఽబిభేత్ప్రమా ధక్ష్యతీతి । 41 (10)

TB 1.1.5.8

తస్య త్రే॒ధా మ॒హి॒మా॒నం వ్యో॒హత్ । శా॒న్త్యా అప్ర॑దాహాయ । యత్-త్రే॒ధాఽగ్ని-రా॒ధీ॒యతే॑
 । మ॒హి॒మా॒న॑మే॒వాస్య తద్-వ్యూ॒హతి॑ ।
 శా॒న్త్యా అప్ర॑దాహాయ ॥ పు॒న॒రావ॑ర్తయతి । మ॒హి॒మా॒న॑మే॒వాస్య స॒న్ద॒ధాతి॑ ॥
 ప॒శు॒ర్వా ఏ॒షః । యద॑శ్వః । ఏ॒ష రు॒ద్రః । 42 (10)

TB 1.1.5.9

యద॑గ్నిః । యద॑శ్వస్య ప॒దేఽగ్ని-మా॒ద॒ధ్యాత్ ।
 రు॒ద్రాయ॑ ప॒శూ-న॑పిదధ్యాత్ । అ॒ప॒శుర్ య॑జమానః స్యాత్ । యం నా॒క్ర॒మ॒యేత్ ।
 అ॒న॑వరుద్ధా అస్య ప॒శవః॑ స్యుః । పా॒ర్శ్వ॒త ఆ॒క్ర॒మ॒యేత్ ।
 యథా ఽఽహి॑తస్యాగ్నే-ర॒జ్ఞారా॑ అభ్యవ॒వర్తే॑రన్న ।
 అ॒వ॑రుద్ధా అస్య ప॒శవో॑ భవ॒న్తి । న రు॒ద్రాయా॑పిదధాతి ॥ 43 (10)

TB 1.1.5.10

త్రీ॑ణి హ॒వీగ్ం॒షి ని॑ర్వపతి । వి॒రాజ॑ ఏ॒వ వి॒క్రా॒న్తం య॑జమా॒నోఽను॒ వి॒క్ర॒మ॒తే ॥
 అ॒గ్నయే॑ పవమానాయ । అ॒గ్నయే॑ పా॒వ॒కాయ॑ । అ॒గ్నయే॑ శుచయే ।
 యద॑గ్నయే॑ పవమానాయ ని॒ర్వ॑పతి ।
 పు॒నా॒త్యే॒వైసమ్ । యద॑గ్నయే॑ పా॒వ॒కాయ॑ ।
 పూ॒త ఏ॒వాస్మి-న్న॒న్నాద్యం॑ దధాతి । యద॑గ్నయే॑ శుచయే () । బ్ర॒హ్మ॒వ॒ర్చ॒స-మే॒వాస్మి-
 న్ను॒పరి॑ష్టాద్-దధాతి ॥ 44 (11)
 (ఏ॒న - మా॒హా॒వ॒నీ॒యం - ధ॒త్తే - ఽశ్వ॑త్వం - వ॒ర్త॒యతి - కు॒రు॒త - ఇతి - రు॒ద్రో - ద॒ధాతి
 - యద॑గ్నయే॑ శుచయే॑ ఏకం చ) (A5)

॥ 1.1.6 అనువాకం 6 - పవమానహవిర్విస్తారః, హవిరన్తరాణి, దక్షిణాశ్చ ॥

TB 1.1.6.1

దే॒వా॒సు॒రాః సం॑య॒త్తా ఆ॒సన్న॑ । తే దే॒వా ఏ॒జయ॑-ము॒పయ॑న్తః । అ॒గ్నో వా॒మం వసు॑ సం॒
న్య॑దధ॒త । ఇ॒దము॑ నో భవిష్య॒తి ।
యది॑ నో జే॒ష్యన్తి॑తి । తద॒గ్నిర్నో॒థ-స॑హ॒మశక్నో॑త్ ।
తత్-త్రే॒ధా వి॑న్య॒దధాత్ । ప॒శుషు॑ తృతీ॒యమ్ ।
అ॒ప్సు తృ॑తీ॒యమ్ । ఆ॒ది॒త్యే తృ॑తీ॒యమ్ । 45 (10)

TB 1.1.6.2

తద్-దే॒వా వి॒జిత్య॑ । పు॒నర॑వారురు॒థ్సన్త॑ ।
తే॒ఽగ్నో॒యే ప॑వ॒మానా॑య పు॒రో॒డాశ॑-మ॒ష్టాక॑పాలం ని॒రవ॑పన్న ।
ప॒శవో॑ వా అ॒గ్నిః ప॑వ॒మానః॑ ।
యదే॒వ ప॒శుష్వా॑సీత్ । తత్-తే॒నావారు॑న్ధత ।
తే॒ఽగ్నో॒యే పా॑వ॒కాయ॑ । ఆ॒పో వా అ॒గ్నిః పా॑వ॒కః ।
యదే॒వాప్స్వా॑సీత్ । తత్-తే॒నావారు॑న్ధత । 46 (10)

TB 1.1.6.3

తే॒ఽగ్నో॒యే శు॑చ॒యే । అ॒సౌ వా ఆ॑ది॒త్యోఽగ్నిః॑ శు॒చిః ।
యదే॒వాది॒త్య ఆ॑సీత్ । తత్-తే॒నావారు॑న్ధత ॥ బ్ర॒హ్మ॒వాది॒నో వద॑న్తి ।
త॒నువో॑ వా॒వైతా అ॑గ్నా॒ధేయ॑స్య ।
ఆగ్నే॒యో వా అ॒ష్టాక॑పా॒లో ఽగ్నా॒ధేయ॑మితి ।
య॒త్తం ని॒ర్వపే॑త్ । నైతా॑సి । యథా॒ఽఽత్మా స్యా॑త్ । 47 (10)

TB 1.1.6.4

నా॒జ్ఞాని॑ । తా॒దృగే॒వ తత్ । యదే॒తాసి॑ ని॒ర్వపే॑త్ ।
న తమ్ । యథా॒ఽజ్ఞాని॑ స్యుః ।
నాత్మా । తా॒దృగే॒వ తత్ । ఉ॒భయా॑ని స॒హని॒రుప్యా॑ణి ।

యజ్ఞస్య సాత్మత్వాయ ॥ ఉభయం వా ఏతస్యేన్ద్రియం వీర్యమాప్యతే । 48 (10)

TB 1.1.6.5

యోఽగ్నిమాధతే । ఇన్ద్రిగ్న-మేకాదశకపాల- మను నిర్వపేత్ । ఆదిత్యం చరుమ్ ।
ఇన్ద్రిగ్ని వై దేవానా-మయాతయామానౌ ।
యే ఏవ దేవతే అయాతయామ్ని ।
తాభ్యామేవాస్మా ఇన్ద్రియం వీర్యమవ- రున్ధే । ఆదిత్యో భవతి । ఇయం వా అదితిః ।
అస్యామేవ ప్రతితిష్ఠతి ॥ ధేన్వై వా ఏతద్-రేతః । 49 (10)

TB 1.1.6.6

యదాజ్యమ్ । అనడుహస్తణ్ణులాః । మిథునమేవావ-రున్ధే । ఘృతే భవతి ।
యజ్ఞస్యాలూక్షాన్తత్వాయ ॥ చత్వార ఆర్షేయాః ప్రాశ్చన్తి । దిశామేవ జ్యోతిషి జుహోతి
॥ పశవో వా ఏతాని హవీగంషి । ఏష రుద్రః । యదగ్నిః । 50 (10)

TB 1.1.6.7

యథ్సద్య ఏతాని హవీగంషి నిర్వపేత్ । రుద్రాయ పశూనపి దధ్యాత్ । అపశుర్-
యజమానః స్యాత్ । యన్నానునిర్వపేత్ । అనవరుద్ధా అస్య ప్రశవః స్యుః । ద్వాదశసు
రాత్రిష్వను నిర్వపేత్ ।
సంవత్సర ప్రతిమా వై ద్వాదశ రాత్రయః ।
సంవత్సరేణైవాస్మై రుద్రగం శమయిత్వా । పశూనవ రున్ధే ॥
యదేక-మేకమేతాని హవీగంషి నిర్వపేత్ । 51 (10)

TB 1.1.6.8

యథా త్రిణ్యావపనాని పూరయేత్ । తాదృక్త్ ।
న ప్రజననముచ్చిగంషేత్ । ఏకం నిరుప్య । ఉత్తరే సమస్యేత్ । తృతీయమేవాస్మై లోకముచ్చిగం

ప్రజననాయ ।

తం ప్రజయా పశుభిరను ప్రజాయతే ।

అథో యజ్ఞస్యైవైషాఽభిక్రాంతిః ॥

రథచక్రం ప్రవర్తయతి । మనుష్యరథేనైవ దేవరథం ప్రత్యవరోహతి ॥ 52 (10)

TB 1.1.6.9

బ్రహ్మవాదినో వదన్తి । హోతవ్య-మగ్నిహోత్రాం(3) నహోతవ్యా(3)మితి । యద్-యజుషా
జహుయాత్ । అయథాపూర్వమాహుతి జహుయాత్ । యన్న జహుయాత్ ।
అగ్నిః పరాభవేత్ । తూష్ణిమేవ హోతవ్యమ్ । యథాపూర్వ-మాహుతి జహోతి ।
నాగ్నిః పరాభవతి ॥ అగ్నిధే దదాతి । 53 (10)

TB 1.1.6.10

అగ్నిముఖా-నేవర్తూన్ ప్రీణాతి । ఉపబర్హణం దదాతి ।
రూపాణామవ-రుద్ధ్యై । అశ్వం బ్రహ్మణే । ఇన్ద్రియమేవావ-రున్ధే ।
ధేనుగ్ం హోత్రే । ఆశిష ఏవావరున్ధే । అనడాహ-మధ్వర్యవే ।
వహ్నిర్వా అనడాన్ । వహ్నిరధ్వర్యుః । 54 (10)

TB 1.1.6.11

వహ్నినైవ వహ్ని యజ్ఞస్యావ-రున్ధే ।
మిథునౌ గావౌ దదాతి ।
మిథునస్యావ-రుద్ధ్యై । వాసో దదాతి ।
సర్వ దేవత్యం వై వాసః ।
సర్వా ఏవ దేవతాః ప్రీణాతి । ఆ ద్వాదశభ్యో దదాతి ।
ద్వాదశ మాసాః సంవత్సరః । సంవత్సర ఏవ ప్రతి తిష్ఠతి ।
కామమూర్ధ్వం దేయమ్ () ।

అపరిమితస్యావ-రుద్ధ్యై || 55 (11)

(ఆదిత్యే తృతీయ - మఘ్నస్వసీత్ తత్ తేనావారున్ధత - స్యా - దాప్యతే - రేతో - యగ్ని - రేకమేక మేతాని హవిగ్ంషి నిర్వపేత్ - ప్రత్యవరోహతి - దదాత్య - ధ్వర్యుర్ - దేయ మేకం చ) (A6)

|| 1.1.7 అనువాకం 7 - ఆధానమన్త్రాః ||

TB 1.1.7.1

ఘర్మః శిరస్తదయమగ్నిః । సం ప్రీయః పశుభిర్ భువత్ । ఛర్దిస్తోకాయ తనయాయ
యచ్చ ॥ వాతః ప్రాణస్తదయమగ్నిః । సం ప్రీయః పశుభిర్ భువత్ । స్వదితం తోకాయ
తనయాయ పితుం పచ ॥

ప్రాచీమను ప్రదిశం ప్రేహి విద్వాన్ । అగ్నేరగ్నే పురో అగ్నిర్ భవేహ । విశ్వా ఆశా
దీద్యానో విభాహి ।

ఊర్జం నో ధేహి ద్విపదే చతుష్పదే ॥ 56 (10)

TB 1.1.7.2

అర్కశ్చక్షు-స్తదసౌ సూర్యస్తదయమగ్నిః । సంప్రీయః పశుభిర్ భువత్ ।

యత్ తే శుక్ర శుక్రం వర్చః శుక్రా తనూః । శుక్రం జ్యోతిరజస్రమ్ । తేన మే దీదిహి తేన
త్వాఽఽదధే । అగ్నినాఽగ్నే బ్రహ్మణా ॥

ఆనశే వ్యానశే సర్వమాయుర్ వ్యానశే ॥

యే తే అగ్నే శివే తనువౌ ।

విరాట్ చ స్వరాట్ చ । తే మా విశతాం తే మా జిన్వతామ్ । 57 (10)

TB 1.1.7.3

యే తే అగ్నే శివే తనువో । సమ్రాట్ చాభిభూశ్చ ।

తే మా విశతాం తే మా జిన్వతామ్ । యే తే అగ్నే శివే తనువో । విభూశ్చ పరిభూశ్చ

। తే మా విశతాం తే మా జిన్వతామ్ । యే తే అగ్నే శివే తనువో । ప్రభీ చ ప్రభూతిశ్చ

। తే మా విశతాం తే మా జిన్వతామ్ ।

యాస్తే అగ్నే శివాస్తనువః () ।

తాభిస్త్యా ౭౭దధే ॥ యాస్తే అగ్నే ఘోరాస్తనువః ।

తాభిరముం గచ్ఛ ॥ 58 (13)

(చతుష్పదే - జిన్వతాం - తనువ స్త్రీణి చ) (A7)

॥ 1.1.8 అనువాకం 8 - ఏతద్బ్రాహ్మణం ॥

TB 1.1.8.1

ఇమే వా ఏతే లోకా అగ్నయః । తే యదవ్యావృత్తా ఆధీయేరన్న్ । శోచయేయుర్-
యజమానమ్ । ఘర్మః శిర ఇతి గార్హపత్య-మాదధాతి । వాతః ప్రాణ ఇత్యన్వాహోర్వ-

పచనమ్ । అర్క-శ్చక్షురిత్యా-హవనీయమ్ । తేనైవైనాన్ వ్యావర్తయతి । తథా న
శోచయన్తి యజమానమ్ ॥ రథన్తర-మభిగాయతే గార్హపత్య ఆధీయమానే ।

రాథన్తరో వా అయం లోకః । 59 (10)

TB 1.1.8.2

అస్మిన్నేవైనం లోకే ప్రతిష్ఠిత-మాధత్తే ।

వామదేవ్య-మభిగాయత ఉద్ధీయమాణే । అన్తరిక్షం వై వామదేవ్యమ్ ।

అన్తరిక్ష ఏవైనం ప్రతిష్ఠిత-మాధత్తే ।

అథో శాన్తిర్ వై వామదేవ్యమ్ ।

శా॒న్తమే॒వైనం॑ ప॒శవ్య॑ముద్ధ॒రతే॑ ।

బృ॒హద॒భిగా॑యత ఆహ॒వనీ॑య ఆధీ॒యమా॑నే ।

బా॒ర్హతో॑ వా అ॒సౌ లో॒కః । అ॒ముష్మి॑న్నే॒వైనం॑ లోకే ప్రతి॑ష్ఠిత-మాధ॒త్యే ॥

ప్ర॒జాప॑తి-ర॒గ్ని-మ॑స్సృజత । 60 (10)

TB 1.1.8.3

సోఽ॒శ్వో వా॑రో భూ॒త్వా ప॑రా॒జైత్ ।

తం వా॑రవ॒న్తియే॑నావారయత ।

తద్-వా॑రవ॒న్తియ॑స్య వారవ॒న్తియ॒త్వమ్ ।

శ్వే॒తేన॑ శ్వే॒తీ అ॑కురుత ।

తచ్ఛ్వే॒తస్య॑ శ్వే॒తత్వ॑మ్ ।

యద్-వా॑రవ॒న్తియ॑-మభి॒గాయ॑తే ।

వార॒యిత్వే॒వైనం॑ ప్రతి॑ష్ఠిత-మాధ॒త్యే । శ్వే॒తేన॑ శ్వే॒తీ కు॑రుతే ॥

ఘ॒ర్మః శి॒ర ఇ॒తి గా॑ర్హప॒త్య-మాద॑ధాతి ।

సశీ॑ర్షాణ-మే॒వైన-మాధ॑త్యే । 61 (10)

TB 1.1.8.4

ఉ॒పైన॑ముత్త॒రో య॒జ్ఞో న॑మతి ॥ రు॒ద్రో వా ఏ॒షః । యద॒గ్నిః । స ఆధీ॒యమా॑న ఈశ్వ॒రో

యజ॑మానస్య ప॒శూన్ హిగ్ం॑సీతోః ।

సం ప్రీ॑యః ప॒శుభి॑ర్ భువది॒త్యాహ॑ । ప॒శుభి॑రే॒వైనగ్ం॑ సంప్రీ॑యం కరోతి ।

ప॒శూనా-మ॑హిగ్ంసా॒యై ॥

ఛ॒ర్దిస్తో॑కాయ తన॑యాయ య॒చ్ఛేత్యా॑హ ।

ఆశి॑షమే॒వైతా-మాశా॑స్తే ॥

వాతః॑ ప్రాణ ఇ॒త్యన్వాహో॑ర్మ్య-పచ॑నమ్ । 62 (10)

TB 1.1.8.5

సప్రాణ-మేవైన-మాధత్తే ॥

స్వదితం తోకాయ తనయాయ పితం ప్రచేత్యాహ ।

అన్నమేవాస్మై స్వదయతి ॥

ప్రాచీమను ప్రదిశం ప్రేహి విద్వానిత్యాహ ।

విభక్తిరేవైనయోస్యా ।

అథో నానా వీర్యావేవైనో కురుతే ॥

ఊర్జం నో ధేహి ద్విపదే చతుష్పద ఇత్యాహ । ఆశిషమేవైతామాశాస్తే ॥

అర్క-శ్చక్షురిత్యా-హవనీయమ్ । అర్కో వై దేవానామన్నమ్ । 63 (10)

TB 1.1.8.6

అన్నమేవావ రున్ధే ॥ తేన మే దీదిహిత్యాహ । సమిన్ధ ఏవైనమ్ ॥ ఆనశే వ్యానశ ఇతి

త్తిరుదీజయతి । త్రయ ఇమే లోకాః ।

ఏవేవైనం లోకేషు ప్రతిష్ఠిత-మాధత్తే ॥ తత్-తథా న కార్యమ్ ।

వీజీతమ ప్రతిష్ఠిత-మాదధీత ।

ఉద్భృత్యై-వాధాయా-భిమన్త్రియః ।

అవీజీత-మేవైనం ప్రతిష్ఠిత-మాధత్తే () ॥

విరాట్ చ స్వరాట్ చ యాస్తే అగ్నే శివాస్తనువ-

స్తాభిస్తావ ౭౭ దధ ఇత్యాహ ।

ఏతా వా అగ్నేః శివాస్తనువః ।

తాభిరేవైనన్ సమర్థయతి ॥

యాస్తే అగ్నే ఘోరాస్తనువ స్తాభిరముం గచ్ఛేతి బ్రూయాద్యం ద్విష్యాత్ ।

తాభిరేవైనం పరాభావయతి ॥ 64 (15)

(లోకో - ౭సృజతైన - మాధత్తే - ౭న్వాహోర్యపచనం - దేవానామన్న - మేనం ప్రతిష్ఠితమాధత్తే

పఞ్చ చ) (A8)

TB 1.1.9.1

శ॒మీ॒గ॒ర్భా॒ద॒గ్నిం॑ మ॒న్థతి॑ ।
 ఏ॒షా వా అ॒గ్నే॒ర్-య॒జ్ఞియా॑ త॒నూః ।
 తా॒మే॒వా॒స్మై జన॑యతి ॥ అదీ॑తిః పు॒త్రకా॑మా ।
 సా॒ధ్యే॒భ్యో దే॒వే॒భ్యో బ్రహ్మా॑ద॒న-మ॑పచత్ । తస్యా॑ ఉ॒చ్ఛే॒షణ-మ॑దదుః ।
 తత్ ప్రా॑శ్శాత్ । సా రే॒తోఽధ॑త్త ।
 తస్యై॑ ధా॒తా చా॑ర్యమా చా॒జాయే॑తామ్ ।
 సా ద్వి॒తీయ-మ॑పచత్ । 65 (10)

TB 1.1.9.2

తస్యా॑ ఉ॒చ్ఛే॒షణ-మ॑దదుః । తత్ ప్రా॑శ్శాత్ ।
 సా రే॒తోఽధ॑త్త ।
 తస్యై॑ మి॒త్రశ్చ॑ వరు॒ణశ్చా॑జాయేతామ్ ।
 సా తృ॒తీయ-మ॑పచత్ । తస్యా॑ ఉ॒చ్ఛే॒షణ-మ॑దదుః ।
 తత్ ప్రా॑శ్శాత్ । సా రే॒తోఽధ॑త్త ।
 తస్యా॑ అగ్ం॑శ్శ్చ భగ॑శ్చా॒జాయే॑తామ్ ।
 సా చతు॑ర్థ-మ॑పచత్ । 66 (10)

TB 1.1.9.3

తస్యా॑ ఉ॒చ్ఛే॒షణ-మ॑దదుః । తత్ ప్రా॑శ్శాత్ ।
 సా రే॒తోఽధ॑త్త ।
 తస్యా॑ ఇ॒న్ద్రశ్చ॑ వి॒వస్వా॑గ్గ్నా॒జాయే॑తామ్ । బ్ర॒హ్మా॑ద॒నం ప॑చతి ।
 రే॒త ఏ॒వ తద్-ద॑ధాతి ॥

ప్రాశ్నాన్తి బ్రాహ్మణా ఓదనమ్ ॥
 యదాజ్య-ముచ్చిష్యతే ।
 తేన సమిధోఽభ్యజ్యాదధాతి ।
 ఉచ్చేషణాద్వా అదితీ రేతోఽధత్త । 67 (10)

TB 1.1.9.4

ఉచ్చేషణాదేవ తద్-రేతో ధత్తే ॥ అస్థి వా ఏతత్ । యథ్-సమిధః । ఏతద్-రేతః ।
 యదాజ్యమ్ ।
 యదాజ్యేన సమిధోఽభ్యజ్యాదధాతి ।
 అస్థ్యేవ తద్-రేతసి దధాతి ॥
 తిస్ర ఆదధాతి మిథునత్వాయ ॥
 ఇయతీర్ భవన్తి । ప్రజాపతినా యజ్ఞముఖేన సంమితాః । 68 (10)

TB 1.1.9.5

ఇయతీర్ భవన్తి । యజ్ఞపరుషా సంమితాః ।
 ఇయతీర్ భవన్తి । ఏతావద్వై పురుషే వీర్యమ్ । వీర్య సంమితాః ॥ ఆర్ద్రా భవన్తి ।
 ఆర్ద్రమివ హి రేతః సంచ్యతే ॥ చిత్రయస్యాశ్వత్థస్యాదధాతి ।
 చిత్రమేవ భవతి ॥ ఘృతవతీభి-రాదధాతి । 69 (10)

TB 1.1.9.6

ఏతద్వా అగ్నేః ప్రియం ధామ । యద్-ఘృతమ్ । ప్రియేణైవైనం ధామ్నా సమర్థయతి ।
 అథో తేజసా ॥ గాయత్రీభిర్-బ్రాహ్మణస్యాదధ్యాత్ ।
 గాయత్రఛ్చన్దా వై బ్రాహ్మణః । స్వస్య ఛన్దసః ప్రత్యయనస్తాయ । త్రిష్టుగీభి-రాజన్యస్య
 । త్రిష్టుప్ ఛన్దా వై రాజన్యః ।
 స్వస్య ఛన్దసః ప్రత్యయనస్తాయ । 70 (10)

TB 1.1.9.7

జగ॑తీభి॒ర్-వై॑శ్య॒స్య । జగ॑తీ ఛ॒న్దా వై వై॑శ్యః ।
స్వ॒స్య ఛ॒న్దసః॑ ప్ర॒త్యయ॑న॒స్త్వాయ॑ ॥ తగ్ం సం॑వ॒ధ్సరం॑ గోపా॒యేత్ ।
సం॑వ॒ధ్సరగ్ం॑ హి రే॒తో హి॒తం వర్ధ॑తే ॥
యద్-యే॑నగ్ం సం॑వ॒ధ్సరే॑ నోప॒నమే॑త్ । స॒మిధః॑ పు॒నరాద॑ద్ధ్యాత్ ।
రేత॑ ఏ॒వ తద్ధి॑తం వర్ధ॑మానమేతి ॥
న మాగ్ం॑స-మ॒శ్శియాత్ । న స్త్రి॒యము॑పేయాత్ ॥ 71 (10)

TB 1.1.9.8

యన్ మాగ్ం॑స-మ॒శ్శియాత్ । యద్ద్రి॒య-ము॑పేయాత్ । నిర్వీ॑ర్యః స్యాత్ । వైస॑మగ్ని-
రుప॑నమేత్ ॥ శ్వ ఆ॒ధాస్య॑మానో బ్రహ్మో॒దనం॑ ప॒చతి ।
ఆది॒త్యా వా ఇ॒త ఉ॒త్తమాః॑ సు॒వర్గం॑ లోక॒మాయన్న్ ।
తే వా ఇ॒తో య॑న్తం ప్రతి॒నుద॑న్తే । ఏ॒తే ఖ॒లు వా॒వాది॒త్యాః ।
యద్-బ్రా॒హ్మణాః॑ । తైరే॒వ స॒త్వం గ॑చ్ఛతి । 72 (10)

TB 1.1.9.9

వైసం ప్రతి॑నుదన్తే ॥ బ్ర॒హ్మవా॒దినో॑ వదన్తి ।
క్వా॑ సః । అగ్నిః కార్యః ।
యోఽస్మై ప్ర॒జాం ప॒శూన్ ప్ర॒జన॑యతితి । శ॒ల్యైస్తాగ్ం రా॒త్రిమగ్ని-మి॑న్ధిత ।
తస్మిన్-ను॑ప॒వ్యష॑మ॒రణీ॑ నిష్ఠపేత్ । యథ॑ర్ష॒భాయ॑ వా॒శితా॑ న్యావి॒చ్ఛాయ॑తి ।
తాదృగే॒వ తత్ ॥ అ॒ప్రో॒దూహ్య॑ భస్మాగ్నిం మ॒న్థతి । 73 (10)

TB 1.1.9.10

సైవ సాఽగ్నేః స॒న్తతిః॑ ॥
తం మ॑థి॒త్వా ప్రా॒జ్ఞాము॑ద్ధ॒రతి ।

సం॒వ॒ధ్స॒ర॒మే॒వ తద్-రే॑తో హి॒తం ప్ర॒జన॑యతి ॥

అనా॑హిత-స్త॒స్యాగ్ని-రి॑త్యాహుః ।

యః స॒మిథో॑ఽనా॒ధాయా॑గ్ని-మా॒ధత్త॑ ఇతి ।

తాః సం॒వధ్స॒రే పు॒రస్తా-దా॑దధ్యాత్ ।

సం॒వధ్స॒రాదే॒వైస-మ॒వరు॑ధ్య-ధ॒తే ॥

యది॑ సం॒వధ్స॒రే ఽనా॒దధ్యాత్ ।

ద్వాద॒శ్యాం పు॒రస్తా-దా॑దధ్యాత్ ।

సం॒వధ్స॒ర ప్ర॒తిమా॒ వై ద్వాద॑శ॒ రాత్ర॑యః () ।

సం॒వధ్స॒రమే॒వాస్యా॑హితా భవ॒న్తి ॥

యది॑ ద్వాద॒శ్యాం నా॒దధ్యాత్ ।

త్ర్య॒హే పు॒రస్తా॑దాదధ్యాత్ ।

ఆహి॑తా ఏ॒వాస్య॑ భవ॒న్తి ॥ 74 (14)

(ద్వి॒తీయ॑మపచచ్ - చతు॒ర్థమ॑పచ - దది॒తీ రేతో॑ఽధత్త - సం॒మితా -

ఘృ॒తవ॑తీభి॒రాద॑ధాతి - రాజ॒న్యః స్వ॑స్య భన్ద॒సః ప్ర॑త్యయన॒స్తావ - యే॑యాద్ - గచ్ఛ॒తి -

మన్థ॑తి - రాత్ర॑య శ్చ॒త్వారి॑ చ) (A9)

॥ 1.1.10 అనువాకం 10 - పశ్చాద్భాగ్యాధానమ్ ॥

TB 1.1.10.1

ప్ర॒జాప॑తిః ప్ర॒జా అ॑స్స॒జత॑ । స రి॑రిచా॒నోఽమ॑న్యత ।

స తపో॑ఽతప్యత । స ఆ॒త్మన్ వీ॑ర్య-మప॒శ్యత్ । తద॑వర్ధత । తద॑స్మాథ్-సహ॑స్రోర్ధ్వ-

మ॒స్స॒జ్యత॑ । సా వి॒రాడ॑భవత్ ।

తాం దే॑వాసు॒రా వ్య॑గృహ్లాత । సోఽబ్ర॑వీత్ ప్ర॒జాప॑తిః । మమ॑ వా ఏ॒షా । 75 (10)

TB 1.1.10.2

దో॒హా ఏ॒వ యు॒ష్మాక॒మితి॑ ॥
సా త॒తః ప్రా॒చ్యుద॑క్రామత్ ।
తత్ ప్ర॒జాప॑తిః ప॒ర్యగృ॑హ్లాత్ ।
అథ॑ర్వ పి॒తుం మే గో॒పాయే॑తి ।
సా ద్వి॒తీయ॑-ముద॒క్రామత్ ।
తత్ ప్ర॒జాప॑తిః ప॒ర్యగృ॑హ్లాత్ ।
నర్య॑ ప్ర॒జాం మే గో॒పాయే॑తి ।
సా తృ॒తీయ॑-ముద॒క్రామత్ ।
తత్ ప్ర॒జాప॑తిః ప॒ర్యగృ॑హ్లాత్ ।
శగ్గ్స్య॑ ప॒శూన్ మే గో॒పాయే॑తి । 76 (10)

TB 1.1.10.3

సా చ॑తు॒ర్థ-ముద॑క్రామత్ । తత్ ప్ర॒జాప॑తిః ప॒ర్యగృ॑హ్లాత్ । సప్ర॑థ స॒భాం మే గో॒పాయే॑తి
।
సా ప॑చ్ఛా॒మ-ముద॑క్రామత్ ।
తత్ ప్ర॒జాప॑తిః ప॒ర్యగృ॑హ్లాత్ ।
అహే॑ బుధ్ని॒య మ॑స్త్రం మే గో॒పాయే॑తి ।
అగ్ని॑న్ వావ సా తాన్ వ్య॑క్రమత ।
తాన్ ప్ర॒జాప॑తిః ప॒ర్యగృ॑హ్లాత్ ।
అథో॑ ప॒జ్జిమే॒వ ॥
ప॒జ్జిర్వా ఏ॒షా బ్రా॒హ్మణే॑ ప్రవి॒ష్టా । 77 (10)

TB 1.1.10.4

తా॒మాత్మ॑నో॒ఽధి॑ నిర్మి॒మితే॑ । యద॒గ్ని-రా॑ధీ॒యతే॑ ।
తస్మా॑-దే॒తావ॑న్తో-ఽగ్న॒య ఆధీ॑యన్తే ।

పా॒జ్ఞ్కం॑ వా ఇ॒దగ్ం॑ స॒ర్వమ్ ।
 పా॒జ్ఞ్కే॑నై॒వ పా॒జ్ఞ్కగ్ం॑ స్పృ॒ణోతి ॥
 అథ॑ర్వ పి॒తుం మే॑ గో॒పా॒యేత్యా॑హ ।
 అన్న॑మే॒వై తేన॑ స్పృ॒ణోతి ।
 నర్వ॑ ప్ర॒జాం మే॑ గో॒పా॒యేత్యా॑హ ।
 ప్ర॒జామే॒వైతేన॑ స్పృ॒ణోతి ।
 శగ్ం॑స్య ప॒శూన్ మే॑ గో॒పా॒యేత్యా॑హ । 78 (10)

TB 1.1.10.5

ప॒శూనే॒వైతేన॑ స్పృ॒ణోతి ।
 సప్ర॑థ స॒భాం మే॑ గో॒పా॒యేత్యా॑హ ।
 స॒భామే॒వైతేనై॑న్ద్రియగ్ం॑ స్పృ॒ణోతి । అహే॑ బు॒ద్ధి॒య మ॒న్త్రం మే॑ గో॒పా॒యేత్యా॑హ ।
 మ॒న్త్రమే॒వై తేన॑ శ్రి॒యగ్ం॑ స్పృ॒ణోతి ॥ యద॑న్వాహ॒ర్య-ప॑చనే॒న్వాహో॒ర్యం ప॑చ॒న్తి ।
 తేన॑ సో॒న్స్యాభీ॑ష్టః ప్రి॒తః ।
 యద్-గా॑ర్హ॒పత్య॑ ఆ॒జ్యమ॑ధి॒శ్రయ॑న్తి సంప॒త్ని॒ర్యాజ॑యన్తి ।
 తేన॑ సో॒న్స్యాభీ॑ష్టః ప్రి॒తః ।
 యదా॑హ॒వనీ॒యే జ॑హ్వాతి । 79 (10)

TB 1.1.10.6

తేన॑ సో॒న్స్యాభీ॑ష్టః ప్రి॒తః ।
 యథ్స॑భా॒యాం వి॒జయ॑న్తే ।
 తేన॑ సో॒న్స్యాభీ॑ష్టః ప్రి॒తః । యదా॑హ॒వస॒థేన్న్గం॑ హ॒రన్తి ।
 తేన॑ సో॒న్స్యాభీ॑ష్టః ప్రి॒తః । తథా॑న్స్య స॒ర్వే ప్రి॒తా అ॒భీష్టా॑ ఆ॒ధీయ॑న్తే ॥
 ప్ర॒వస॑థ-మే॒ష్యన్నే॒వ-ము॑ప॒తిష్ఠే॑-తై॒కమే॑కమ్ ।

యథా బ్రాహ్మణాయ గృహేవాసినే పరిదాయ గృహనేతి । తాదృగేవ తత్ ॥

పునరాగ-త్యోపతిష్ఠతే () ।

సా భాగేయమేవైషాం తత్ ।

సా తతః ఊర్ధ్వఽఽరోహత్ । సా రోహిణ్యభవత్ ।

తద్-రోహిణ్యై రోహిణీత్వమ్ । రోహిణ్యా-మగ్ని-మాదధీత । స్వ ఏవైనం యోనౌ ప్రతిష్ఠిత-

మాధత్తే । ఋధ్నోత్యేనేన ॥ 80 (17)

(ఏషా - పశూన్యే గోపాయేతి - ప్రవిష్టా -

పశూన్యే గోపాయేత్యాహ - జహ్వాతి - తిష్ఠతే సప్త చ) (A10)

prapAtaka kOrvai with starting words of 1 to 10 anuvAkams :-

(బ్రహ్మ సంధత్తం - కృత్తికా - సూద్ధన్తి - ద్వాదశసు - ప్రజాపతిర్ వాచో - దేవాసురాస్తదగ్నిర్నోద్ - ఘర్మః శిర - ఇమే వై - శమీగ్రాభాత్ - ప్రజాపతిః స రిరిచానః సతపః స ఆత్మన్ వీర్యం దశ)

kOrvai with starting words of 1, 11, 21 series of dasinis :-

(బ్రహ్మ సంధత్తం - తౌ దివ్యా - వధో శత్వాంయ - ప్రాచ్యేషాం - యదుపర్యుపరి - యథ సద్యః - సోఽశ్వో వారో భూత్వా - జగతీభి రశీతిః)

first and last words of first prapAtakam :-

(బ్రహ్మ సంధత్త - మృధ్నోత్యేనేన)

॥ హరిః ఓం ॥

॥ కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే ప్రథమః ప్రపాఠకః సమాప్తః ॥

ఓం నమః పరమాత్మనే, శ్రీ మహాగణపతయే నమః
శ్రీ గురుభ్యో నమః, హ॒రిః ఓం

॥ 1.2 ప్రథమాష్టకే ద్వితీయ ప్రపాఠకః - గవామయనబ్రాహ్మణం ॥

॥ 1.2.1 అనువాకం 1 - ఆధానమన్త్రాః పూర్వప్రపాఠకశేషభూతాః ॥

TB 1.2.1.1

ఉ॒ద్ధ॒న్య॑మా॒న-మ॒స్యా॑ అ॒మే॒ద్ధ్యమ్ ।
అప॑ పా॒ప్మా॒నం॒ యజ॑మా॒నస్య॑ హ॒న్తు ।
శి॒వా నః॑ స॒న్తు ప్ర॒దిశ॑శ్చ॒తస్రః॑ ।
శం నో॑ మా॒తా పృ॒థివీ॑ తో॒కసా॑తా ॥
శం నో॑ దే॒వీర॒భిష్ట॑యే । ఆపో॑ భవ॒న్తు పీ॒తయే॑ । శం యో॒రభి॑ స్రవ॒న్తు నః॑ ॥
వైశ్వా॒నర॑స్య రూ॒పమ్ । పృ॒థి॒వ్యాం ప॑రి॒స్రసా॑ ।
స్యో॒న-మా॑విశ॒న్తు నః॑ ॥ 1 (10)

TB 1.2.1.2

య॒ది॒దం ది॒వో య॒దదః॑ పృ॒థి॒వ్యాః ।
స॒జంజ్ఞా॑నే రో॒దసీ॑ సంబ॒భూవ॑తుః ।
ఊషా॑న్ కృ॒ష్ణమ॑వతు కృ॒ష్ణమూ॑షాః । ఇ॒హోభ॑యోర్ య॒జ్ఞయ॑-మాగ॑మిష్టాః ॥
ఊ॒తీః కు॒ర్వాణో॑ యత్ పృ॒థి॒వీమ॑చ॒రః ।
గు॒హాకా॑ర-మా॒ఖురూ॑పం ప్ర॒తీత్య॑ ।
తత్ తే॑ న్య॒క్తమి॒హ స॒భంర॑న్తః ।
శ॒తం జీ॑వేమ శ॒రదః॑ సవీ॒రాః ॥
ఊర్జం॑ పృ॒థి॒వ్యా ర॑స-మా॒భర॑న్తః ।
శ॒తం జీ॑వేమ శ॒రదః॑ పు॒రూచీః । 2 (10)

TB 1.2.1.3

వ॒ప్రి॒భి-ర॑ను॒వి॒త్తం॑ గు॒హా॑సు ।
 శ్రో॑త్రం త ఉ॒ర్వ్యబ॑ధి॒రా భ॑వా॒మః ॥
 ప్ర॒జాప॑తి సృ॒ష్టానాం॑ ప్ర॒జానా॑మ్ ।
 క్షు॒ధోప॑హ॒త్యై సు॒వి॒తం నో॑ అస్తు ।
 ఉప॒ప్ర॒భిన్న॒మిష॒-మూ॑ర్జం ప్ర॒జాభ్యః॑ ।
 సూద॑ం గృ॒హేభ్యో॑ రస॒మాభ॑రామి ॥
 య॑స్య రూ॒పం బిభ్ర॑ది॒మా-మ॑వి॒న్దత్ ।
 గు॒హా ప్ర॑వి॒ష్టాగ్ం స॒రిర॑స్య మ॒ద్ధ్యే ।
 తస్యే॑దం వి॒హత॑-మా॒భర॑న్తః ।
 అ॒చంబ॑ట్రా॒రమ॑స్యాం వి॒ధేమ ॥ 3 (10)

TB 1.2.1.4

యత్ ప॒ర్యప॑శ్యథ్ స॒రిర॑స్య మ॒ద్ధ్యే । ఉ॒ర్విమ॑ప॒శ్య-జ్జగ॑తః ప్ర॒తిష్ఠా॑మ్ ।
 తత్ పు॑ష్క॒రస్యా॒యత॑నా॒ద్ధి జా॒తమ్ ।
 ప॒ర్ణం పృ॑థి॒వ్యాః ప్ర॑థ॒నగ్ం హ॑రామి ॥
 యా॒భిర॑దృగ్ం హ॒జ్జగ॑తః ప్ర॒తిష్ఠా॑మ్ ।
 ఉ॒ర్విమి॒మాం వి॑శ్వ॒జన॑స్య భ॒ర్త్రీమ్ ।
 తా నః॑ శి॒వాః శ॒ర్కరాః॑ స॒న్తు స॒ర్వాః ॥
 అగ్నే॑ రే॒తశ్చ॒న్ద్రగ్ం హి॑ర॒ణ్యమ్ ।
 అ॒దభ్యః॑ సంభూ॒త-మ॒మృత॑ం ప్ర॒జాసు॑ ।
 తథ్ స॒భంర॑న్ను॒త్తర॑తో ని॒ధాయ॑ । 4 (10)

TB 1.2.1.5

అ॒తి ప్ర॒యచ్ఛం॑ దు॒రితిం॑ త॒రేయ॑మ్ ॥

అశో॑ రూ॒పం కృ॒త్వా యద॑శ్వ॒త్థే ॒ఽతిష్ఠః॑ ।

సం॒వ॒ధ్న॒రం దే॒వేభ్యో॑ ని॒లాయ॑ ।

తత్రే॑ న్య॒క్తమి॒హ స॒భంర॒న్తః ।

శ॒తం జీ॑వేమ శ॒రదః॑ సవీ॒రాః ॥

ఊ॒ర్జః పృ॑థి॒వ్యా అధ్యు॑త్థితో॒ఽసి ।

వన॑స్ప॒తే శ॒తవ॑ల్.శో వి॒రోహ॑ ।

త్వయా॑ వ॒యమి॒ష॒మూర్జం॑ మద॒న్తః ।

రాయ॑స్పోషే॒ణ స॒మిషా॑ మదే॒మ ॥

గా॒య॒త్రియా॑ హ్రీ॒యమా॑ణస్య॒ యత్రే॑ ॥ 5 (10)

TB 1.2.1.6

ప॒ర్ణమ॑ప॒తత్ తృ॒తీయ॑న్వై ది॒వోఽధి॑ ।

సోఽ॒యం ప॒ర్ణః సోమ॑ప॒ర్ణాధి॑ జా॒తః ।

తతో॑ హ॒రామి॑ సోమ॒పీథ॑స్యావ॒-రుద్ధ్యై॑ ।

దే॒వానాం॑ బ్ర॒హ్మ॒వాదం॑ వద॒తాం॑ యత్ ।

ఉ॒పాశృ॑ణోః సు॒శ్ర॒వా వై శ్రు॒తోఽసి॑ ।

తతో॑ మా॒మావి॑శతు బ్ర॒హ్మ॒వర్చ॑సమ్ ।

తథ్ స॒భంర॒గ్న్ స్తద॑వ॒రున్ధి॑య సా॒క్షాత్ ॥

యయా॑ తే సృ॒ష్టస్యా॑గ్నేః ।

హే॒తిమ॑శ॒మయ॑త్ ప్ర॒జాప॑తిః । తామి॒మామ॑ ప్ర॒దాహో॑య । 6 (10)

TB 1.2.1.7

శ॒మీగ్ం శా॑న్వై హ॒రామ్య॑హమ్ ॥

యత్రే॑ సృ॒ష్టస్య॑ య॒తః ।

వి॒క॒ఙ్క॒తం భా॑ ఆ॒ర్చ॒జ్ఞాత॑వేదః ।

తయా భాసా సంమితః ।

ఉరుం నో లోకమను ప్రభాహి ॥

యత్తే తాన్తస్య హృదయమాచ్ఛిన్దన్ జాతవేదః ।

మరుతోఽద్భిస్తమయిత్వా । ఏతత్తే తదశనేః సంభరామి । సాత్మా అగ్నే సహృదయో
భవేహా ॥

చిత్రియాదశ్వత్థాఢ్ సంభృతా బృహత్యః । 7 (10)

TB 1.2.1.8

శరీరమభి సగ్ స్కృతాః స్థ ।

ప్రజాపతినా యజ్ఞముఖేన సంమితాః ।

తిస్రన్ త్రివృద్భిర్ మిథునాః ప్రజాత్యై ॥

అశ్వత్థా-ద్ధవ్యవాహా-ద్ధి జాతామ్ ।

అగ్నే స్తనూం యజ్ఞయాగ్ం సంభరామి । శాన్తయోనిగ్ం శమిగర్భమ్ ।

అగ్నయే ప్రజనయితవే ॥ యో అశ్వత్థః శమిగర్భః । ఆరురోహ త్వే సచా ।

తం తే హరామి బ్రహ్మణా । 8 (10)

TB 1.2.1.9

యజ్ఞయైః కేతుభిః సహ ॥

యం త్వా సమభరన్-జాతవేదః ।

యథా శరీరం భూతేషు న్యక్తమ్ ।

స సంభృతః సీద శివః ప్రజాభ్యః ।

ఉరుం నో లోకమనునేషి విద్వాన్ ॥

ప్ర వేధసే కవయే మేధ్యాయ ।

వచో వందారు వృషభాయ వృష్ణే ।

యతో భయమభయం తన్నో అస్తు ।

అవ దే॒వాన్. య॑జే॒ హే॒డ్యాన్ ॥
స॒మి॒ధాఽగ్ని॑ం దు॒వస్య॑త । 9 (10)

TB 1.2.1.10

ఘృ॒తైర్ బో॑ధ॒యతా॑తిథిమ్ ।
ఆ॒ఽస్మిన్. హ॒వ్యా జు॑హోతన ॥
ఉప॑ త్వాఽగ్నే హ॒విష్మ॑తీః । ఘృ॒తాచీ॑ర్యన్తు హ॒ర్యత॑ । జు॒షస్వ॑ స॒మిధో॑ మమ ॥
తం త్వా॑ స॒మిద్భి॑రజ్గిరః ।
ఘృ॒తేన॑ వర్ధయామసి ।
బృ॒హచ్ఛో॑చా యవిష్మ్య ॥
స॒మిద్ధ్య॑మానః ప్రథ॒మో ను ధ॑ర్మః । స॒మక్తు॑భిరజ్యతే వి॒శ్వవారః॑ । 10 (10)

TB 1.2.1.11

శో॒చి॒ష్కే శో॑ ఘృ॒తని॑ర్ణిక్-పా॒వకః॑ ।
సు॒యజ్ఞో అ॒గ్నిర్ య॒జథా॑య దే॒వాన్ ॥
ఘృ॒తప్ర॑తీకో ఘృ॒తయో॑నిర॒గ్నిః ।
ఘృ॒తైః స॒మిధో॑ ఘృ॒తమ॒స్యాన్నమ్ ।
ఘృ॒తప్ర॑షస్తా॒స్వ స॒రితో॑ వహన్తి ।
ఘృ॒తం పి॒బన్థ॑ సు॒యజా॑ యక్షి దే॒వాన్ ॥
ఆ॒యుర్ధా అ॒గ్నే హ॒విషో॑ జుషా॒ణః ।
ఘృ॒త ప్ర॑తీకో ఘృ॒తయో॑నిరేథి ।
ఘృ॒తం పి॒త్వా మ॒ధుచారు॑ గవ్యమ్ ।
పి॒తేవ॑ పుత్రమ॒భి రక్ష॑తాది॒మమ్ ॥ 11 (10)

TB 1.2.1.12

త్వా॒మగ్నే॑ స॒మిధా॒నం య॑విష్మ ।

దే॒వా ద్దూ॒తం చక్రి॑రే హ॒వ్యవా॑హమ్ ।
 ఉ॒రుజ్ర॑య॒సం ఘృ॒తయో॑ని-మా॒హుత॑మ్ ।
 త్వే॒షం చక్షు॑ర్దధి॒రే చోద॑య॒న్వతి ॥
 త్వామ॑గ్నే ప్ర॒దివ॒ ఆహు॑తం ఘృ॒తేన॑ । సు॒మ్నాయ॑వః సు॒షమి॒ధా సమీ॑ధి॒రే ।
 స వా॑వృ॒ధాన॑ ఓష॒ధీభి॑రుక్షి॒తః । ఉ॒రుజ్ర॑యాగ్ంసి పార్థి॒వా వితి॑ష్ఠనే ॥
 ఘృ॒త ప్ర॑తీకం వ ఋ॒తస్య॑ ధూర్ష॒దమ్ (ధూర్ష॒దమ్) ।
 అగ్ని॑ం మి॒త్రన్న స॑మి॒ధాన॑ ఋ॒జ్జితే॑ । 12 (10)

TB 1.2.1.13

ఇ॒న్ధానో॑ అ॒క్రో వి॒దధే॑షు దీ॒ద్యత్ । శు॒క్రవ॑ర్ణా॒ముదు॑ నో యగ్ం॒సతే॑ ధి॒యమ్ ॥
 ప్ర॒జా అ॑గ్నే సం॒వాస॑య ।
 ఆశా॑శ్చ ప॒శుభిః॑ స॒హ ।
 రా॒ష్ట్రాణ్య॑స్మా ఆ॒ధేహి॑ ।
 యా॒న్యాస్థ్ స॒వితుః॑ స॒వే ॥
 మ॒హీ వి॒శ్వత్సీ॑ సద॒నే ఋ॒తస్య॑ ।
 అ॒ర్వాచీ॑ ఏ॒తం ధ॑రుణే ర॒యీణా॑మ్ ।
 అ॒న్తర్వ॑త్సీ॒ జన్యం॑ జా॒తవే॑దసమ్ ।
 అ॒ధ్వరా॑ణాం జన॒యథః॑ పు॒రోగా॑మ్ ॥ 13 (10)

TB 1.2.1.14

ఆరో॑హతం ద॒శత॑గ్ం శక్వ॒రీర్ మమ॑ । ఋ॒తేనా॑గ్న ఆ॒యుషా॑ వర్చ॒సా స॒హ ।
 జ్యోగ్ జి॑వ॒న్త ఉ॒త్తరా॑ము॒త్తరా॑గ్ం స॒మామ్ ।
 దర్శ॑మ॒హం పూ॑ర్ణ॒మాసం॑ య॒జ్ఞం య॒థా య॒జ్ఞే ॥ ఋ॒త్వియ॑వతి స్థో అ॒గ్నిరే॑తసా ।
 గర్భం॑ దధా॒థాం తే వా॑మ॒హం దదే॑ ।
 తథ్ స॒త్యం॑ యద్ వీ॒రం బి॑భృథః ।

వీ॒రం జ॑న॒యిష్య॑థః ।
 తే॒ మత్ ప్రా॑తః ప్ర॒జని॑ష్యేథే ।
 తే॒ మా ప్ర॒జాతే॒ ప్రజ॑న॒యిష్య॑థః । 14 (10)

TB 1.2.1.15

ప్ర॒జయా॑ ప॒శుభి॑ర్-బ్ర॒హ్మవ॑ర్చ॒నేన॑ సు॒వర్గే॑ లో॒కే ॥ అ॒స్మతా॑థ్-స॒త్యము॑పై॒మి ।
 మా॒నుషా॑-ద్దై॒వ్య-ము॑పై॒మి । దై॒వీం వా॑చం య॒చ్ఛామి ॥ శ॒క్తైర్-గ్ని॑మి॒న్ధానః॑ ।
 ఉ॒భౌ లో॒కా స॑నే॒మహమ్ ।
 ఉ॒భయో॑ర్-లో॒కయో॑ర్. ఋ॒ధ్వా ।
 అతి॑ మృ॒త్యుం త॑రా॒మ్యహమ్ ॥
 జా॒తవే॑దో భు॒వన॑స్య రే॒తః ।
 ఇ॒హ సి॑శ్చ తప॒సో య॑జ్ఞని॒ష్యతే॑ ॥ 15 (10)

TB 1.2.1.16

అ॒గ్నిమ॑శ్వ॒త్థాదధి॑ హ॒వ్యవా॑హమ్ । శ॒మీగ॒ర్భా-జ్జ॒నయ॑న॒.యో మ॑యో భూః ॥
 అ॒యం తే॒ యోని॑ర్ ఋ॒త్వియః॑ । యతో॑ జా॒తో ఆరో॑చథాః ।
 తం జా॒నన్న॑గ్న ఆరో॑హ ।
 అథా॑ నో వర్ధ॒యా ర॒యిమ్ ॥
 అపే॑త॒ వీత॒ వి చ॑ సర్ప॒తాతః॑ ।
 యే॒త్ర స్థ పు॑రా॒ణా యే చ॒ నూత॑నాః ।
 అదా॑ది॒దం య॑మో॒వసా॑నం పృథి॒వ్యాః ।
 అక్ర॑న్ని॒మం పి॒తరో॑ లో॒కమ॑స్మై ॥ 16 (10)

TB 1.2.1.17

అ॒గ్నేర్భ॑స్మా॒స్యగ్నేః॑ పు॒రీష॑మసి ॥
 స॒జ్ఞాంన॑మసి కా॒మధ॑రణమ్ ।

మయి తే కామధరణం భూయాత్ ॥

సం వః సృజామి హృదయాని ।

సగ్ం సృష్టం మనో అస్తు వః ।

సగ్ం సృష్టః ప్రాణో అస్తు వః ॥

సం యా వః ప్రియాస్తనువః ।

సంప్రియా హృదయాని వః ।

ఆత్మా వో అస్తు సంప్రియః ।

సంప్రియా-స్తనువో మమ ॥ 17 (10)

TB 1.2.1.18

కల్పేతాం ద్యావాపృథివీ । కల్పంతామాప ఓషధీః । కల్పంతామగ్నయః పృథక్ ।

మమ జ్యైష్ఠ్యాయ సవ్రతాః ॥

యేఽగ్నయః సమనసః । అస్తరా ద్యావాపృథివీ ।

వాసంతికావృతూ అభి కల్పమానాః । ఇన్ద్రమివ దేవా అభి సంవిశన్తు ॥ దివస్తావ వీర్యేణ

పృథివ్యై-మహిమా ॥ 18 (10)

TB 1.2.1.19

అన్తరిక్షస్య పోషేణ । సర్వపశు-మాదధే ॥

అజీజనన్-నమృతం మర్త్యాసః ।

అస్రేమాణం తరణిం వీడుజమ్భమ్ ।

దశ స్వసారో అగ్రువః సమీచీః ।

పుమాగ్ంసం జాతమభి సగ్ంరభన్తామ్ ॥

ప్రజాపతేస్తావ ప్రాణేనాభి ప్రాణిమి ।

పూష్ణః పోషేణ మహ్యామ్ ।

దీ॒ర్ఘా॒యు॒త్వా॒య॒ శ॒త॒శా॒రదా॒య॒ ।
 శ॒త॒గ్ం శ॒రద॒భ్య ఆ॒యుషే॒ వర్చ॑సే । 19 (10)

TB 1.2.1.20

జీ॒వా॒త్వై పు॒ణ్యా॒య ॥
 అ॒హం త్వద॑స్మి మద॑సి త్వమే॒తత్ ।
 మమా॑సి యోని॒స్తవ॒ యోని॑రస్మి ।
 మమై॒వ సన్వ॑హ హ॒వ్యాన్యగ్నే॑ ।
 పు॒త్రః పిత్రే॑ లో॒కకృ॑-జ్ఞాతవేదః ॥
 ప్రాణే॑ త్వా ౭మృత॒మాద॑ధామి ।
 అ॒న్నాద॑మ॒న్నాద్యా॑య । గో॒ప్తారం॑ గు॒ప్త్యై ॥ సు॒గార్హ॒పత్యో॑ వి॒దహ॒న్నరా॑తిః ।
 ఉష॑సః శ్రే॒యసీః శ్రే॒యసీ॑ర్ దధత్ । 20 (10)

TB 1.2.1.21

అగ్నే॑ స॒పత్నా॑గ్ం అ॒ప బా॒ధమా॑నః ।
 రా॒యసో॑ష్ష-మి॒ష్షమూ॑ర్జ-మ॒స్మాసు॑ ధే॒హి ॥
 ఇ॒మా ఉ॒ మాము॑పతిష్ఠ॒స్తు రా॑యః ।
 ఆ॒భిః ప్ర॒జాభి॑రి॒హ సం వ॑నేయ ।
 ఇ॒హో ఇడా॑ తిష్ఠతు వి॒శ్వరూ॑పి ।
 మద్ధ్యే॑ వసో॒ర్ దీది॑హి జాతవేదః ॥
 ఓజ॑సే బ॒లాయ॒ త్వోద్య॑చ్ఛే ।
 వృ॒షణే॑ శు॒ష్మాయా॒యుషే॒ వర్చ॑సే । స॒పత్న॑తూ॒రసి॑ వృ॒త్రతూః॑ ।
 యస్తే॑ దే॒వేషు॑ మ॒హిమా॑ సు॒వర్గః॑ । 21 (10)

TB 1.2.1.22

యస్త॑ ఆ॒త్మా ప॒శుషు॑ ప్రవి॒ష్టః ।

పుష్టి॒ర్యా తే॑ మ॒నుష్యే॑షు ప॒ప్రథే॑ ।
 తయా॑ నో అగ్నే॑ జ॒షమా॑ణ ఏ॒హి ॥
 ది॒వః పృ॑థి॒వ్యాః ప॒ర్యన్త॑రి॒జాత్ ।
 వా॒తాత్ ప॒శుభ్యో॑ అ॒ధ్యోష॑ధీ॒భ్యః ।
 యత్ర॑యత్ర జాతవేదః సం బ॒భూథ॑ ।
 తతో॑ నో అగ్నే॑ జ॒షమా॑ణ ఏ॒హి ॥
 ప్రాచీ॑మను ప్రదిశం ప్రేహి వి॒ద్వాన్ ।
 అగ్నే॑రగ్నే పురో అగ్ని॒ర్-భవే॑హ ।
 వి॒శ్వా ఆశా॑ దీ॒ద్యానో॑ వి భా॒హి । 22 (10)

TB 1.2.1.23

ఊర్జం॑ నో ధే॒హి ద్వి॒పదే॑ చతు॒షదే॑ ॥ అ॒న్వగ్ని॑రు॒షసా॑-మగ్ర-మఖ్యత్ ।
 అ॒న్వహా॑ని ప్రథ॒మో జా॒తవే॑దాః ।
 అను॑ సూ॒ర్యస్య॑ పు॒రుత్రా॑ చ ర॒శ్మిన్ ।
 అను॑ ద్యా॒వాపృ॑థి॒వీ ఆత॑తాన ॥
 వి॒క్రమ॑స్వ మ॒హాగ్ం అ॑సి ।
 వే॒దిషన్-మా॑నుషే॒భ్యః । త్రి॒షు లో॒కేషు॑ జాగృహి ॥
 యది॒దం ది॒వో యద॑దః పృ॑థి॒వ్యాః ।
 సం వి॒దానే॑ రోద॒సీ సం బ॒భూవ॑తుః । 23 (10)

TB 1.2.1.24

తయోః॑ పృ॒ష్ఠే సీ॑దతు జా॒తవే॑దాః ।
 శ॒భూంః ప్ర॒జాభ్య॑-స్త॒నువే॑ స్తో॒నః ॥
 ప్రా॒ణం త్వా॒మృత॑ ఆద॒ధామి॑ । అ॒న్నాద॑మ॒న్నాద్యా॑య । గో॒ష్టారం॑ గు॒ప్త్యై ।
 యత్రే॑ శుక్ర శుక్రం వర్చః శుక్రా త॒నూః ।
 శుక్రం జ్యోతి॑-రజ॒స్రమ్ ।

తే॒న మే॑ దీ॒దిహి॑ తే॒న త్వా॒ఽఽద॑ధే ।
 అ॒గ్ని॒నాఽఽగ్నే॑ బ్ర॒హ్మ॑ణా ।
 అ॒న॒శే వ్యా॑న॒శే స॒ర్వ॒మా॒యుర్ వ్యా॑నశే ॥ 24 (10)

TB 1.2.1.25

న॒ర్య ప్ర॑జాం మే గో॒పాయ॑ । అ॒మృ॒త॒త్వా॒య జీ॒వసే॑ । జా॒తాం జ॑ని॒ష్యమా॑ణాం చ ।
 అ॒మృ॒తే స॒త్యే ప్ర॑తి॒ష్ఠితా॑మ్ ॥ అ॒థ॑ర్వ పి॒తుం మే గో॒పాయ॑ । ర॒స॒మన్న॑మి॒హాయ॑షే ।
 అ॒ద॒భా॒యో-ఽశీ॑త॒తనో॑ । అ॒వి॒షం నః పి॒తుం కృ॑ణు ॥
 శ॒గ్స్య ప॒శూన్ మే గో॒పాయ॑ ।
 ద్వి॒పాదో॑ యే చతు॑ష్ప॒దః । 25 (10)

TB 1.2.1.26

అ॒ష్టాశ॑ఫాశ్చ॒ య ఇ॒హాగ్నే॑ ।
 యే చై॒కశ॑ఫా ఆశు॒గాః ॥ సప్ర॑థ స॒భాం మే
 గో॒పాయ॑ । యే చ॒ సభ్యాః॑ స॒భాస॑దః ।
 తా॒స్మిన్ద్రి॒యావ॑తః కు॒రు । స॒ర్వ॒మా॒యు-రు॑పా॒సతా॑మ్ ॥
 అ॒హేబు॑ద్ధి॒య మ॒న్త్రం మే గో॒పాయ॑ । య॒మృ॒ష॒యస్మై॒విదా॑ వి॒దుః ।
 ఋ॒చః సా॑మా॒ని య॒జుగ్ం॑షి ।
 సా హి శ్రీ॒ర॒మృ॒తా స॒తామ్ ॥ 26 (10)

TB 1.2.1.27

చతుః॑ శిఖ॒ణ్ణా యు॒వతిః॑ సు॒పేశాః॑ ।
 ఘృ॒తప్ర॑తి॒కా భు॑వ॒నస్య॑ మ॒ధ్యే ।
 మ॒ర్మృ॒జ్యమా॑నా మ॒హతే॑ సౌభ॒గాయ॑ ।
 మ॒హ్యాం ధు॑క్ష్య॒ యజ॑మా॒నాయ॑ కా॒మాన్ ॥

ఇ॒హై॒వ స॒న్తత్ర॑ స॒తో వో॑ అ॒గ్నయః॑ ।

ప్రా॒ణే॒న వా॒చా మ॑న॒సా బి॑భర్మి ।

తి॒రో మ॒ా స॒న్తమా॑యు॒ర్మా ప్ర॑హా॒సీత్ ।

జ్యోతి॑షా వో వై॒శ్వా॒నరే॒-ణో॑ప॒తిష్ఠే ॥

ప॒ఞ్చ॒ధాఽగ్ని॑న్-వ్య॒క్రామ॑త్ ।

వి॒రాట్ స్పృ॒ష్టా ప్ర॒జాప॑తేః () ।

ఊ॒ర్ధ్వాఽఽరో॑హద్-రో॒హిణీ॑ ।

యోసి॑ర॒గ్నైః ప్ర॑తిష్ఠితిః ॥ 27 (12)

(వి॒శ॒న్తు॒ నః - పు॒రు॒చీర్ - వి॑ధే॒మ - ని॒ధా॒య - య॑త్ తే - ఽప్ర॑దాహాయ - బృ॒హ॒త్యో
- బ్ర॒హ్మ॑ణా - దు॒వ॒స్య॑త - వి॒శ్వ॑వార - ఇ॒మ - మృ॑జ్జితే - పు॒రో॒గాం - ప్ర॒జ॒న॒యి॒ష్య॑థో
- జ॒ని॒ష్య॑తేఽ - స్మై - మ॒మ - మ॒హి॒మ్నా - వ॑ర్చ॒సే - ద॑ధ॒థ్ - సు॒వ॒ర్గా - భా॑హి -
సంబ॑భూవతు - రా॒యుర్ వ్యా॑నశే - చతు॑ష్పదః - స॒తాం - ప్ర॒జా॑పతేర్ ద్వే చ) (A1)

1.2.2 అనువాకం 2-విషూవన్నామకం ముఖ్యమహా, తదుభయపార్శ్వవర్తీని చత్వార్యహాని చోచ్యన్తే

TB 1.2.2.1

న॒వై॒తా॒న్యహా॑ని భవ॒న్తి । న॒వ వై॑ సు॒వ॒ర్గా లో॒కాః ।

యదే॒తాన్యహా॑-న్య॒ప్ర॒యన్తి॑ । న॒వస్వే॒వ తథ్ సు॒వ॒ర్గేషు॑ లో॒కేషు॑ స॒త్రిణః॑

ప్ర॒తి॒తిష్ఠ॑న్తో యన్తి ॥ అ॒గ్ని॒ష్టోమాః ప॑రః సా॒మానః క్రా॒ర్యా ఇ॒త్యా॑హుః ।

అ॒గ్ని॒ష్టోమ॑స॒మి॒ంతః సు॒వ॒ర్గో లో॒క ఇ॒తి ।

ద్వాద॑శా-గ్ని॒ష్టోమ॑స్య స్తో॒త్రాణి॑ । ద్వాద॑శ మా॒సాః సం॑వ॒ధ్నరః॑ ॥ తత్ తన్న॑ సూ॒ర్యమ్

ఉ॒క్థ్యా ఏ॒వ స॑ప్తద॒శాః ప॑రః సా॒మానః క్రా॒ర్యాః । 28 (10)

TB 1.2.2.2

ప॒శ॒వో॑ వా ఉ॒క్థా॑ని । ప॒శూ॒నామ॑వ-రుద్ధ్యై ॥
వి॒శ్వ॒జిద॒భిజి॑తా-వగ్ని॒ష్టోమా ॥
ఉ॒క్థాః॑ సప్తద॒శాః ప॑రః సామా॒నః ।
తే స॒గ్ను॑తా వి॒రాజ॑మ॒భి సం॑పద్య॒న్తే ।
దే॒వ్వి చ॒ర్చావ॑తి రిచ్యే॒తే ।
ఏక॑యా గౌరతిరిక్తః । ఏక॒యాఽఽయు॑రూ॒నః ।
సు॒వర్గో॑ వై లోకో జ్యోతిః । ఊర్గ్ వి॒రాట్ । 29 (10)

TB 1.2.2.3

సు॒వర్గ॑మే॒వ తే॑న లోకమ॒భి జ॑యన్తి ॥
యత్ ప॒రగ్ం రా॑భన్త॒రమ్ ।
తత్ ప్ర॒థమే॑హన్-కార్యమ్ । బృ॒హద్-ద్వి॒తీయే॑ । వై॒రూప॑ం తృ॒తీయే॑ । వై॒రాజ॑ం చ॒తుర్థే॑
। శా॒క్వరం॑ ప॒శ్చుమే॑ । రై॒వతగ్ం॑ ష॒ష్ఠే ।
తదు॑ పృ॒ష్ఠేభ్యో॑ నయన్తి ॥
స॒తం॑న॒య ఏ॒తే గ్ర॑హా గృహ్య॒న్తే । 30 (10)

TB 1.2.2.4

అ॒తిగ్రా॑హ్యోః ప॒రః సా॑మసు ।
ఇ॒మానే॒వైతైర్ లో॒కాన్ స॑ంతన్వన్తి ॥
మి॒థునా॑ ఏ॒తే గ్ర॑హా గృహ్య॒న్తే ।
అ॒తిగ్రా॑హ్యోః ప॒రః సా॑మసు ।
మి॒థున॑మే॒వ తైర్ య॑జమా॒నా అ॑వ॒రున్ధ॑తే ॥
బృ॒హత్ పృ॒ష్ఠం భ॑వతి ।
బృ॒హద్ వై సు॑వర్గో లోకః ।

బృహతైవ సువర్గం లోకం యన్తి ॥
 త్రయస్త్రిగ్శి నామ సామ ।
 మాధ్యన్దినే పవమానే భవతి । 31 (10)

TB 1.2.2.5

త్రయస్త్రిగ్శద్వై దేవతాః ।
 దేవతా ఏవావరున్ధతే ॥
 యే వా ఇతః పరాఞ్చగ్ం సంవత్సర-ముప యన్తి ।
 న హైనం తే స్వన్తి సమష్టవతే ।
 అథ యేఽముతోఽర్వాఞ్చముప యన్తి ।
 తే హైనగ్ స్వన్తి సమష్టవతే ।
 ఏతద్వా అముతోఽర్వాఞ్చముప యన్తి ।
 యదేవమ్ । యో హ ఖలు వావ ప్రజాపతిః ।
 స ఉ వేవేన్ద్రః () । తదు దేవేభ్యో నయన్తి ॥ 32 (11)
 (కార్యా-విరాడ్ - గృహ్యన్తే - పవమానే భవతి - న్ద్ర ఏకం చ) (A2)

॥ 1.2.3 అనువాకం 3 - విషువద్దినేఽతిగ్రాహ్యవిశేషాః ॥

TB 1.2.3.1

సంతత్త్రిర్వా ఏతే గ్రహాః । యత్ పరః సామానః । విషూవాన్-దివాకీర్త్యమ్ ।
 యథా శాలాయై పక్షసి ।
 ఏవగ్ం సంవత్సరస్య పక్షసి ।
 యదేతేన గృహ్యేరన్న । విషూచీ సంవత్సరస్య పక్షసి వ్యవస్రగ్ం సేయాతామ్ ।

ఆర్తి॑మార్చ॑చు॒యుః | యదే॒తే గృ॒హ్యన్తే॑ |

యథా॑ శాలా॒యై పక్ష॑సీ మధ్య॑మం-వగ్ం॒శమ॒భి స॒మాయ॑చ్ఛతి | 33 (10)

TB 1.2.3.2

ఏ॒వగ్ం॑ స॒ంవథ్స॑ర॒స్య పక్ష॑సీ ది॒వాకీ॑ర్త్యమ॒భి సంత॑న్వన్తి |

నార్తి॑మార్చ॑న్తి || ఏ॒కవి॒గ్ంశ-మ॒హర్భ॑వతి | శు॒క్రాగ్రా॑ గ్రహా॑ గృహ్యన్తే |

ప్ర॒త్యుత్త॑భ్యై స॒యత్వాయ॑ ||

సౌ॒ర్య ఏ॒తద॑హః ప॒శురాల॑భ్యతే |

సౌ॒ర్యోఽతి॑గ్రాహ్యో గృహ్యతే |

అహ॑రే॒వ రూ॒పేణ॑ సమ॒ర్థయ॑న్తి |

అథో॑ అహ్నా ఏ॒వైష బ॒లిర్ హ్రీ॑యతే ||

స॒వై-తద॑హరతి-గ్రాహ్యో గృహ్యన్తే | 34 (10)

TB 1.2.3.3

స॒ప్త వై శీ॒ర్షణ్యాః॑ ప్రా॒ణాః |

అ॒సా॒వాది॑త్యః శి॒రః ప్ర॒జానా॑మ్ |

శీ॒ర్షణ్నే॒వ ప్ర॒జానా॑ం ప్రా॒ణాన్ ద॑ధాతి | తస్మా॑ద్సప్త శీ॒ర్షన్ ప్రా॒ణాః ||

ఇ॒న్ద్రో వృ॒త్రగ్ం హ॒త్వా | అ॒సు॒రాన్ ప॒రాభా॑వ్య |

స ఇ॒మాల్లో॒కా-న॒భ్యజ॑యత్ |

తస్యా॑సౌ లో॒కోఽన॑భిజిత ఆ॒సీత్ |

తం వి॒శ్వక॑ర్మా భూ॒త్వాఽభ్య॑జయత్ |

యద్-వై॑శ్వక॒ర్మణో॑ గృహ్యతే | 35 (10)

TB 1.2.3.4

సు॒వర్గ॑స్య లో॒కస్యా॑-భిజి॒త్యై ||

ప్ర వా ఏతే॑ఽస్మాల్ లో॒కా-చ్ఛ్య॑వన్తే ।

యే వై॑శ్వక॒ర్మణం గృ॒హ్ణాతే॑ ।

ఆది॒త్యశ్శో॑ష్వ గృ॒హ్ణాతే॑ । ఇ॒యం వా అది॑తిః ।

అ॒స్యామే॑వ ప్రతి॒తిష్ఠ॑న్తి ॥ అ॒న్యోన్యో గృ॒హ్ణాతే॑ ।

విశ్వా॑న్యే॒వాన్యే॑న॒ కర్మా॑ణీ కు॒ర్వాణా॑ యన్తి । అ॒స్యామ॒న్యేన॒ ప్రతి॑ తిష్ఠన్తి ॥

తా॒వాఽప॑ర్ధా॒ర్థాథ్ సం॑వ॒త్సర॑స్యా-న్యోన్యో గృ॒హ్ణాతే॑ () ॥ తా॒వృభౌ॑ స॒హ మ॑హా॒వ్రతే॑

గృ॒హ్ణాతే॑ । య॒జ్ఞస్యై॒వాన్తం గ॒త్వా । ఉ॒భయోర్ లో॒కయోః॑ ప్రతి॒ తిష్ఠ॑న్తి ॥ అ॒ర్క్యము॒క్థం

భ॑వతి ।

అ॒న్నాద్య॑స్యా-వ॒రుద్ధ్యై॑ ॥ 36 (15) (స॒మాయ॑చ్ఛ - త్యతి॒గ్రాహ్యై గృ॒హ్ణాతే - గృ॒హ్ణాతే - సం॑వ॒త్సర॑స్యాన్యోన్యో గృ॒హ్ణాతే॑ ప॒చ్ఛ చ) (A3)

॥ 1.2.4 అనువాకం 4 - తస్మిన్నే॒వ దినే॑ ది॒వాకీ॑ర్త్యనామాని సామాని ॥

TB 1.2.4.1

ఏ॒కవి॒గ్ంశ ఏ॒ష భ॑వతి ।

ఏ॒తేన॒ వై దే॒వా ఏ॒కవి॒గ్ంశే॑న ।

ఆది॒త్యమి॒త ఉ॑త్త॒మగ్ం సు॑వ॒ర్గం లో॒క-మా॑రో॒హయ॑న్న్ ।

స వా ఏ॒ష ఇ॒త ఏ॒కవి॒గ్ంశః॑ ।

తస్య॑ దశా॒వస్తా॑దహాని । దశ॑ ప॒రస్తా॑త్ ।

స వా ఏ॒ష వి॒రాజ్య॑భ॒యతః॑ ప్రతి॒ష్ఠితః॑ ।

వి॒రాజి॒ హి వా ఏ॒ష ఉ॑భ॒యతః॑ ప్రతి॒ష్ఠితః॑ । తస్మా॑ద॒న్తరే॒మా లో॒కా య॑న్న్ ।

సర్వే॑షు సు॒వర్గే॑షు లో॒కే-ష్వ॑భి॒తప॑న్నేతి ॥ 37 (10)

TB 1.2.4.2

దే॒వా వా ఆ॑ది॒త్య॑స్య సు॒వర్గ॑స్య లో॒కస్య॑ । పరా॑చోఽతి॒పాదా॑ద॒బిభ॑యుః ।

తం ఛ॑న్దోభి॒రదృ॑గ్ం హ॒స్థత్యై॑ ।

దే॒వా వా ఆ॑ది॒త్య॑స్య సు॒వర్గ॑స్య లో॒కస్య॑ ।

అవా॑చోఽవ॒పాదా॑ద॒బిభ॑యుః ।

తం ప॒ఞ్చాభీ॑ ర॒శ్మిభి॑-రుద॒వయ॑న్న ।

తస్మా॑దే॒కవి॒గ్ంశే॑ ఽహన్ ప॒ఞ్చ ది॒వాకీ॑ర్త్యాని క్రియ॒న్తే । ర॒శ్మయో॑ వై ది॒వాకీ॑ర్త్యాని ॥ యే
గా॑య॒త్రే ।

తే గా॑య॒త్రీషూ॒త్తర॑యోః పవ॑మానయోః । 38 (10)

TB 1.2.4.3

మ॒హాది॑వాకీ॒ర్త్యగ్ం॑ హో॒తుః పృ॒ష్ఠమ్ । వి॒కర్ణం॑ బ్ర॒హ్మసా॑మమ్ ।

భా॒సోఽగ్ని॑ష్టోమః ॥ అ॒థైతా॑ని ప॒రాణి॑ ।

ప॒ర్వైర్వై దే॒వా ఆ॑ది॒త్యగ్ం॑ సు॒వర్గం॑ లో॒కమ॑పారయన్న । యద॑పారయన్న ।

తత్ ప॒రాణాం॑ ప॒రత్వమ్ । పా॒రయ॑న్త్యేనం ప॒రాణి॑ ।

య ఏ॒వం వేద॑ । అ॒థైతా॑ని స్ప॒రాణి॑ () । స్ప॒ర్వైర్వై దే॒వా ఆ॑ది॒త్యగ్ం॑ సు॒వర్గం॑ లో॒కమ॑స్పారయన్న

యద॑స్పారయన్న । తథ్ స్ప॒రాణాగ్ స్ప॒రత్వమ్ । స్పా॒రయ॑న్త్యేనగ్ స్ప॒రాణి॑ ।

య ఏ॒వం వేద॑ ॥ 39 (15)

(ఏ॒తి-పవ॑మానయోః-స్ప॒రాణీ ప॒ఞ్చ చ) (A4)

॥ 1.2.5 అనువాకం 5 - పశవః వైష్ణవాద్యా నవ ॥

TB 1.2.5.1

అప్ర॑తిష్ఠాం వా ఏ॒తే గ॑చ్ఛన్తి ।

యేషాగ్ సంవత్సరేనాప్తేఽథ ।

ఏకాదశిన్యాప్యతే ॥ వైష్ణవం వామన-మాలభన్తే । యజ్ఞో వై విష్ణుః ।

యజ్ఞమేవాలభన్తే ప్రతిష్ఠిత్యై ।

ఐన్యాగ్న-మాలభన్తే ।

ఇన్యాగ్ని వై దేవానా-మయాతయామానౌ ।

యే ఏవ దేవతే అయాతయామ్ని । తే ఏవాలభన్తే । 40 (10)

TB 1.2.5.2

వైశ్వదేవ-మాలభన్తే । దేవతా ఏవావ-రున్ధతే ।

ద్యావాప్రుథివ్యాం ధేను-మాలభన్తే । ద్యావాప్రుథివ్యోరేవ ప్రతి తిష్ఠన్తి ।

వాయవ్యం వత్సమాలభన్తే ।

వాయురేవైభ్యో యథాఽఽయతనాద్-దేవతా అవరున్ధే ।

ఆదిత్యామపిం వశా-మాలభన్తే ।

ఇయం వా అదితిః ।

అస్యామేవ ప్రతి తిష్ఠన్తి ।

మైత్రావరుణీ-మాలభన్తే । 41 (10)

TB 1.2.5.3

మిత్రేణైవ యజ్ఞస్య స్విష్టగ్ం శమయన్తి । వరుణేన దురిష్టమ్ ।

ప్రాజాపత్యం తూపరం మహావ్రత ఆలభన్తే । ప్రాజాపత్యోఽతిగ్రాహ్యో గృహ్యతే ।

అహరేవ రూపేణ సమర్థయన్తి ।

అథో అహ్నా ఏవైష బలిర్ హ్రీయతే ।

ఆగ్నేయమాలభన్తే ప్రతి ప్రజ్ఞాత్యై ॥

అజపేత్వాన్. వా ఏతే పూర్వైర్మాసైర-వరున్ధతే ।

యదేతే గవ్యాః పశవ ఆలభ్యన్తే ।

ఉభయేషాం పశూనా-మవరుద్ధ్యై () || 42 (10)

TB 1.2.5.4

యదతిరిక్తా-మేకాదశినీ-మాలభేరన్న ।

అప్రియం భ్రాతృవ్య-మభ్యతిరిచ్యేత ।

యద్ ద్వాద్వా పశూ సమస్యేయుః ।

కనీయ ఆయుః కుర్వీరన్న ।

యదేతే బ్రాహ్మణవన్తః పశవ ఆలభ్యన్తే ।

నాప్రియం భ్రాతృవ్య-మభ్యతిరిచ్యేతే ।

న కనీయ ఆయుః కుర్వతే || 43 (7)

(తే-ఏవాలభన్తే-మైత్రావరుణీమాలభన్తే-ఎవరుద్ధ్యై-+సప్త చ) (A5)

|| 1.2.6 అనువాకం 6 - మహావ్రతమ్ ||

TB 1.2.6.1

ప్రజాపతిః ప్రజాః సృష్ట్యా వృత్తోఽశయత్ ।

తం దేవా భూతానాగ్ం రసం తేజః సభృంత్య । తేనైనమభిషజ్యన్న । మహానవవర్తీత ।

తన్ మహావ్రతస్య మహావ్రతత్వమ్ ।

మహద్-వ్రతమితి ।

తన్ మహావ్రతస్య మహావ్రతత్వమ్ ।

మహతో వ్రతమితి ।

తన్ మహావ్రతస్య మహావ్రతత్వమ్ || పఞ్చావిగ్ంశః స్తోమో భవతి । 44 (10)

TB 1.2.6.2

చతుర్విగ్ంశ-త్యర్థమాసః సంవత్సరః ।

యద్ వా ఏతస్మిన్ త్ సంవత్సరే లధిప్రాజాయత ।

తదన్నం పశ్చాచ్ఛిగ్ంశ-మభవత్ ॥

మధ్యతః క్రియతే ।

మధ్యతో హ్యన్నమశితం ధినోతి ।

అథో మధ్యత ఏవ ప్రజానామూర్ధీయతే ॥

అథ యద్వా ఇదమస్తతః క్రియతే ।

తస్మాదుదన్తే ప్రజాః సమేధన్తే ।

అస్తతః క్రియతే ప్రజననాయైవ ॥

త్రివృచ్ఛిరో భవతి । 45 (10)

TB 1.2.6.3

త్రేధా విహితగ్ం హి శిరః । లోమ చ్చవీరస్థి ॥ పరాచా స్తువన్తి । తస్మాత్ తథ్ సదృగేవ

। న మేద్యతోఽను మేద్యతి । న కృశ్యతోఽను కృశ్యతి ॥

పశ్చాద్దశోఽన్యః పక్షో భవతి । సప్తదశోఽన్యః । తస్మాద్-వయాగ్న్య-న్యతరమర్థమభి

పర్యావర్తన్తే ।

అన్యతరతో హి తద్-గరీయః క్రియతే ॥ 46 (10)

TB 1.2.6.4

పశ్చాచ్ఛిగ్ంశ ఆత్మా భవతి । తస్మాన్-మధ్యతః పశవో వరిష్ఠాః ॥ ఏకవిగ్ంశం పుచ్ఛమ్

। ద్విపదాసు స్తువన్తి ప్రతిష్ఠిత్యై ॥

సర్వేణ సహ స్తువన్తి । సర్వేణ హ్యోత్మనాఽఽత్మనీవి । సహోత్పతన్తి ॥

ఏకైకా-ముచ్ఛిగ్ంషన్తి ।

ఆత్మన్న. హ్యజ్ఞాని బధ్ధాని ॥

న వా ఏతేన సర్వః పురుషః । 47 (10)

TB 1.2.6.5

యదిత ఇతో లోమాని దతో నఖాన్ ।

పరిమాదః క్రియన్తే । తాన్యేవ తేన ప్రత్యుప్యన్తే ॥ ఔదుమ్బరస్తల్పో భవతి । ఊర్వా
అన్నముదుమ్బరః । ఊర్జ ఏవాన్నాద్యస్యా-వరుద్ధ్యై ॥

యస్య తల్పసద్య-మనభిజితగ్ స్యాత్ ।

స దేవానాగ్ం సామ్యక్షే ।

తల్పసద్య-మభిజయానీతి తల్పమా-రుహ్యోద్-గాయేత్ ।

తల్పసద్య-మేవాభిజయతి । 48 (10)

TB 1.2.6.6

యస్య తల్పసద్య-మభిజితగ్ స్యాత్ ।

స దేవానాగ్ం సామ్యక్షే ।

తల్పసద్యం మా పరాజేషీతి తల్ప-మారుహ్యోద్-గాయేత్ । న తల్పసద్యం పరాజయతే
॥

ప్లేజ్ఞే శగ్ంసతి । మహో వై ప్లేజ్ఞః ।

మహాస ఏవాన్నాద్యస్యా-వరుద్ధ్యై ॥

దేవాసురాః సంయతా ఆసన్న ।

త ఆదిత్యే వ్యాయచ్ఛన్త । తం దేవాః సమజయన్న । 49 (10)

TB 1.2.6.7

బ్రాహ్మణశ్చ శూద్రశ్చ చర్మకర్తే వ్యాయచ్ఛేతే । దైవ్యో వై వర్ణో బ్రాహ్మణః ।

అసర్యః శూద్రః । ఇమేఽరాథ్ సురిమే సుభూత-మక్ర-న్నిత్యన్యతరో బ్రూయాత్ ।

ఇమ ఉద్వాసీకారిణ ఇమే దుర్భూత-మక్రన్నిత్యన్యతరః ।

యదేవైషాగ్ం సుక్రతం యా రాద్ధిః । తదన్యతరో-ఽభిశ్రీణాతి ।

యదే॒వైషా॑ం దు॒ష్కృ॑తం యా॒ఽరా॑ద్ధిః । తద॑న్యత॒రో-ఽప॑హన్తి ।

బ్రా॒హ్మ॒ణః సం జ॑యతి () ।

అ॒ము॒మే॒వాది॑త్యం బ్రా॒తృ॑వ్యస్య సంవి॒న్దన్తే॑ ॥ 50 (11)

(భ॒వతి - భ॒వతి - క్రి॒యతే - పు॒రుషో - జ॒యత్య - జ॒య - జ్ఞా॒యత్యే॑కం చ) (A6)

prapAtaka kOrvai with starting words of 1 to 6 anuvAkams :-

(ఉ॒ద్ధన్య॑మా॒నం - న॒వైతా॒ని - స॒న్తతి - రే॒కవి॒గ్ంశ ఏ॒షో - ఽప్ర॑తిష్ఠాం - ప్ర॒జాప॑తిర్ వృ॒త్తః
షట్)

kOrvai with starting words of 1, 11, 21 series of dasinis :-

(ఉ॒ద్ధన్య॑మా॒నం - శో॒చి॒ష్కే శో - ఽగ్నే॑ స॒పత్నా - నతి॒గ్రాహ్య॑ - వైశ్వ॒దేవ॑మా॒లభ॑న్తే
ప॒శ్చాశత్)

first and last word of second prapAtakam :-

(ఉ॒ద్ధన్య॑మా॒నం - సంవి॒న్దన్తే)

॥ హ॑రిః ఓం ॥

॥ కృ॒ష్ణ య॑జు॒ర్వేదీ॑య తైత్తిరీ॒య బ్రా॑హ్మణే ప్రథ॒మాష్టకే॑ ద్వి॒దీయః॑ ప్రపా॒తకః॑ సమా॒ప్తః ॥

ఓం నమః పరమాత్మనే, శ్రీ మహాగణపతయే నమః
శ్రీ గురుభ్యో నమః, హ॒రిః ఓం

॥ 1.3 ప్రథమాష్టకే తృతీయ ప్రపాఠకః - వాజపేయబ్రాహ్మణం ॥

॥ 1.3.1 అనువాకం 1 - పునరాధేయశేషః ఆజ్యభాగయోర్విశేషః ॥

TB 1.3.1.1

దే॒వా॒సు॒రాః సం॑ య॒త్తా ఆ॑సన్న ।
తే దే॒వా ఏ॑జ॒య-ము॑ప॒యస్తః॑ ।
అగ్ని॒షోమ॑యో-స్తేజ॒స్విసి॑స్త॒నూః సం న్య॑దధత । ఇ॒దము॑ నో భవిష్యతి । యదీ॑ నో
జే॒ష్యన్తి॑ । తేనాగ్ని॒షోమా-వ॑పాక్రామతామ్ । తే దే॒వా వి॒జిత్వ॑ ।
అగ్ని॒షోమా-వ॑వ్వైచ్ఛన్న ।
తేఽగ్ని-మ॑న్వవి॒న్దన్-న్తృ॑తుషూథ్ సన్నమ్ ।
తస్య॑ విభక్తి॒భి-స్తేజ॒స్విసి॑స్త॒నూ-ర॑వారున్ధత । 1 (10)

TB 1.3.1.2

తే సోమ॑-మన్వవి॒న్దన్న । తమ॑ఘ్నున్న ।
తస్య॑ యథాఽభి॒జ్ఞాయ॑మ్ తనూర్ వ్యగృ॒హ్లాత॑ ।
తే గ్రహా॑ అభవన్న । తద్-గ్రహా॑ణాం గ్రహా॒త్వమ్ ।
యస్యై॒వం వి॒దుషో॑ గ్రహా గృ॒హ్యన్తే॑ ।
తస్య॑ త్వే॒వ గృ॒హీ॒తాః ॥
నానాగ్నే॑యం పునరాధే॒యే కు॒ర్యాత్ ।
యదనాగ్నే॑యం పునరాధే॒యే కు॒ర్యాత్ । వ్యృ॑ద్ధమే॒వ తత్ । 2 (10)

TB 1.3.1.3

అనాగ్నే॑యం వా ఏ॒తత్ క్రి॑యతే ।

యథా సమిధ-స్తనూనపాతమిడో బర్హి-యజతి ॥
 ఉభావాగ్నేయా-వాజ్యభాగౌ స్యాతామ్ ॥
 అనాజ్యభాగౌ-భవత ఇత్యాహుః ।
 యదుభావాగ్నేయావన్వశ్చాచితి ।
 అగ్నయే పవమానాయోత్తరః స్యాత్ ।
 యత్ పవమానాయ । తేనాజ్య భాగః । తేన స్రామ్యః ॥
 బుధన్వత్యాగ్నేయ-స్యాజ్య-భాగస్య పురోఽనువాక్యా భవతి । 3 (10)

TB 1.3.1.4

యథా సుప్తం బోధయతి । తాదృగేవ తత్ ॥
 అగ్నిన్యక్తాః పత్ని సంయాజానామృచః స్యుః । తేనాగ్నేయగ్ం సర్వం భవతి ॥
 ఏకథా తేజస్వినీం దేవతా-ముపైతీత్యాహుః । సైనమీశ్వరా ప్రదహ ఇతి ॥
 నేతి బ్రూయాత్ । ప్రజననం వా అగ్నిః ।
 ప్రజనన-మేవోపైతీతి ॥
 కృతయజుః సంభృత సంభార ఇత్యాహుః । 4 (10)

TB 1.3.1.5

న సభృంత్యాః సంభారాః । న యజుః కార్యమితి ॥ అథో ఖలు । సభృంత్యా ఏవ
 సభారాః । కార్యం యజుః । పునరాధేయస్య సమృద్ధ్యై ॥
 తేనోపాగ్ంశు ప్రచరతి । ఏష్య ఇవ వా ఏషః ।
 యత్ పున-రాధేయః ।
 యథోపాగ్ంశు నష్టమిచ్ఛతి । 5 (10)

TB 1.3.1.6

తాదృగేవ తత్ ॥ ఉచ్చైః స్విష్టకృతముథా సృజతి ।
 యథా నష్టం విత్వా ప్రాహూయమితి ।
 తాదృగేవ తత్ ॥

ఏక॑ధా తే॑జ॒స్వి॒నీం దే॒వతా॑ము॒పైతి॑త్యా॒హుః । సై॒నమీ॑శ్వ॒రా ప్ర॒దహా॑ ఇతి ।

తత్త॑ధా నో॒పైతి ।

ప్రయా॑జా॒నూయా॒జేష్వే॒వ విభ॑క్తిః కు॒ర్యాత్ ।

యథా॑పూ॒ర్వ-మా॑జ్య॒భాగౌ స్యా॑తామ్ ।

ఏ॒వం ప॑త్ని సం॒యాజాః () । 6 (10)

TB 1.3.1.7

తద్-వై॑శ్వా॒నర॑వత్-ప్ర॒జన॑నవత్త॒ర-ము॒పైతి॑తి ॥ తదా॑హుః । వ్య॑ర్థం వా ఏ॒తత్ ।

అనా॑గ్నే॒యం వా ఏ॒తత్ క్రి॑యత ఇతి ॥ నేతి॑ బ్రూ॒యాత్ ।

అ॒గ్నిం ప్ర॑థ॒మం విభ॑క్తీ॒నాం య॑జతి । అ॒గ్నిము॑త్త॒మం ప॑త్ని స॒మ్యాజా॑నామ్ ।

తేనా॑గ్నే॒యమ్ । తేన॑ స॒మృ॑ద్ధం క్రి॑యత ఇతి ॥ 7 (9)

(అ॒ర్చన - తై॒వ తద్ - భ॑వతి - సంభృ॑తసంభార॒ ఇత్యా॑హు - ర్చి॒చ్ఛతి - ప॑త్నిస॒మ్యాజా -
+నవ॑ చ) (ఆ1)

॥ 1.3.2 అనువాకం 2 - వాజపేయస్య విధిః ॥

TB 1.3.2.1

దే॒వా వై యథా॑ద॒ర్శం య॒జ్ఞానా॑హ॒రన్త । యోఽగ్ని॑ష్టో॒మమ్ । య ఉ॒క్థ్యమ్ । యోఽతి॑రా॒త్రమ్ ।

తే స॒హైవ స॑ర్వే వా॒జపే॑య-మప॒శ్యన్ । తే ।

అ॒నోన్యన్యై॒ నాతి॑ష్ఠన్త । అ॒హమ॑నే॒స య॒జా ఇతి॑ । తేఽబ్రు॑వన్ । ఆ॒జిమ॑స్య ధా॒వామే॑తి
। 8 (10)

TB 1.3.2.2

తస్మి॑న్-నా॒జిమ॑ధావన్ । తం బృ॒హస్ప॑తి-రుద॑జయత్ । తేనా॑య॒జత । స స్వా॑రా॒జ్య-

మగచ్ఛత్ | తమిన్దోఽబ్రవీత్ | మామనేస యాజయేతి | తేనేన్ద్ర-మయాజయత్ |
 సోఽగ్రం దేవతానాం పర్యేత్ | అగచ్ఛథ్-స్వారాజ్యమ్ | అతిష్ఠన్తాస్మై జ్యైష్ఠ్యాయ || 9
 (10)

TB 1.3.2.3

య ఏవం విద్వాన్. వాజపేయేన యజతే |
 గచ్ఛతి స్వారాజ్యమ్ | అగ్రగ్ం సమానానాం పర్యేతి | తిష్ఠన్తేఽస్మై జ్యైష్ఠ్యాయ ||
 స వా ఏష బ్రాహ్మణస్య చైవ రాజన్యస్య చ యజ్ఞః || తం వా ఏతం వాజపేయ ఇత్యాహుః
 | వాజాప్యో వా ఏషః | వాజగ్గ్ హ్యేతేన దేవా ఐభున్న్ || సోమో వై వాజపేయః |
 యో వై సోమం వాజపేయం వేద | 10 (10)

TB 1.3.2.4

వాజ్యేవైనం పీత్వా భవతి | ఆఽస్య వాజీ జాయతే ||
 అన్నం వై వాజపేయః | య ఏవం వేద | అత్యన్నమ్ | ఆఽస్యాన్నాదో జాయతే ||
 బ్రహ్మ వై వాజపేయః | య ఏవం వేద |
 అత్తి బ్రహ్మణాఽన్నమ్ | ఆఽస్య బ్రహ్మ జాయతే || 11 (10)

TB 1.3.2.5

వార్షే వాజస్య ప్రసవః | య ఏవం వేద |
 కరోతి వాచా వీర్యమ్ | ఐనం వాచా గచ్ఛతి | అపివత్తిం వాచం వదతి || ప్రజాపతిర్
 దేవేభ్యో యజ్ఞాన్ వ్యాదిశత్ | స ఆత్మన్ వాజపేయ-మధత్త |
 తం దేవా అబ్రువన్న్ | ఏష వావ యజ్ఞః |
 యద్-వాజపేయః | 12 (10)

TB 1.3.2.6

అప్యేవ నోఽత్రాస్త్వితి | తేభ్య ఏతా ఉజ్జితిః ప్రాయచ్ఛత్ ||

తా వా ఏతా ఉజ్జితయో వ్యాఖ్యాయన్తే ।

యజ్ఞస్య సర్వత్వాయ । దేవతానా-మనిర్భగాయ ॥ దేవా వై బ్రహ్మణశ్చన్నస్య చ
శమలమపాఘన్నమ్ ।

యద్-బ్రహ్మణః శమలమాసీత్ ।

సా గాథా నారాశక్తస్య భవత్ ।

యదన్నస్య । సా సురా ॥ 13 (10)

TB 1.3.2.7

తస్మాద్-గాయతశ్చ మత్తస్య చ న ప్రతిగృహ్యమ్ ।

యత్ ప్రతిగృహ్ణాయాత్ । శమలం ప్రతిగృహ్ణాయాత్ ॥

సర్వా వా ఏతస్య వాచో ఽవరుద్ధాః ।

యో వాజపేయయాజి । యా పృథివ్యాం యాఽగ్నో యా రథన్తరే ।

యాఽన్తరీక్షే యా వాయౌ యా వామదేవ్యే ।

యా దివి యాఽఽదిత్యే యా బృహతి ।

యాఽఘ్న యాషధీషు యా వనస్పతిషు ॥

తస్మాద్ వాజపేయయాజ్యార్త్విజినః () ।

సర్వా హ్యస్య వాచో ఽవరుద్ధాః ॥ 14 (11)

(ధావామేతి - జ్యైష్ఠ్యాయ - వేద - బ్రహ్మ జాయతే-వాజపేయః-సురా-ఽఽర్త్విజిన ఏకం
చ) (A2)

॥ 1.3.3 అనువాకం 3 - తస్యగ్రహవిశేషాః ॥

TB 1.3.3.1

దేవా వై యదన్యైర్-గ్రహైర్-యజ్ఞస్య నావారున్ధత ।

తదతిగ్రాహ్యై-రతిగృహ్యో-వారున్ధత । తదతిగ్రాహ్యణా-మతిగ్రాహ్యత్వమ్ ॥

యదతిగ్రాహ్యో గృహ్యన్తే ।

యదేవాన్యైర్-గ్రహైర్ యజ్ఞస్య నావరున్ధే ।

తదేవ తైరతిగృహ్యో-వరున్ధే ॥ పశ్చాచ్ఛ గృహ్యన్తే । పాజ్ఞో యజ్ఞః । యావానేవ యజ్ఞః ।

తమాప్త్యా ౭వరున్ధే ॥ 15 (10)

TB 1.3.3.2

సర్వ ఇన్ద్రా భవన్తి ।

ఏకధైవ యజమాన ఇన్ద్రియం దధతి ॥

సప్తదశ ప్రాజాపత్యా గ్రహో గృహ్యన్తే । సప్తదశః ప్రజాపతిః ।

ప్రజాపతే-రాప్త్యై ॥ ఏకయర్చా గృహ్యతి । ఏకధైవ యజమానే వీర్యం దధతి ॥

సోమగ్రహగ్గ్ఛ సురాగ్రహగ్గ్ఛ గృహ్యతి ।

ఏతద్ వై దేవానాం పరమమన్నమ్ । యథ్ సోమః । 16 (10)

TB 1.3.3.3

ఏతన్ మనుష్యాణామ్ । యథ్ సురా ।

పరమేణైవాస్మా అన్నాద్యేనావర-మన్నాద్య-మవరున్ధే ॥ సోమగ్రహాన్ గృహ్యతి । బ్రహ్మణో

వా ఏతత్ తేజః । యథ్ సోమః ।

బ్రహ్మణ ఏవ తేజసా తేజో యజమానే దధతి ।

సురాగ్రహాన్ గృహ్యతి । అన్నస్య వా ఏతచ్ఛమలమ్ । యథ్ సురా । 17 (10)

TB 1.3.3.4

అన్నస్యైవ శమలేన శమలం యజమానా-దపహన్తి ॥ సోమగ్రహగ్గ్ఛ సురాగ్రహగ్గ్ఛ

గృహ్యతి । పుమాన్. వై సోమః । స్త్రీ సురా । తన్ మిథునమ్ । మిథునమేవాస్య తద్-

యజ్ఞే కరోతి ప్రజననాయ । ఆత్మానమేవ సోమగ్రహైః స్పృణోతి । జాయాగ్ం సురా
గ్రహైః ।

తస్మాద్-వాజపేయయాజ్యముష్మిల్లోకే స్త్రియగ్ం సంభవతి । వాజపేయా-భిజితగ్ హ్యస్య
॥ 18 (10)

TB 1.3.3.5

పూర్వే సోమగ్రహా గృహ్యాన్తే । అపరే సురాగ్రహాః ।
పురోక్షగ్ం సోమగ్రహాన్థ-సాదయతి । పశ్చాదక్షగ్ం సురాగ్రహాన్ ।
పాపవస్యసస్య విధృత్యై ॥
ఏష వై యజమానః । యథ్ సోమః ।
అన్నగ్ం సురా । సోమగ్రహాగ్గ్చ సురాగ్రహాగ్గ్చ వ్యతిషజతి ।
అన్నాద్యేనైవైనం వ్యతిషజతి ॥ 19 (10)

TB 1.3.3.6

సప్తంచః స్థ సం మా భద్రేణ ప్రక్ష్యేత్యాహ । అన్నం వై భద్రమ్ ।
అన్నాద్యేనైవైనగ్ం సగ్ంసృజతి ॥
అన్నస్య వా ఏతచ్ఛమలమ్ । యథ్ సురా ।
పాప్మేవ ఖలు వై శమలమ్ । పాప్మనా వా ఏనమేతచ్ఛమలేన వ్యతిషజతి ।
యథ్ సోమగ్రహాగ్గ్చ సురాగ్రహాగ్గ్చ వ్యతిషజతి ॥
విప్రుచః స్థ వి మా పాప్మనా ప్రక్ష్యేత్యాహ ।
పాప్మనైవైనగ్ం శమలేన వ్యావర్తయతి । 20 (10)

TB 1.3.3.7

తస్మాద్ వాజపేయయాజి పూతో మేద్ధ్యో దక్షిణ్యః ॥ ప్రాజుద్-ద్రవతి సోమగ్రహైః ।
అముమేవ తైర్ లోక-మభిజయతి ।

ప్రత్యఙ్శురా గ్రహైః ।

ఇమమేవ తైర్ లోక-మభిజయతి ॥

ప్రతిష్ఠన్తి సోమగ్రహైః । యావదేవ సత్యమ్ ।

తేన సూయతే ॥ వాజస్పదభ్యః సురాగ్రహాన్. హరన్తి ।

అన్యతేనైవ విశగ్ం సగ్ంస్సజతి () ॥

హిరణ్యపాత్రం మధోః పూర్ణం దదాతి । మధవ్యోఽసానీతి ॥

ఏకథా బ్రహ్మణ ఉప హరతి ।

ఏకధైవ యజమాన ఆయుస్తేజో దధాతి ॥ 21 (14)

(ఆప్త్యాఽవరున్ధే - సోమః - శమలం యథ్ సురా - హ్య-స్వైనం వ్యతిషజతి - వ్యావర్తయతి

- స్సజతి చత్వారి చ) (A3)

॥ 1.3.4 అనువాకం 4 - పశవః సప్తదశ ॥

TB 1.3.4.1

బ్రహ్మవాదినో వదన్తి । నాగ్నిష్ఠోమో నోక్త్యః ।

న షోడశీ నాతిరాత్రః । అథ కస్మాద్ వాజపేయే సర్వే యజ్ఞక్రతవోఽవరుద్ధ్యన్త ఇతి ।

ప్రశుభిరితి బ్రూయాత్ ॥ ఆగ్నేయం ప్రశుమాలభతే । అగ్నిష్ఠోమమేవ తేనావరున్ధే ।

ఐన్ద్రాగ్నేనోక్త్యమ్ ।

ఐన్ద్రేణ షోడశినః స్తోత్రమ్ ।

సారస్వత్యా-ఽతిరాత్రమ్ । 22 (10)

TB 1.3.4.2

మారుత్యా బృహతః స్తోత్రమ్ ।

ఏ॒తావ॑న్తో॒ వై య॑జ్ఞక్ర॒తవః॑ ।
 తాన్ ప॒శుభి॑రే॒వా-వ॑రు॒ణే ॥
 ఆ॒త్మాన॑మే॒వ స్పృ॑ణో-త్యగ్ని॒ష్టోమే॑న ।
 ప్రా॒ణాపా॑నా-వృ॒క్థ్యేన॑ ।
 వీ॒ర్యగ్ం॑ షో॒డశి॑నః స్తో॒త్రేణ॑ ।
 వాచ॑-మతి॒రాత్రే॑ణ । ప్ర॒జాం బృ॑హ॒తః స్తో॒త్రేణ॑ ।
 ఇ॒మమే॑వ లో॒కమ॒భి జ॑యత్యగ్ని॒ష్టోమే॑న ।
 అ॒న్తరి॑క్ష-ము॒క్థ్యేన॑ । 23 (10)

TB 1.3.4.3

సు॒వర్గం॑ లో॒కగ్ం॑ షో॒డశి॑నః స్తో॒త్రేణ॑ ।
 దే॒వయా॑నా॒నేవ॑ ప॒థ ఆ॒రోహా॑-త్యతి॒రాత్రే॑ణ ।
 నాకగ్ం॑ రో॒హతి॑ బృ॒హతః॑ స్తో॒త్రేణ॑ ।
 తేజ॑ ఏ॒వాత్మన్ ధ॑త్త ఆగ్నే॒యేన॑ ప॒శునా॑ ।
 ఓ॒జో బ॑ల॒మైన్ద్రాగ్నే॑న ।
 ఇ॒న్ద్రియ॑-మై॒న్ద్రేణ॑ । వాచగ్ం॑ సా॒రస్వ॑త్యా ।
 ఉ॒భావే॑వ దే॒వలో॑కం చ మను॒ష్యలో॑కం చా॒భిజ॑యతి మారు॒త్యా వ॒శయా॑ ॥
 స॒ప్తద॑శ ప్రా॒జాప॑త్యాన్ ప॒శూనా॑ల॒భతే॑ । స॒ప్తద॑శః ప్ర॒జాప॑తిః । 24 (10)

TB 1.3.4.4

ప్ర॒జాప॑తే॒రాప్త్యే॑ ॥ శ్వా॒మా ఏ॑క॒రూపా॑ భవ॒న్తి ।
 ఏ॒వమి॑వ హి ప్ర॒జాప॑తిః స॒మృద్ధ్యే॑ ॥
 తాన్ ప॒ర్యగ్ని॑కృ॒తా-ను॑ధ్స్సృ॒జతి॑ ॥
 మ॒రుతో॑ య॒జ్ఞమ॑జి॒ఘాగ్ంసన్ ప్ర॒జాప॑తేః ।

తేభ్య ఏతాం మారుతీం వశామాలభత । తయైవైనా-నశమయత్ ॥ మారుత్యా ప్రచర్య ।
 ఏతాన్ సంజ్ఞపయేత్ । మరుత ఏవ శమయిత్వా । 25 (10)

TB 1.3.4.5

ఏతైః ప్రచరతి । యజ్ఞస్యాఘాతాయ ॥
 ఏకథా వపా జుహోతి । ఏకదేవత్యా హి । ఏతే । అథో ఏకధైవ యజమానే వీర్యం దధాతి
 ॥
 నైవారేణ సప్తదశశరావే-ణైతర్హి ప్రచరతి । ఏతత్ పురోడాశా హ్యేతే ।
 అథో పశూనామేవ చిద్రమపిదధాతి ॥ సారస్వతోత్తమయా ప్రచరతి () ।
 వాగ్ వై సరస్వతీ । తస్మాత్ ప్రాణానాం వాగుత్తమా ।
 అథో ప్రజాపతావేవ యజ్ఞం ప్రతిష్ఠాపయతి ।
 ప్రజాపతిర్ హి వాక్ ॥ అపన్నదతీ భవతి ।
 తస్మాన్-మనుష్యాః సర్వాం వాచం వదన్తి ॥ 26 (16)
 (అతిరాత్ర - మన్తరిక్షముక్త్యేన - ప్రజాపతిః - శమయిత్వోత్ - తమయా ప్రచరతి షట్ చ)
 (A4)

॥ 1.3.5 అనువాకం 5 - రథయాజనమ్ ॥

TB 1.3.5.1

సావిత్త్రం జుహోతి కర్మణః కర్మణః పురస్తాత్ ॥
 కస్తద్-వేదేత్యాహుః । యద్-వాజుపేయస్య పూర్వం యదపరమితి । సవిత్ప్రసూత ఏవ
 యథాపూర్వం కర్మాణి కరోతి ॥
 సవనే సవనే జుహోతి । ఆక్రమణమేవ తథ్ నేతుం యజమానః కురుతే ।
 సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై ॥

వాచస్పతిర్-వాచమద్య స్వదాతి న ఇత్యాహ ।
 వాగ్వే దేవానాం పురాఽన్నమాసీత్ ।
 వాచమేవాస్మా అన్నగ్గ్ స్వదయతి ॥ 27 (10)

TB 1.3.5.2

ఇన్ద్రస్య వజ్రోఽసి వార్త్రఘ్న ఇతి రథముపావహరతి విజిత్యై ॥
 వాజస్య ను ప్రసవే మాతరం మహిమిత్యాహ । యచ్చైవేయమ్ । యచ్ఛాస్యామధి ।
 తదేవా-వరున్ధే । అథో తస్మిన్నేవోభయేఽభిషిచ్యతే ॥
 అప్స్విన్తర-మృతమఘ్న భేషజమిత్యశ్వాన్ పల్పాలయతి ।
 అఘ్న వా అశ్వస్య తృతీయం ప్రవిష్టమ్ । తదనువేనన్వవప్లవతే ।
 యదఘ్న పల్పాలయతి । 28 (10)

TB 1.3.5.3

యదేవాస్యాఘ్న ప్రవిష్టమ్ । తదేవావరున్ధే ॥
 బహు వా అశ్వో-ఽమేధ్య-ముపగచ్ఛతి ।
 యదఘ్న పల్పాలయతి ।
 మేధ్యానేవైనాన్ కరోతి ॥
 వాయుర్వా త్వా మనుర్వా త్వేత్యాహ ।
 ఏతా వా ఏతం దేవతా అగ్రే అశ్వమయుజ్ఞాన్ । తాభిరేవైనాన్. యునక్తి ।
 సవస్యోజ్ఞిత్యై ॥ యజుషా యునక్తి వ్యావృత్యై ॥ 29 (10)

TB 1.3.5.4

అపాం న పాదాశుహేమన్నితి సంమార్జి । మేధ్యానేవైనాన్ కరోతి ।
 అథో స్తాత్యేవైనానాజిగ్ం సరిష్యతః ॥
 విష్ణు క్రమాన్ క్రమతే ।
 విష్ణురేవ భూత్వేమాల్లోకా-నభిజయతి ॥ వైశ్వదేవో వై రథః ।

అ॒జ్ఞో॑ న్య॒జ్ఞా॒వ॒భి॒తో ర॒థం॑ యావి॒త్యా॑హ ।

యా ఏ॒వ దే॒వతా॑ రథే॒ ప్రవి॑ష్టాః ।

తా॒భ్య ఏ॒వ నమ॑స్క॒రోతి॑ । ఆ॒త్మనో॑ఽనా॒ర్యైః () ॥

అశ॑మరథం భావుకోఽస్య రథో భవతి ।

య ఏ॒వం వేద॑ ॥ 30 (12)

(స్వ॒ద॒య॒తి - ప॒ల్పాల॑య॒తి - వ్యావృ॑త్యా - అనా॒ర్యై ద్వే చ॑) (A5)

॥ 1.3.6 అనువాకం 6 - రథధావనమ్ ॥

TB 1.3.6.1

దే॒వస్యా॑హగ్ం స॒వి॒తుః ప్ర॑స॒వే బృ॒హస్ప॑తీనా వా॒జ॒జితా॑ వా॒జం జే॒షమి॑త్యాహ ।

స॒వి॒తృప్ర॑సూత ఏ॒వ బ్ర॑హ్మ॒ణా వా॒జము॑జ్జయతి ॥

దే॒వస్యా॑హగ్ం స॒వి॒తుః ప్ర॑స॒వే బృ॒హస్ప॑తీనా వా॒జ॒జితా॑ వర్షి॒ష్ఠం నాక॑గ్ం రు॒హేయ॑మి॒త్యాహ॑

స॒వి॒తృప్ర॑సూత ఏ॒వ బ్ర॑హ్మ॒ణా వర్షి॒ష్ఠం నాక॑గ్ం రో॒హతి ॥

చా॒త్వా లే॑ రథ॒చక్రం॑ నిమి॒తగ్ం రో॒హతి॑ ।

అతో॑ వా అ॒జ్ఞి॒రస॑ ఉ॒త్త॒మాః సు॑వ॒ర్గం లో॒కమాయ॑న్న్ ।

సా॒క్షాదే॒వ య॑జమా॒నః సు॑వ॒ర్గం లో॒కమే॑తి ॥

ఆవే॑ష్టయతి । వజ్రో॒ వై రథః॑ ।

వజ్రే॑ణై॒వ ది॒శోఽభి॑జయతి ॥ 31 (10)

TB 1.3.6.2

వా॒జినా॑గ్ం సామ॑ గాయతే । అన్నం॑ వై వా॒జః । అన్న॑మే॒-వాప॑రున్ధే ॥

వా॒చో వర్ష॑ దే॒వేభ్యో॑ఽపా॒క్రామత్॑ ।

తద్-వనస్పతీన్ ప్రావిశత్ ।

సైషా వాగ్-వనస్పతిషు వదతి । యా దున్దుభౌ ।

తస్మాద్-దున్దుభిః సర్వా వాచోతి వదతి ॥

దున్దుభీన్ సమాఘ్నున్తి ।

పరమా వా ఏషా వాక్ । 32 (10)

TB 1.3.6.3

యా దున్దుభౌ । పరమయైవ వాచాఽవరాం వాచమ-వరున్ధే ।

అథో వాచ ఏవ వర్ష్య యజమానో ఽవరున్ధే ॥

ఇన్ద్రాయ వాచం వదతేన్ద్రం వాజం జాపయతేన్ద్రో వాజమజయి-దిత్యాహ ।

ఏష వా ఏతర్హిన్ద్రః । యో యజతే ।

యజమాన ఏవ వాజముజ్జయతి ॥

సప్తదశ ప్రవ్యాధానాజిం ధావన్తి । సప్తదశగ్ స్తోత్రం భవతి ।

సప్తదశ సప్తదశ దీయన్తే । 33 (10)

TB 1.3.6.4

సప్తదశః ప్రజాపతిః । ప్రజాపతే-రాప్త్యై ॥

అర్వాఽసి సప్తిరసి వాజ్యసీత్యాహ । అగ్నిర్వా అర్వా । వాయుః సప్తిః । ఆదిత్యో వాజీ
। ఏతాభిరేవాస్మై దేవతాభిర్-దేవరథం యునక్తి ॥

ప్రష్టివాహినం యునక్తి । ప్రష్టివాహి వై దేవరథః । దేవరథమేవాస్మై యునక్తి ॥ 34 (10)

TB 1.3.6.5

వాజినో వాజం ధావత్ కాష్ఠాం గచ్ఛతేత్యాహ ।

సువర్గో వై లోకః కాష్ఠా । సువర్గమేవ లోకం యన్తి ॥ సువర్గం వా ఏతే లోకం యన్తి ।

య ఆజిం ధావన్తి ॥ ప్రాఞ్శోఽధావన్తి । ప్రాజీవ హి సువర్గో లోకః ॥ చతస్సభిరసు

మస్త్రయతే । చత్వారి ఛన్దాగ్ంసి ।

ఛన్దోభిరైవైనాన్థ్ సువర్గం లోకం గమయతి ॥ 35 (10)

TB 1.3.6.6

ప్ర వా ఏతేఽస్మాల్-లోకాచ్ఛ్యవన్తే । య ఆజిం ధావన్తి ।

ఉదఙ్ఘా ఆవర్తన్తే । అస్మాదేవ తేన లోకాన్నయన్తి ॥ రథవిమోచనీయం జహోతి ప్రతిష్ఠిత్యై
॥

ఆ మా వాజస్య ప్రసవో జగమ్యాదిత్యాహ ।

అన్నం వై వాజః । అన్నమేవావరున్ధే ॥

యథాలోకం వా ఏత ఉజ్జయన్తి । య ఆజిం ధావన్తి ॥ 36 (10)

TB 1.3.6.7

కృష్ణలం కృష్ణలం వాజస్పదభ్యః ప్రయచ్ఛతి । యమేవ తే వాజం లోకముజ్జయన్తి ।

తం పరిక్రీయా-వరున్ధే ॥

ఏకథా బ్రహ్మణ ఉపహరతి ।

ఏకధైవ యజమానే వీర్యం దధాతి ॥

దేవా వా ఓషధీష్యాజిమయుః ।

తా బృహస్పతి-రుదజయత్ । స నీవారాన్నిరవృణీత । తన్నివారాణాం నీవారత్వమ్

॥

నైవారశ్చరుర్-భవతి । 37 (10)

TB 1.3.6.8

ఏతద్వై దేవానాం పరమమన్నమ్ । యన్నివారాః ।

పరమేణైవాస్మా అన్నాద్యే-నావర-మన్నాద్యమవరున్ధే ॥ సప్తదశశరావో భవతి । సప్తదశః

ప్రజాపతిః ।

ప్రజాపతే-రాప్యై ॥ క్షీరే భవతి । రుచమేవాస్మిన్-దధాతి ॥

స॒ర్పి॒ష్వాన్ భ॑వతి మే॒ధ్యత్వా॑య ॥

బా॒ర్హ॒స్పత్యో॑ వా ఏ॒ష దే॒వత॑యా () । 38 (10)

TB 1.3.6.9

యో వా॑జపే॒యేన॑ య॒జతే॑ ।

బా॒ర్హ॒స్పత్యో॑ ఏ॒ష చ॒రుః ॥

అ॒శ్వాన్-సరి॑ష్యతః స॒స్రు॒షశ్చా॑వ-పూ॒పయతి॑ ।

యమే॒వ తే వా॑జం లో॒కము॒జయ॑న్తి । తమే॒వావ॑రున్ధే ॥ అజీ॑జిపత వనస్పతయ ఇన్ద్రం

వా॒జం వి॑ముచ్య॒ధ్వమితి॑ దున్దు॒భీన్. వి॑ము॒శ్చతి॑ ।

యమే॒వ తే వా॑జం లో॒కమిన్ద్రి॒యం దున్దు॒భయ॑ ఉ॒జయ॑న్తి । తమే॒వా-వ॑రున్ధే ॥ 39 (8)

(అభి॑జయతి - వా ఏ॒షా వాగ్ - దీ॑యన్తే - ౭స్మై యునక్తి - గమయతి - య ఆ॒జిం ధా॑వన్తి - భవతి - దే॒వత॑యా - +౭ష్టౌ చ) (A6)

॥ 1.3.7 అనువాకం 7 - యూపారోహణమ్ ॥

TB 1.3.7.1

తా॒ర్ప్యం య॑జమా॒నం పరి॑ధాపయతి । య॒జ్ఞో వై తా॒ర్ప్యమ్ । య॒జ్ఞేనై॒వైనగ్ం॑ సమ॒ర్థయతి

। ద॒ర్భమ॑యం పరి॑ధాపయతి ।

ప॒విత్రం॑ వై ద॒ర్భాః ।

పు॒నాత్యే॒వైన్మ్ । వా॒జం వా ఏ॒షో౭వ॑రురు॒థ్యతే॑ । యో వా॑జపే॒యేన॑ య॒జతే॑ । ఓ॒షధ॑యః

ఖ॒లు వై వా॑జః । యద్-ద॒ర్భమ॑యం పరి॑ధాపయతి । 40 (10)

TB 1.3.7.2

వా॒జస్యా॑వ-రుద్ధ్యే ॥ జాయ॑ ఏ॒హి సు॒వో రో॒హావే॑త్యా॒హా ।

పత్నియా ఏవైష యజ్ఞస్యాన్-వారమ్భానవచ్ఛిత్వై ॥

సప్తదశా-రత్నిర్యూపో భవతి ।

సప్తదశః ప్రజాపతిః । ప్రజాపతేరాప్యై ॥ తూపర-శ్చతురశ్చిర్-భవతి ॥ గౌధూమం చషాలమ్

న వా ఏతే వ్రీహయో న యవాః । యద్-గౌధూమాః । 41 (10)

TB 1.3.7.3

ఏవమివ హి ప్రజాపతిః సమృద్ధ్యై ।

అథో అముమేవాస్మై లోకమన్నవన్తం కరోతి ॥ వాసోభిర్-వేష్టయతి । ఏష వై యజమానః

యద్యూపః । సర్వదేవత్యం వాసః ।

సర్వాభిరేవైనం దేవతాభిః సమర్థయతి ।

అథో ఆక్రమణమేవ తథ్నేతుం యజమానః కురుతే । సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై ॥

ద్వాదశ వాజప్రసవీయాని జుహోతి । 42 (10)

TB 1.3.7.4

ద్వాదశ మాసాః సంవత్సరః । సంవత్సరమేవ ప్రీణాతి ।

అథో సంవత్సరమేవాస్మా ఉప దధాతి । సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై ॥

దశభిః కల్పై రోహతి । నవ వై పురుషే ప్రాణాః । నాభిర్దశమి । ప్రాణానేవ యథాస్థానం

కల్పయిత్వా । సువర్గం లోకమేతి ।

ఏతావద్వై పురుషస్య స్వమ్ । 43 (10)

TB 1.3.7.5

యావత్-ప్రాణాః । యావద్దేవాస్యాస్తి ।

తేన సహ సువర్గం లోకమేతి ॥

సువర్ద్దేవాగ్ం అగన్మేత్యాహ ।

సువర్గమే॑వ లో॒కమే॑తి । అ॒మృ॒తా అ॒భూమే॑త్యాహ । అ॒మృ॒తమి॒వ హి సు॒వర్గో లో॒కః ।
 ప్ర॒జాప॑తేః ప్ర॒జా అ॒భూమే॑త్యాహ ।
 ప్రా॒జాప॑త్యో వా అ॒యం లో॒కః । అ॒స్మాదే॒వ తేన॑ లో॒కాన్వైతి॑ ॥ 44 (10)

TB 1.3.7.6

స॒మ॒హం ప్ర॒జయా॑ సం మయా॑ ప్ర॒జేత్యా॑హ । ఆ॒శిష॑మే॒వైతా-మాశా॑స్తే ॥
 ఆ॒స॒పు॒తైర్ ఘ్ను॑న్తి । అ॒న్నం వా ఇ॒యమ్ ।
 అ॒న్నాద్యే॑న్వై॒వైనగ్ం॑ స॒మర్థ॑యన్తి ।
 ఊ॒షైర్ ఘ్ను॑న్తి । ఏ॒తే హి సా॒క్షాద॑స్సమ్ । యదూ॑షాః ।
 సా॒క్షాదే॒వైన-మ॒న్నాద్యే॑న స॒మర్థ॑యన్తి ॥
 పు॒రస్తాత్-ప్రత్య॑ఞ్చం ఘ్ను॑న్తి । 45 (10)

TB 1.3.7.7

పు॒రస్తా॑ద్ధి ప్ర॒తీచీ॒న-మన్న॑మ॒ద్యతే॑ ॥ శీ॒ర్షతో॑ ఘ్ను॑న్తి । శీ॒ర్షతో॑ హ్యన్న॑మ॒ద్యతే॑ ॥
 ది॒గ్భ్యో ఘ్ను॑న్తి । ది॒గ్భ్య ఏ॒వాస్మా అ॒న్నాద్య-మ॑వ॒రున్ధ॑తే ॥ ఈ॒శ్వరో వా ఏ॒ష ప॑రాజ్-
 ప్ర॒దఘ్ః । యో యూ॒పగ్ం రో॑హతి ॥ హి॒రణ్య॑మ॒ద్ధ్య-వ॑రోహతి । అ॒మృ॒తం వై హి॒రణ్య॑మ్
 అ॒మృ॒తగ్ం సు॒వర్గో లో॒కః () । 46 (10)

TB 1.3.7.8

అ॒మృ॒త ఏ॒వ సు॒వర్గే లో॒కే ప్ర॒తి తి॒ష్ఠతి ॥ శ॒తమా॑నం భ॒వతి । శ॒తాయుః పు॒రుషః శ॒తేన్ద్రి॑యః
 । ఆ॒యుష్యే॑వేన్ద్రి॒యే ప్ర॒తి తి॒ష్ఠతి ॥
 పు॒ష్ట్యై వా ఏ॒తద్-రూ॒పమ్ । యద॒జా ।
 త్రిః సం॑వ॒త్సర॑స్యాన్యాన్-ప॒శూన్ ప॑రి ప్ర॒జాయ॑తే ॥
 బ॒స్తాజి॒న-మ॒ద్ధ్యవ॑ రోహతి ।

పుష్ట్యామే॑వ ప్ర॒జన॑నే ప్ర॒తి॒తి॒ష్ఠతి ॥ 47 (9)

(ప॒రి॒ధా॒ప॒య॒తి - గో॒ధూ॒మా - జ॒హోతి - స్వం - నైతి - ప్ర॒త్య॒ష్ఠాం ఘ్ను॒న్తి - తోకో - +నవ॑
చ (A7)

॥ 1.3.8 అనువాకం 8 - అన్నహోమాః, అభిషేకశ్చ ॥

TB 1.3.8.1

స॒ప్తాన్న॑-హో॒మా॒జ్ఞు॒హోతి । స॒ప్త వా అన్నా॑ని । యావ॑న్త్యే॒వాన్నా॑ని । తాన్త్యే॒వావ॑రు॒న్ధే
। స॒ప్త గ్రా॒మ్యా ఓష॑ధయః । స॒ప్తార॒ణ్యాః ।
ఉ॒భయా॑షా-మవ॑రు॒ద్ధ్యై ॥ అన్న॑స్యా-న్న॒స్య జ॒హోతి ।
అన్న॑స్యాన్న॒స్యా-వ॑రు॒ద్ధ్యై ॥
యద్-వా॑జపే॒యయా॑జ్య-నవ॑రు॒ద్ధస్యా॑శ్చీ॒యాత్ । 48 (10)

TB 1.3.8.2

అవ॑రు॒ద్ధేన॑ వ్య॒ధ్యేత॑ । సర్వ॑స్య సమ॒వదా॑య జ॒హోతి । అన॑వరు॒ద్ధ-స్యా॑వ॒రుద్ధ్యై ॥
ఔదు॑మ్బరే॒ణ స్రు॒వేణ॑ జ॒హోతి । ఊర్గా॑ అన్న-ము॒దుమ్బ॑రః । ఊర్జ॑ ఏ॒వాన్నా॑ద్యస్యావ॒రుద్ధ్యై
॥
దే॒వస్య॑ త్వా స॒వితుః॑ ప్ర॒సవ॑ ఇ॒త్యా॑హ ।
స॒వి॒తృ ప్ర॑సూ॒త ఏ॒వైనం॑ బ్ర॒హ్మణా॑ దే॒వతా॑భి-ర॒భిషి॑శ్చ॒తి ॥ అన్న॑స్యాన్న॒స్యాభి॑షి॒శ్చ॒తి
। అన్న॑స్యాన్న॒స్యావ॑రు॒ద్ధ్యై ॥ 49 (10)

TB 1.3.8.3

పు॒రస్తాత్-ప్ర॒త్య॒శ్చ-మ॒భిషి॑శ్చ॒తి ।
పు॒రస్తా॑ద్ధి-ప్ర॒తి॒చిన॑-మన్న॑మ॒ద్యతే॑ । శీర్ష॑తోఽభి॒షి॑శ్చ॒తి ।

శీ॒ర్ష॒తో హ్య॑న్న॒మ॒ద్య॑తే ॥

ఆ॒ముఖా॑ద॒న్వవ॑ స్రావ॒యతి॑ ।

ము॒ఖ॒త ఏ॒వాస్మా॑ అ॒న్నాద్యం॑ దధాతి ॥

అగ్నే॑స్త్వా సామ్రాజ్యేనాభిషిజ్ఞాచమీత్యాహ ।

ఏష॑ వా అగ్నేః స॒వః ।

తేనై॒వైన॑-మ॒భిషి॑జ్ఞాచి ।

ఇన్ద్ర॑స్య త్వా సామ్రాజ్యేనాభిషిజ్ఞాచమీత్యాహ । 50 (10)

TB 1.3.8.4

ఇన్ద్రి॑య-మే॒వాస్మి॑-న్నే॒తేన॑ దధాతి ।

బృ॒హస్ప॑తే॒స్త్వా సామ్రా॑జ్యేనాభిషిజ్ఞాచ-మీత్యాహ ।

బ్ర॒హ్మ వై దే॒వానాం॑ బృ॒హస్ప॑తిః । బ్ర॒హ్మణై॒వైన॑-మ॒భిషి॑జ్ఞాచి ॥

సోమ॑గ్రహాగ్గాచ-వదానీయాని చర్షిర్విగ్రభ్య ఉప హరన్తి । అ॒ముమే॑వ తైర్ లోక-మన్నవన్తం కరోతి ।

సు॒రాగ్ర॑హాగ్గాచ-నవదానీయాని చ వాజ॒స్పద్యః॑ ।

ఇ॒మమే॑వ తైర్ లోక-మన్నవన్తం కరోతి ।

అథో॑ ఉభయాప్సేవవాభిషిచ్యతే ॥ వి॒మాథం॑ కు॒ర్వతే॑ వాజ॒స్పతః॑ । 51 (10)

TB 1.3.8.5

ఇన్ద్రి॑యస్యావరుద్ధ్యై ॥ అని॑రుక్తాభిః ప్రాతస్సవనే స్తువతే । అని॑రుక్తః ప్ర॒జాప॑తిః । ప్ర॒జాప॑తేరాప్స్త్యై

। వాజ॑వతీభిర్-మాద్ధ్యన్దినే । అన్నం॑ వై వాజః । అన్న॑మే॒వా-వ॑రున్ధే । శి॒పివి॒ష్టవ॑తీభి-
స్త్ప॒తీయ॑సవనే । య॒జ్ఞో వై వి॑ష్ణుః । ప॒శవః॑ శిపిః () । య॒జ్ఞ ఏ॒వ ప॒శుషు॑ ప్రతి తిష్ఠతి
॥

బృ॒హద॑న్త్యం భవతి । అన్త॑మే॒వైనగ్గ్ శ్రి॒యై గ॑మయతి ॥ 52 (13)

(అ॒శ్చీయా - దన్న॑స్యాన్నస్యా వరుద్ధ్యా - ఇన్ద్ర॑స్య త్వా సామ్రాజ్యేనాభిషిజ్ఞాచ మి॒త్యాహ-

వాజ॒స్పతః॑ - శిపి॑ స్త్రీణి చ) (A8)

TB 1.3.9.1

నృ॒ష॒దం॑ త్వే॒త్యా॑హ । ప్ర॒జా॒ వై న॒వాన్ । ప్ర॒జా॒నా॑మే॒వైతే॑న॒ సూ॒యతే॑ ।
 ద్రు॒ష॒ద॒మి॒త్యా॑హ । వ॒న॒స్ప॒తయో॑ వై ద్రు । వ॒న॒స్ప॒తీ॑నా॒మే॒వై తే॑న॒ సూ॒యతే॑ ।
 భు॒వ॒న॒స॒ద-మి॒త్యా॑హ । య॒దా వై వ॑సీ॒యాన్ భ॑వ॒తి ।
 భు॒వ॒న॒మ॒గ॒న్ని॒తి వై త॑మా॒హుః ।
 భు॒వ॒న॒మే॒వైతే॑న॒ గచ్ఛ॑తి ॥ 53 (10)

TB 1.3.9.2

అ॒ఘ్న॒ష॒దం॑ త్వా ఘృ॒త॒స॒ద-మి॒త్యా॑హ । అ॒పా॑మే॒వైతే॑న॒ ఘృ॒త॒స్య॑ సూ॒యతే॑ ।
 వ్యో॒మ॒స॒ద-మి॒త్యా॑హ । య॒దా వై వ॑సీ॒యాన్ భ॑వ॒తి ।
 వ్యో॒మా॒గ॒న్ని॒తి వై త॑మా॒హుః ।
 వ్యో॒మై॒వైతే॑న॒ గచ్ఛ॑తి ॥
 పృ॒థి॒వి॒ష॒దం॑ త్వాఽ॒న్త॒రి॒క్ష॒స॒ద-మి॒త్యా॑హ ।
 ఏ॒షా॑మే॒వైతే॑న॒ లో॒కా॑నా॒గ్ం సూ॒యతే॑ ।
 తస్మా॑ద్ వా॒జపే॑-య॒యా॒జీ న కం॑ చ॒న ప్ర॒త్యవ॑రో॒హతి॑ ।
 అపీ॑వ॒ హి దే॒వతా॑నా॒గ్ం సూ॒యతే॑ () ॥ 54 (10)

TB 1.3.9.3

నా॒క॒స॒ద-మి॒త్యా॑హ । య॒దా॒వై వ॑సీ॒యాన్ భ॑వ॒తి ।
 నా॒క॒మ॒గ॒న్ని॒తి వై త॑మా॒హుః । నా॒క॒మే॒వైతే॑న॒ గచ్ఛ॑తి ॥ యే గ్ర॒హాః॑ ప॒ఞ్చ॒జ॒నీ॒నా ఇ॒త్యా॑హ
 ।
 ప॒ఞ్చ॒జ॒నా॑నా॒మే॒వైతే॑న॒ సూ॒యతే॑ ॥ అ॒పా॒గ్ం ర॒స॒ము॒ద్వయ॑స-మి॒త్యా॑హ ।
 అ॒పా॑మే॒వైతే॑న॒ ర॒స॒స్య॑ సూ॒యతే॑ ।
 సూ॒ర్య॑ర॒శ్మిగ్ం స॒మాభృ॑త-మి॒త్యా॑హ స॒శుక్ర॑త్వా॒య ॥ 55 (9)

॥ 1.3.10 అనువాకం 10 - పిణ్ణపిత్తయజ్ఞః దర్శపూర్ణమాసబ్రాహ్మణశేషః ॥

TB 1.3.10.1

ఇ॒న్ద్రో వృ॒త్రగ్ం హ॒త్వా । అ॒సు॒రాన్ ప॒రాభా॑వ్య ।
సో॒ఽమా॒వా॒స్యోం ప్ర॒త్యాగ్చ్ఛ॑త్ ।
తే పి॒త॒రః పూ॒ర్వే॒ద్యు-రా॑గ్చ్ఛన్న్ ।
పి॒త॒వాన్. య॒జ్ఞోఽగ॑చ్ఛత్ । తం దే॒వాః పు॑న॒రయా॑చ॒న్త । తమే॑భ్యో న పు॑న॒రద॑దుః ।
తే॒ఽబ్రు॒వన్ వ॒రం వృ॑ణామ॒హై ।
అథ॑ వః పు॑న॒ర్దా॒స్యామః॑ ।
అ॒స్మభ్య॑మే॒వ పూ॒ర్వే॒ద్యుః క్రి॑యా॒తా ఇతి॑ । 56 (10)

TB 1.3.10.2

తమే॑భ్యః పు॑న॒రద॑దుః । తస్మా॑త్-పి॒తృభ్యః॑ పూ॒ర్వే॒ద్యుః క్రి॑యతే । యత్ పి॒తృభ్యః॑
పూ॒ర్వే॒ద్యుః క॒రోతి॑ । పి॒తృభ్య॑ ఏ॒వ తద్-య॒జ్ఞం ని॒ష్క్రి॒యం య॒జమా॑నః ప్ర॒తను॑తే ॥
సో॒మాయ॑ పి॒తృపీ॑తాయ స్వ॒ధా నమ॑ ఇ॒త్యాహ॑ ।
పి॒తు॒రే॒వాధి॑ సోమపి॒థమ॑వ రు॒న్ధే ।
న హి పి॒తా ప్ర॒మీ॒యమా॑ణ ఆ॒హైష॑ సోమపి॒థ ఇతి॑ ।
ఇ॒న్ద్రి॒యం వై సోమ॑పి॒థః । ఇ॒న్ద్రి॒యమే॒వ సోమ॑పి॒థమ॑వ-రు॒న్ధే ।
తేన॑న్ద్రి॒యేణ॑ ద్వి॒తీయాం॑ జా॒యామ॒భ్యశ్చ॑తే ॥ 57 (10)

TB 1.3.10.3

ఏ॒తద్ వై బ్రా॑హ్మణం పు॒రా వా॑జశ్ర॒వసా॑ వి॒దామ॑క్రన్న్ । తస్మా॑త్ తే ద్వే॒ద్వే జా॒యే అ॒భ్యాక్ష॑త

। య ఏ॒వం వే॑ద । అ॒భి ద్వి॒తీయాం॑ జాయామ॑శ్చ॒తే ॥

అ॒గ్నయే॑ క॒వ్యవా॑హనాయ స్వ॒ధా న॒మ ఇ॒త్యా॑హ । య ఏ॒వ పి॑తృణామ॒గ్నిః । తం
ప్రీ॒ణాతి ॥ తి॒స్ర ఆ॑హు॒తీర్ జ॒హోతి ॥ త్రి॒ర్నిద॑ధాతి ॥ షట్ఠ్ సంప॑ద్యన్తే । 58 (10)

TB 1.3.10.4

ష॒డ్వా ఋ॒తవః॑ । ఋ॒తూనే॑వ ప్రీ॒ణాతి ॥ తూ॒ష్ఠిం మే॑క్ష॒ణ-మాద॑ధాతి । అ॒స్తి వా హి ష॒ష్ట
ఋ॒తుర్న వా ॥ దే॒వాన్. వై పి॒తృన్ ప్రీ॒తాన్ ।

మ॒నుష్యాః॑ పి॒తరో॑ను ప్రపి॑పతే । తి॒స్ర ఆ॑హు॒తీర్ జ॒హోతి । త్రి॒ర్నిద॑ధాతి । షట్ఠ్
సంప॑ద్యన్తే । ష॒డ్వా ఋ॒తవః॑ । 59 (10)

TB 1.3.10.5

ఋ॒తవః॑ ఖ॒లు వై దే॒వాః పి॒తరః॑ । ఋ॒తూనే॑వ దే॒వాన్ పి॒తృన్ ప్రీ॒ణాతి । తాన్ప్రీ॒తాన్
। మ॒నుష్యాః॑ పి॒తరో॑ను ప్రపి॑పతే ॥ స॒కృదా॒చ్ఛిన్నం॑ బ॒ర్హిర్ భ॑వతి । స॒కృది॑వ హి
పి॒తరః॑ ॥ త్రి॒ర్నిద॑ధాతి ।

తృ॒తీయే॑ వా ఇ॒తో లో॒కే పి॒తరః॑ । తానే॑వ ప్రీ॒ణాతి ॥
ప॒రాజా॑వర్తతే । 60 (10)

TB 1.3.10.6

హ్ని॒కా హి పి॒తరః॑ ॥ ఓ॒ష్మణో॑ వ్యా॒వృ॒త ఉ॒పాస్తే॑ ।
ఊ॒ష్మభా॑గా హి పి॒తరః॑ ॥ బ్ర॒హ్మవా॒దినో॑ వద॒న్తి ।
ప్రా॒శ్యాం(3)న ప్రా॒శ్యా(3)మి॑తి । యత్ ప్రా॒శ్చియాత్ । జన్య॑మన్న॒మద్యాత్ । ప్ర॒మాయు॑కః
స్యాత్ । యన్న ప్రా॒శ్చియాత్ । అ॒హవిః॑ స్యాత్ । 61 (10)

TB 1.3.10.7

పి॒తృభ్య॑ ఆ॒వృ॒శ్యేత॑ । అ॒వప్రే॑యమే॒వ ।
తన్నే॑వ ప్రా॒శితం॑ నే॒వాప్రా॑శితమ్ ॥

వీ॒రం వా॒ వై పి॒త॒రః ప్ర॒యన్తో హ॒రన్తి॑ ।

వీ॒రం వా॑ దదతి । ద॒శాం ఛి॑నన్తి । హ॒రణ॑భాగా హి పి॒త॒రః । పి॒త॒వ్రానే॒వ ని॒రవ॑దయతే ॥
ఉత్త॑ర ఆయు॒షి లో॒మ ఛి॑నీత । పి॒తృ॑ణాగ్ హ్యే॒తర్హి నే॑దీయః ॥ 62 (10)

TB 1.3.10.8

నమ॑స్క॒రోతి॑ । న॒మస్కా॒రో హి పి॑తృణామ్ ॥

నమో॑ వః పి॒త॒రో రసా॑య ।

నమో॑ వః పి॒త॒రః శు॑ష్మా॒య ।

నమో॑ వః పి॒త॒రో జీ॒వాయ॑ ।

నమో॑ వః పి॒త॒రః స్వ॒ధాయై॑ ।

నమో॑ వః పి॒త॒రో మ॒న్యవే॑ ।

నమో॑ వః పి॒త॒రో ఘో॒రాయ॑ । పి॒త॒రో నమో॑ వః ।

య ఏ॒తస్మిన్ లో॒కే స్థ॑ । 63 (10)

TB 1.3.10.9

యు॒ష్మాగ్నే॑ఽను॒ । యే॑ఽస్మి॒ల్లోకే॑ । మాం తే॑ ను॒ ।

య ఏ॒తస్మి॒ల్లోకే॑ స్థ॑ ।

యు॒యం తే॒షాం వసి॑ష్ఠా భూ॒యాస్త॑ । యే॑ఽస్మి॒ల్లోకే॑ ।

అ॒హం తే॒షాం వసి॑ష్ఠో భూ॒యాస॒మిత్యా॑హ । వసి॑ష్ఠః స॒మానా॑నాం భవతి ।

య ఏ॒వం వి॒ద్వాన్-పి॒తృ॑భ్యః క॒రోతి॑ ॥

ఏ॒ష వై మ॑ను॒ష్యాణాం॑ య॒జ్ఞః । 64 (10)

TB 1.3.10.10

దే॒వానాం॑ వా ఇ॒తరే॑ య॒జ్ఞాః ।

తే॒న వా॑ ఏ॒తత్ పి॑తృ॒ల్లోకే॑ చ॒రతి॑ ॥

యత్ పితృభ్యః కరోతి । స ఈశ్వరః ప్రమేతోః । ప్రాజాపత్యయర్చా పునరైతి ।
యజ్ఞో వై ప్రజాపతిః । యజ్ఞేనైవ సహ పునరైతి । న ప్రమాయుకో భవతి ॥
పితృలోకే వా ఏతద్-యజమానశ్చరతి ।
యత్ పితృభ్యః కరోతి () ।
స ఈశ్వర ఆర్తిమార్తోః ।

ప్రజాపతి-స్వావైనం తత ఉన్నేతుమర్హతీత్యాహుః ।
యత్ ప్రాజాపత్యయర్చా పునరైతి ।
ప్రజాపతిరేవైనం తత ఉన్నయతి ।
నార్తిమార్చ్ఛతి యజమానః ॥ 65 (15)

(ఇత్య - ఋతే - పద్యనే - పద్యనే షడ్వా ఋతవో - వర్తతే - హవిః స్యాన్ - నేదీయః
- స్థ - యజ్ఞో - యజమానశ్చరతి యత్ పితృభ్యః కరోతి పఞ్చ చ) (A10)

prapAtaka kOrvai with starting words of 1 to 10 anuvAkams :-

(దేవాసురా అగ్నిషోమయోర్ - దేవా వై యథా దర్శం - దేవా వై యద్యైర్ గృహైర్ -
బ్రహ్మవాదినో నాగ్నిష్టోమో న - సావిత్రం - దేవస్యాహం - తార్వ్యగ్ం - సప్తాన్నహోమాన్
- నృషదం - త్వేన్ద్రో వృత్రగ్ం హత్వా దశ)

kOrvai with starting words of 1, 11, 21 series of dasinis :-

(దేవాసురా - వాజ్యేవైనం - తస్మాద్ వాజపేయయాజి - దేవస్యాహం - వాజస్యావరుద్ధ్యా-
ఇన్ద్రియమేవాస్మిన్. - హ్నికా హి పితరః పఞ్చషష్టిః)

ఇర్దన్ అన్ లన్ వోర్దన్ ఓ 3ర్ద ప్రపాతకమ్ :-

(దేవాసురా - యజమానః)

॥ హరిః ఓం ॥

॥ కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే తృతీయః ప్రపాతకః సమాప్తః ॥

ఓం నమః పరమాత్మనే, శ్రీ మహాగణపతయే నమః
శ్రీ గురుభ్యో నమః, హ॒రిః ఓం

॥ 1.4 ప్రథమాష్టకే చతుర్థః ప్రపాఠకః - సోమాదిబ్రాహ్మణం ॥

॥ 1.4.1 అనువాకం 1 - గ్రహణా గ్రహణమ్ ॥

T.B. 1.4.1.1

ఉభయే వా ఏతే ప్రజాపతేరధ్య-సృజ్యంత । దేవాశ్చసురాశ్చ । తాన్న వ్యజానాత్ ।
ఇమేఽన్య ఇమేఽన్య ఇతి । స దేవానగ్ం శూనకరోత్ ।
తానభ్యషుణోత్ । తాన్ పవిత్రేణా-పునాత్ ।
తాన్-పరస్తాత్-పవిత్రస్య-వ్యగృహ్లాత్ ।
తే గ్రహా అభవన్ । తద్గ్రహాణాం గ్రహాత్వమ్ । 1 (10)

T.B. 1.4.1.2

దేవతా వా ఏతా యజమానస్య గృహే గృహ్యన్తే ।
యద్ గ్రహాః । విదురేనం దేవాః । యస్యైవం విదుష ఏతే గ్రహా గృహ్యన్తే ॥
ఏషా వై సోమస్యాహుతిః ।
యదుపాగ్ంశుః । సోమేన దేవాగ్ం స్తర్పయాణీతి ఖలు వై సోమేన యజతే । యదుపాగ్ంశుం
జహోతి । సోమేనైవ తద్-దేవాగ్ం స్తర్పయతి ॥
యద్గ్రహాజ్ఞుహోతి । 2 (10)

T.B. 1.4.1.3

దేవా ఏవ తద్-దేవాన్-గచ్ఛన్తి ॥ యచ్ఛమసాజ్ఞుహోతి । తేనైవాసురూపేణ యజమానః
సువర్గం లోకమేతి ॥
కిం న్వేతదగ్ం ఆసీదిత్యాహుః । యత్ పాత్రాణీతి ।

ఇ॒యం వా ఏ॒తద॑గ్ర॒ ఆసీ॑త్ । మృ॒న్మయా॑ని॒ వా ఏ॒తాన్యా॑సన్న । తై॒ర్దే॒వా న వ్యా॑వృ॒త-
మ॑గచ్ఛన్న ।

త ఏ॒తాని॑ దా॒రుమయా॑ణి॒ పాత్రా॑ణ్య-పశ్యన్న ।
తాన్య॑కు॒ర్వత॑ । 3 (10)

T.B. 1.4.1.4

తై॒ర్దే॒వై తే వ్యా॑వృ॒త-మ॑గచ్ఛన్న ।
యద్-దా॒రుమయా॑ణి॒ పాత్రా॑ణి॒ భవ॑న్తి ।
వ్యా॑వృ॒తమే॒వ తైర్ య॑జమా॒నో గచ్ఛ॑తి ॥
యాని॑ దా॒రుమయా॑ణి॒ పాత్రా॑ణి॒ భవ॑న్తి ।
అ॒ముమే॒వ తైర్-లో॒క-మ॒భిజ॑యతి । యాని॑ మృ॒న్మయా॑ని ।
ఇ॒మమే॒వ తైర్-లో॒క-మ॒భిజ॑యతి ॥
బ్ర॒హ్మ॒వాది॑నో వదన్తి ।
కాశ్చ॑తస్రః స్థా॒లీర్వాయ॑వ్యాః సోమ॒గ్రహా॑ణీ॒రితి॑ ।
దే॒వా వై పృ॑శ్ణిమదు॒హాన్న్ । 4 (10)

T.B. 1.4.1.5

తస్యా॑ ఏ॒తే స్త॑నా॒ ఆస॑న్న్ । ఇ॒యం వై పృ॑శ్ణిః ।
తామా॑ది॒త్యా ఆ॑ది॒త్యస్థా॒ల్యా చ॑తు॒ష్పదః॑ ప॒శూన॑దు॒హాన్న్ । యదా॑ది॒త్యస్థా॒లీ భవ॑తి ।
చతు॒ష్పద॑ ఏ॒వ తయా॑ ప॒శూన్.
య॑జమా॒న ఇ॒మాం దు॑హే ।
తామి॑న్ద్రి॒ ఉక్థ్య॑స్థా॒లేన్ద్రియ॑-మదు॒హాత్ । యదు॑క్థ్యస్థా॒లీ భవ॑తి ।
ఇ॒న్ద్రియ॑మే॒వ తయా॑ య॑జమా॒న ఇ॒మాం దు॑హే ।
తాం వి॑శ్వే దే॒వా ఆ॑గ్ర॒యణ॑స్థా॒ల్యోర్ణ-మదు॒హాన్న్ ।
యదా॑గ్ర॒యణ॑స్థా॒లీ భవ॑తి () । 5 (10)

ఊర్జమే॑వ తయా॑ యజమా॑న ఇమాం దుహే॑ ।
 తాం మను॑ష్యాద్ ద్రువ॑స్థాల్యా ౨౨యురదు॑హ్రాన్ । యద్ధ్రు॑వస్థాలీ భవ॑తి ।
 ఆయురే॑వ తయా॑ యజమా॑న ఇమాం దుహే॑ ।
 స్థాల్యా గృ॒హ్ణాతి॑ । వాయ॑వ్యేన జహోతి॑ । తస్మాద్ద॑న్యేన పాత్రే॑ణ పశూన్ దుహ॑న్తి ।
 అన్యేన॑ ప్రతిగృ॒హ్ణాన్తి॑ ।
 అథో॑ వ్యావృతమే॑వ తద్-యజమా॑నో గచ్ఛ॑తి ॥ 6 (9)
 (గ్రహ॑త్వం - గ్రహాన్ జ॒హోత్య-కు॑ర్వ-తాదు॑హ్రాన్-నాగ్ర॑యణస్థాలీ భవ॑తి-+నవ॑ చ) (A1)

॥ 1.4.2 అనువాకం 2 - సోత్రామణీశేషా మన్తాః ॥

యు॒వగ్ం సు॒రామ॑మశ్వి॒నా । నము॑చావా౨సు॒రే సచా॑ । వి॒పిపా॑నా శుభ॑స్పతీ । ఇన్ద్రం॑
 కర్మ॑స్వావతమ్ ॥ పు॒త్రమి॑వ పిత॑రావశ్వి॒నోభా॑ ।
 ఇన్ద్రా॑వతం కర్మ॑ణా దగ్ంసనా॑భిః ।
 యథ్ సు॒రామ॑ం వ్యపి॑బః శచీ॑భిః । సర॑స్వతీ త్వా మఘ॑వన్నభీష్టాత్ ॥ అహో॑వ్యగ్నే
 హవి॑రాస్యే తే ।
 సు॒చీవ॑ ఘృ॒తం చ॒మూ ఇ॒వ సోమః॑ । 7 (10)

వా॒జస॑నిగ్ం ర॒యిమ॑స్మే సు॒వీరమ్॑ । ప్ర॒శ॒స్తం ధే॑హి య॒శసం॑ బృహ॒స్తమ్ ॥
 యస్మి॑న్నశ్వా॒స ఋష॑భా॒స ఉక్ష॑ణః ।
 వశా॑ మేషా॒ అవ॑స్సృష్టా॒స ఆహ॑తాః ।

కీ॒లా॒ల॒పే॒ సోమ॑పృష్ఠాయ వే॒ధసే॑ । హృ॒దా॒మ॒తిం జ॑నయ చారు॒మ॒గ్నయే॑ ॥
 నా॒నా హి వా॑ం దే॒వహి॑తగ్ం సదో మి॒తమ్ ।
 మా సగ్ంసృ॑జ్జాథాం ప॒రమే॑ వ్యోమన్న ।
 సు॒రా త్వమ॑సి శు॒ష్మిణీ॑ సోమ ఏ॒షః ।
 మా మా హిగ్ంసీః॒ స్వాం యోని॑మావి॒శన్న । 8 (10)

T.B. 1.4.2.3

యద॑త్ర శి॒ష్టగ్ం ర॒సినః॑ సు॒తస్య॑ ।
 యది॑న్దో అపి॒బ॒చ్ఛచీ॑భిః ।
 అ॒హం తద॑స్య మ॒నసా॑ శి॒వేన॑ ।
 సోమ॑గ్ం రా॒జాన॑మి॒హ భ॑క్షయామి ॥
 ద్వే స్రు॒తి అ॑శృణవం పి॒తృణా॑మ్ ।
 అ॒హం దే॒వానా॑ము॒త మ॒ర్యానా॑మ్ ।
 తాభ్యా॑మి॒దం వి॒శ్వం భు॑వ॒నగ్ం స॑మేతి । అ॒న్తరా పూ॑ర్వమప॒రం చ కే॒తుమ్ ॥
 యస్తే॑ దే॒వ వ॑రుణ గా॒యత్ర॑ఛ॒న్దాః పా॑శః ।
 తం త ఏ॒తేనా॑వ॒యజే॑ ॥ 9 (10)

T.B. 1.4.2.4

యస్తే॑ దే॒వ వ॑రుణ త్రి॒ష్టప॑ఛ॒న్దాః పా॑శః ।
 తం త ఏ॒తేనా॑వ॒యజే॑ ।
 యస్తే॑ దే॒వ వ॑రుణ జగ॑తి॒ఛన్దాః పా॑శః ।
 తం త ఏ॒తేనా॑వ॒యజే॑ ॥
 సోమో॑ వా ఏ॒తస్య॑ రా॒జ్యమాద॑త్తే ।
 యో రా॒జా సన్ రా॒జ్యో వా సోమే॑న॒ యజ॑తే ।
 దే॒వసు॒వామే॒తాని॑ హ॒వీగ్ంషి॑ భవ॒న్తి ।

ఏ॒తా॒వ॒న్తో॒ వై దే॒వానా॑గ్ం స॒వాః ।

త ఏ॒వా॒స్మై స॒వాన్ ప్ర॑యచ్ఛన్తి ।

త ఏ॒నం పు॑నః సువ॒న్తే రా॒జ్యాయ॑ () ।

దే॒వ॒సూ రా॒జౌ భ॑వతి ॥ 10 (11)

(సోమ - ఆవిశన్. - యజే - రాజ్యాయైకం చ) (A2)

॥ 1.4.3 అనువాకం 3 - దోహప్రాయశ్చిత్తమ్, అగ్నిహోత్రే ॥

T.B. 1.4.3.1

ఉ॒ద॒స్థాద్-దే॒వ్యది॑తిర్-వి॒శ్వరూ॑పీ । ఆ॒యుర్వ॒జ్ఞప॑తావధాత్ । ఇ॒న్ద్రాయ॑ కృ॒ణ్వతీ॑ భా॒గమ్

। మి॒త్రాయ॑ వ॒రుణా॑య చ ॥ ఇ॒యం వా అ॑గ్ని॒హోత్రీ॑ ।

ఇ॒యం వా ఏ॒తస్య॑ ని॒షీద॑తి । య॒స్యాగ్ని॑హోత్రీ ని॒షీద॑తి । తా॒ముత్థా॑పయేత్ । ఉ॒ద॒స్థాద్-

దే॒వ్యది॑తిరితి । ఇ॒యం వై దే॒వ్యది॑తిః । 11 (10)

T.B. 1.4.3.2

ఇ॒మామే॒వాస్మా॑ ఉ॒త్థాప॑యతి ॥ ఆ॒యుర్వ॒జ్ఞప॑తావధాది॒త్యాహ॑ ।

ఆ॒యురే॒వాస్మిన్ ద॑ధాతి ॥ ఇ॒న్ద్రాయ॑ కృ॒ణ్వతీ॑ భా॒గం మి॒త్రాయ॑ వ॒రుణా॑య॒ చేత్యా॑హ ।

య॒థా య॒జురే॒వైతత్ ॥ అ॒వర్తి॑ం వా ఏ॒వైతస్య॑ పా॒ప్మానం॑ ప్రతి॒ఖ్యాయ॑ ని॒షీద॑తి ।

య॒స్యా-గ్ని॑హోత్ర్యు॒పస్పృ॑ష్టా ని॒షీద॑తి ।

తాం దు॒గ్ధ్వా బ్రా॒హ్మణా॑య దద్యాత్ ।

య॒స్యాన్నం॑ నాద్యాత్ ।

అ॒వర్తి॑మే॒వాస్మిన్ పా॒ప్మానం॑ ప్రతి॒ముఞ్చ॑తి ॥ 12 (10)

T.B. 1.4.3.3

దు॒గ్ధ్వా ద॑దాతి ।

న హ్య॑దృ॒ష్టా దక్షి॑ణా దీ॒యతే॑ ॥

ప్ర॒థి॒వీం వా ఏ॒తస్య॑ ప॒యః ప్రవి॑శతి ।

యస్యా॑గ్ని॒హోత్రం దు॒హ్యమా॑నగ్గ్ స్క॒న్దతి ॥

యద॑ద్య దు॒గ్ధం ప్ర॒థి॒వీమ॑సక్త ।

యదో॑షధీ-ర॒ప్యస॑రద్-యదా॑పః ।

పయో॑ గృ॒హేషు॑ పయో॑ అఘ్ని॒యాసు॑ ।

పయో॑ వ॒ధ్నేషు॑ పయో॑ అస్తు॒ తన్మయా॑త్యాహ ।

పయ॑ ఏ॒వాత్మన్ గృ॒హేషు॑ ప॒శుషు॑ ధత్తే ॥

అప॑ ఉప॒సృజ॑తి । 13 (10)

T.B. 1.4.3.4

అ॒ద్భిరే॒వైన॑దాప్నోతి ॥

యో వై య॒జ్ఞస్యా॑ర్తేనానా॒ర్తగ్ం సగ్ం సృ॒జతి॑ ।

ఉ॒భే వై తే త॒ర్వార॑చ్ఛతః ।

ఆర॑చ్ఛతి ఖ॒లు వా ఏ॒తద॑గ్ని॒హోత్ర॑మ్ ।

యద్-దు॒హ్యమా॑నగ్గ్ స్క॒న్దతి॑ । యద॑భిదు॒హ్యాత్ ।

ఆర్తే॑నానా॒ర్తం య॒జ్ఞస్య॑ సగ్ంసృ॒జేత్ ।

తదే॑వ యాదృక్కి॒దృక్చ॑ హో॒తవ్య॑మ్ ।

అథా॑న్యాం దు॒గ్ధ్వా పు॑నర్-హో॒తవ్య॑మ్ ।

అనా॑ర్తేనై॒వార్తం య॒జ్ఞస్య॑ నిష్క॒రోతి ॥ 14 (10)

T.B. 1.4.3.5

యద్-యు॒ద్ధృత॑స్య స్క॒న్దేత్ ।

యత్ తతో॑ఽహు॒త్వా పు॑నరే॒యాత్ । య॒జ్ఞం వి॑చ్ఛి॒న్ద్యాత్ । యత్ర॑ స్క॒న్దేత్ । తన్ని॒షద్య॑

పునర్గ్రహియాత్ ।

యత్రైవ స్కన్ధతి । తత ఏవైనత్-పునర్గ్రహాతి ।

తదేవ యాదృక్-కీదృక్చ హోతవ్యమ్ । అథాన్యాం దుగ్ధా పునర్-హోతవ్యమ్ ।

అనార్జేనైవార్తం యజ్ఞస్య నిష్కరోతి ॥ 15 (10)

T.B. 1.4.3.6

వి వా ఏతస్య యజ్ఞశ్చిద్యతే । యస్యాగ్నిహోత్రేఽధిశ్రితే శ్వాఽన్తరా ధావతి ।

రుద్రః ఖలు వా ఏషః ।

యదగ్నిః । యద్-గామన్వత్యావర్తయేత్ ।

రుద్రాయ పశూ-నపిదధ్యాత్ ।

అపశుర్-యజమానః స్యాత్ । యదపోఽన్వతిషిజ్ఞేచ్ఛేత్ । అనాద్య-మగ్నోరాపః ।

అనాద్యమాభ్యా-మపిదధ్యాత్ () । గార్హపత్యాద్-భస్మాదాయ ।

ఇదం విష్ణుర్-విచక్రమ ఇతి వైష్ణవ్యర్వాఽఽహవనీయాధ్వగ్ం సయన్నుద్రవేత్ ।

యజ్ఞో వై విష్ణుః । యజ్ఞేనైవ యజ్ఞగ్ం

సస్తనోతి ।

భస్మనా పదమపివపతి శాన్త్యై ॥ 16 (15)

(వై దేవ్యదీతిర్ - ముఞ్చతి - సృజతి - కరోతి - కరోత్యా - భ్యామపిదధ్యాత్ పఞ్చ చ)

(A3)

॥ 1.4.4 అనువాకం 4 - అగ్నిప్రాయశ్చిత్తమ్ అగ్నిహోత్రే ॥

T.B. 1.4.4.1

ని వా ఏతస్యాహవనీయో గార్హపత్యం కామయతే ।

ని గార్హపత్య ఆహవనీయమ్ । యస్యాగ్నిమసుద్ధృతగ్ం సూర్యోఽభినిమ్రోచతి ।

ద॒ర్భే॒ణ హి॑ర॒ణ్యం ప్ర॒బద్ధ్య॑ పు॒రస్తా॑ద్ధ॒రేత్ | అ॒థాగ్ని॑మ్ | అ॒థాగ్ని॒హోత్ర॑మ్ |
 యద్ధి॑ర॒ణ్యం పు॒రస్తా॑ద్ధ॒రతి | జ్యోతి॒రైవ హి॑ర॒ణ్యమ్ |
 జ్యోతి॑రే॒వైనం॑ ప॒శ్యన్-నుద్ధ॑రతి |
 యద॒గ్నిం పూ॒ర్వగ్ం హ॒రత్య॑థా-గ్ని॒హోత్ర॑మ్ | 17 (10)

T.B. 1.4.4.2

భా॒గధే॑యే॒నైవైనం॑ ప్ర॒ణయ॑తి ||
 బ్రా॒హ్మణ॑ ఆ॒ర్షేయ॑ ఉద్ధ॒రేత్ |
 బ్రా॒హ్మణో॑ వై స॒ర్వా దే॒వతాః॑ |
 స॒ర్వాభి॑రే॒వైనం॑ దే॒వతా॑భి॒రుద్ధ॑రతి ||
 అగ్ని॑హో॒త్ర-ము॒పసా-ద్యా॑తమి॒తో-రా॑సీ॒త |
 వ్ర॒తమే॒వ హ॒తమ॑ను మ్రియతే ||
 అ॒న్తం వా ఏ॒ష ఆ॒త్మనో॑ గచ్ఛతి | యస్తా॑మ్యతి |
 అ॒న్తమే॒ష య॒జ్ఞస్య॑ గచ్ఛతి |
 యస్యా॑గ్ని॒మనుద్ధృ॑తగ్ం సూ॒ర్యోఽభి॒నిమ్రో॑చతి | 18 (10)

T.B. 1.4.4.3

పు॒నః స॒మన్య॑ జుహోతి | అ॒న్తేనై॒వాన్తం॑ య॒జ్ఞస్య॑ నిష్క॒రోతి॑ ||
 వరు॑ణో వా ఏ॒తస్య॑ య॒జ్ఞం గృ॑హ్ణాతి |
 యస్యా॑గ్ని-మనుద్ధృతగ్ం సూ॒ర్యోఽభి॒నిమ్రో॑చతి |
 వా॒రుణం॑ చ॒రుం ని॒ర్వపే॑త్ |
 తే॒నైవ య॒జ్ఞం నిష్క్రి॑ణీతే ||
 ని వా ఏ॒తస్యా॑హ॒వనీ॒యో గా॑ర్హ॒పత్యం॑ కామయతే |
 ని గా॑ర్హ॒పత్య ఆ॒హవ॒నీయ॑మ్ | యస్యా॑గ్ని-మనుద్ధృతగ్ం సూ॒ర్యోఽభ్యు॑దేతి |

చతుర్వహిత-మాజ్యం పురస్తాద్ధరేత్ | 19 (10)

T.B. 1.4.4.4

అథాగ్నిమ్ | అథాగ్నిహోత్రమ్ |

యదాజ్యం పురస్తాద్ధరతి |

ఏతద్వా అగ్నేః ప్రియం ధామ | యదాజ్యమ్ | ప్రియేణైవైనం ధామ్నా సమర్థయతి |

యదగ్నిం పూర్వగ్ం హరత్యథా-గ్నిహోత్రమ్ | భాగధేయేనైవైనం ప్రణయతి |

బ్రాహ్మణ ఆర్షేయ ఉద్ధరేత్ |

బ్రాహ్మణో వై సర్వా దేవతాః | 20 (10)

T.B. 1.4.4.5

సర్వాభిరేవైనం దేవతాభిరుద్ధరతి ||

పరాచీ వా ఏతస్మై వ్యుచ్ఛన్తి వ్యుచ్ఛతి |

యస్యాగ్ని-మనుద్ధృతగ్ం సూర్యోఽభ్యుదేతి |

ఉషాః కేతునా జషతామ్ | యజ్ఞం దేవేభిరిన్వితమ్ |

దేవేభ్యో మధుమత్తమగ్ం స్వాహేతి ప్రత్యజ్-నిషద్యాజ్యేన జహుయాత్ |

ప్రతీచీమేవాస్మై వివాసయతి ||

అగ్నిహోత్ర-ముపసాద్యాతమితో-రాసీత |

వ్రతమేవ హతమను మ్రియతే |

అన్తం వా ఏష ఆత్మనో గచ్ఛతి | 21 (10)

T.B. 1.4.4.6

యస్తామ్యతి | అన్తమేష యజ్ఞస్య గచ్ఛతి |

యస్యాగ్ని-మనుద్ధృతగ్ం సూర్యోఽభ్యుదేతి | పునః సమస్య జహోతి |

అన్తేనైవాన్తం యజ్ఞస్య నిష్కరోతి |

మిత్రో వా ఏతస్య యజ్ఞం గృహ్ణోతి ।
 యస్యాగ్ని-మనుద్ధృతగ్ం సూర్యోఽభ్యుదేతి । మైత్రం చరుం నిర్వపేత్ ।
 తేనైవ యజ్ఞం నిష్క్రిణోతే ॥
 యస్యా-హవనీయేఽనుద్వాతే గార్వాపత్య ఉద్వాయేత్ । 22 (10)

T.B. 1.4.4.7

యదాహవనీయ-మనుద్వాప్య గార్వాపత్యం
 మన్థేత్ । విచ్ఛిన్ద్యాత్ । భ్రాతృవ్యమస్మై జనయేత్ ।
 యద్వై యజ్ఞస్య వాస్తవ్యం క్రియతే ।
 తదను రుద్రోఽవచరతి । యత్ పూర్వ-మన్వవస్యేత్ ।
 వాస్తవ్య-మగ్నిముపాసీత । రుద్రోఽస్య పశూన్ ఘాతుకః స్యాత్ । ఆహవనీయ-ముద్వాప్య
 । గార్వాపత్యం మన్థేత్ ॥ 23 (10)

T.B. 1.4.4.8

ఇతః ప్రథమం జజ్ఞే అగ్నిః ।
 స్వాద్యోనేరథి జాతవేదాః ।
 స గాయత్రియా త్రిష్టభా జగత్యా ।
 దేవేభ్యో హవ్యం వహతు ప్రజానన్నితి ।
 ఛన్దోభిరేవైనగ్ం స్వాద్యోనేః ప్రజనయతి ॥ గార్వాపత్యం మన్థతి ।
 గార్వాపత్యం వా అన్వాహితాగ్నేః పశవ ఉప తిష్ఠన్తే । స యదుద్వాయతి ।
 తదను పశవోఽపక్రామన్తి । ఇషే రయ్యై రమస్వ । 24 (10)

T.B. 1.4.4.9

సహసే ద్యుమ్నాయ । ఊర్జే పత్యాయేత్యాహ ।
 పశవో వై రయిః । పశూనేవాస్మై రమయతి ॥ సారస్వతౌ త్వోధ్నా సమిన్ధాతామిత్యాహ

ఋ॑ఖ్ సా॑మే వై సార॑స్వతాపు॒థ్సో॑ ।
 ఋ॒ఖ్-సా॒మాభ్యా॑మే॒వైనగ్ం॑ సమి॑న్ధే ॥
 స॒మ్రాడ॑సి వి॒రాడ॑సీ॒త్యాహా॑ ।
 ర॒థ॒న్తరం॑ వై స॒మ్రాట్ । బృ॒హద్-వి॒రాట్ । 25 (10)

T.B. 1.4.4.10

తా॑భ్యామే॒వైనగ్ం॑ సమి॑న్ధే ॥ వ॒జ్రో వై చ॒క్రమ్ ।
 వ॒జ్రో వా ఏ॒తస్య॑ య॒జ్ఞం వి॑చ్ఛిన॒త్తి ।
 య॒స్యానో॑ వా ర॒థో వాఽన్త॒రాఽగ్ని॑ యాతి॑ । ఆ॒హావ॒నీయ॑-ము॒ద్వాప్య॑ ।
 గా॒ర్వాప॒త్యా-దు॑ద్ధరేత్ ।
 యద॑గ్నే పూ॒ర్వం ప్ర॑భృతం ప॒దగ్ం హి తే॑ ।
 సూ॒ర్యస్య॑ ర॒శ్మిన-నా॑వ॒తతా॑న ।
 తత్ర॑ ర॒యిష్టామ॑ను సంభ॒రైతమ్ ।
 సం నః॑ సృజ సుమ॒త్యా వాజ॑వ॒త్యేతి॑ () । 26 (10)

T.B. 1.4.4.11

పూ॑ర్వే॒ణైవా॑స్య య॒జ్ఞేన॑ య॒జ్ఞమ॑ను సం త॑నోతి ॥
 త్వమ॑గ్నే స॒ప్రథా॑ అ॒సీత్యా॑హా । అ॒గ్నిః స॒ర్వా దే॒వతాః॑ । దే॒వతా॑భిరే॒వ య॒జ్ఞగ్ం సం త॑నోతి
 ॥
 అ॒గ్నయే॑ ప॒థి కృ॑తే పు॒రోడా॑శ॒మష్టాక॑పాలం ని॒ర్వపేత్ । అ॒గ్నిమే॒వ ప॑థి॒కృతగ్ం॑ స్వేన॑
 భా॒గధే॒యేనో॑ప ధావతి ।
 స ఏ॒వైనం॑ య॒జ్ఞయం॑ ప॒న్థామ॑పి-నయతి ।
 అ॒న॒డాన్-దక్షి॑ణా । వ॒హి హే॑ష స॒మృద్ధ్యై ॥ 27 (9)

(హ॒ర॒త్యథా॑గ్ని॒హోత్రం - ని॒మ్రోచ॑తి - హ॒రేద్ - దే॒వతా - గచ్ఛ - త్సు॒ద్వాయేన్-మ॑న్ధేద్-
 రమ॑స్వ-బృ॒హద్ వి॒రాడ్-ఇ॒తి-నవ॑ చ) (A4)

(ని వై పూర్వం త్రిణి నిమ్రోచతి దర్భణ యద్ధిరణ్యమగ్నిహోత్రం పునర్వరుణో
వారుణం ని వా ఏతస్యాభ్యుదేతి చతుర్గుహితమాజ్యం యదాజ్యం పరాచ్యుషాః పునర్మిత్రో
మేత్రం యస్యాహవనీయేనుద్వాతే గార్హపత్యో యద్వై మన్తేదుద్ధరేత్)

|| 1.4.5 అనువాకం 5 - సోమాతిరేకప్రాయశ్చిత్తమ్ ||

T.B. 1.4.5.1

యస్య ప్రాతస్సవనే సోమోఽతిరిచ్యతే ।
మాధ్యన్ధినగ్ం సవనం క్రామయమానో-ఽభ్యతిరిచ్యతే ।
గౌర్ధయతి మరుతామితి ధయద్వతీషు కుర్వన్తి । హినస్తి వై సన్ధ్యధీతమ్ ।
సన్ధివ ఖలు వా ఏతత్ । యథ్ సవన స్యాతిరిచ్యతే ।
యద్ధయద్వతీషు కుర్వన్తి । సన్ధేః శాన్త్యై ॥
గాయత్రగ్ం సామ భవతి పఞ్చదశః స్తోమః ।
తేనైవ ప్రాతస్సవనాన్నయన్తి ॥ 28 (10)

T.B. 1.4.5.2

మరుత్వతీషు కుర్వన్తి । తేనైవ మాధ్యన్ధినాథ్-సవనాన్నయన్తి ॥
హోతుశ్చ మసమనూన్నయన్తే । హోతాఽనుశగ్ంసతి ।
మధ్యత ఏవ యజ్ఞగ్ం సమాదధాతి ॥
యస్య మాధ్యన్ధినే సవనే సోమోఽతిరిచ్యతే ।
ఆదిత్యం తృతీయసవనం క్రామయమానో-ఽభ్యతిరిచ్యతే । గౌరివీతగ్ం సామ భవతి ।
అతిరిక్తం వై గౌరివీతమ్ ।
అతిరిక్తం యథ్ సవనస్యా-తిరిచ్యతే । 29 (10)

అతిరిక్తస్య శాస్త్యై ॥

బణ్మహాగ్ం అసి సూర్యేతి కుర్వన్తి ।

యస్యైవాదిత్యస్య సవనస్య కామేనాతిరిచ్యతే ।

తేనైవైనం కామేన సమర్థయన్తి ॥ గౌరిపీతగ్ం సామ భవతి ।

తేనైవ మాధ్యన్దినాథ్-సవనాన్నయన్తి ॥ సప్తదశః స్తోమః ।

తేనైవ తృతీయసవనాన్నయన్తి ॥ హోతుశ్చమసమనూన్నయన్తే ।

హోతానుశగ్ం సతి । 30 (10)

మధ్యత ఏవ యజ్ఞగ్ం సమాదధాతి ॥

యస్య తృతీయసవనే సోమోతిరిచ్యేత ।

ఉక్త్యం కుర్వీత । యస్యోక్త్యేతిరిచ్యేత ।

అతిరాత్రం కుర్వీత । యస్యాతిరాత్రేతిరిచ్యతే ।

తత్వై దుష్ప్రజ్ఞానమ్ ।

యజమానం వా ఏతత్ పశవ ఆసాహ్య యన్తి । బృహాథ్ సామ భవతి ।

బృహద్వా ఇమాం లోకాన్ దాధార () ।

బార్హతాః పశవః ।

బృహతైవాస్మై పశూన్ దాధార ॥ శిపివిష్టవతిషు కుర్వన్తి ।

శిపివిష్టో వై దేవానాం పుష్టమ్ । పుష్ట్యైవైనగ్ం సమర్థయన్తి ॥

హోతుశ్చమసమనూన్నయన్తే । హోతానుశగ్ంసతి ।

మధ్యత ఏవ యజ్ఞగ్ం సమాదధాతి ॥ 31 (18)

(యన్తి - సవనస్యాతిరిచ్యతే - శగ్ంసతి - దాధారాష్టౌ చ) (A5)

T.B. 1.4.6.1

ఏ॒కై॒కో వై జ॒నతా॑యా-మి॒న్ద్రః ।
 ఏ॒కం వా ఏ॒తావి॑న్ద్రమ॒భి సగ్ం॑సునుతః ।
 యా ద్వా సగ్ం॑సునుతః । ప్ర॒జాప॑తి॒ర్వా ఏ॒ష వి॑తాయతే । యద్-య॒జ్ఞః ।
 తస్య॑ గ్రా॒వాణో॑ ద॒న్తాః ।
 అ॒న్యత॑రం వా ఏ॒తే సగ్ం॑సున్వతోర్-నిర్బ॒ఘ్నతి॑ ।
 పూ॒ర్వేణో॑ప॒స్పత్యా॑ దే॒వతా॑ ఇ॒త్యాహుః॑ । పూ॒ర్వోప॒స్పత॑స్య వై శ్రేయాన్ భవతి ।
 ఏ॒తివ॑న్త్యా॒జ్యాని॑ భవన్త్య-భి॒జిత్యై॑ ॥ 32 (10)

T.B. 1.4.6.2

మ॒రుత్వ॑తీః ప్ర॒తిప॑దః ।
 మ॒రుతో॑ వై దే॒వానా-మ॑ప॒రాజి॑త-మూ॒యత॑నమ్ ।
 దే॒వానా-మే॒వాప॑రాజి॒త ఆ॒యత॑నే॒ యత॑తే ॥
 ఉ॒భే బృ॑హద్రథన్తరే భవతః ।
 ఇ॒యం వా॑వ రథన్తరమ్ । అ॒సౌ బృ॑హత్ । ఆ॒భ్యామే॒వైస-మ॒న్తరే॑తి ।
 వా॒చశ్చ॑ మ॒నస॑శ్చ । ప్రా॒ణాచ్ఛా-పా॒నాచ్ఛ॑ । ది॒వశ్చ॑ పృ॒థివ్యా॑శ్చ । 33 (10)

T.B. 1.4.6.3

స॒ర్వస్మాద్-వి॒త్తాద్-వేద్యాత్ ॥
 అ॒భివ॑ర్తో బ్ర॒హ్మసా॑మం భవతి ।
 సు॒వర్గ॑స్య లో॒కస్యా-భి॑వృ॒త్యై ॥ అ॒భిజి॑ద్-భవతి ।
 సు॒వర్గ॑స్య లో॒కస్యా-భి॑జిత్యై । వి॒శ్వజి॑ద్-భవతి ।
 వి॒శ్వస్య॑ జిత్యై ॥ యస్య॑ భూ॒యాగ్ంసో॑ య॒జ్ఞక్ర॑తవ ఇ॒త్యాహుః॑ । స దే॒వతా॑ వృ॒జ్కు ఇ॑తి

। యద్యగ్నిష్టోమః సోమః పరస్తాథ్-స్యాత్ | 34 (10)

T.B. 1.4.6.4

ఉక్థ్యం కుర్వీత | యద్యుక్థ్యః స్యాత్ |
అతిరాత్రం కుర్వీత |
యజ్ఞక్రతుభి-రేవాస్య దేవతా వృజ్ఞే ||
యో వై ఛన్దోభి-రభిభవతి |
స సగ్ం సున్వతో-రభిభవతి |
సమ్వేశాయ త్వోపవేశాయ-త్వేత్యాహ |
ఛన్దాగ్ంసి వై సమ్వేశ ఉపవేశః |
ఛన్దోభిరేవాస్య ఛన్దాగ్ంస్య-భిభవతి ||
ఇష్టర్గో వా ఋత్విజా-మధ్వర్యుః | 35 (10)

T.B. 1.4.6.5

ఇష్టర్గః ఖలు వై పూర్వోఽర్ఘ్యః క్షీయతే | ప్రాణాపానౌ మృత్యోర్మా పాతమిత్యాహ |
ప్రాణాపానయోరేవ శ్రయతే |
ప్రాణాపానౌ మా మా హాసిష్టమిత్యాహ |
నైసం పురాఽఽయుషః ప్రాణాపానౌ జహితః ||
ఆర్తిం వా ఏతే నియన్తి |
యేషాం దీక్షితానాం ప్రమీయతే |
తం యదవవర్జ్యయః |
క్రూరకృతామివైషాం లోకః స్యాత్ |
ఆహార దహేతి బ్రూయాత్ | 36 (10)

T.B. 1.4.6.6

తం దక్షిణతో వేద్యే నిధాయ ।
 సర్పరాజ్ఞియా ఋగ్భిః స్తుయః ।
 ఇయం వై సర్పతో రాజ్ఞి । అస్యా ఏవైనం పరిదదతి ॥ వ్యృద్ధం తదిత్యాహుః ।
 యథ్ స్తుత-మననుశస్త-మితి ।
 హోతా ప్రథమః ప్రాచీనావీతి మార్జాలీయం పరియాత్ । యామీరను-బ్రువన్న । సర్పరాజ్ఞినాం
 కీర్తయేత్ । ఉభయోరేవైనం లోకయోః పరిదదతి । 37 (10)

T.B. 1.4.6.7

అథో ధువన్యేవైనమ్ । అథో న్యేవాస్మై హ్నువతే ॥ త్రిః పరియన్తి । త్రయ ఇమే లోకాః
 । ఏభ్య ఏవైనం లోకేభ్యో ధువతే । త్రిః పునః పరియన్తి ।
 షట్ సంపద్యన్తే । షడ్వా ఋతవః । ఋతుభిరేవైనం ధువతే ॥
 అగ్న ఆయాగ్ంషి పవస్త ఇతి ప్రతిపదం కుర్వీరన్న () ।
 రథస్తరసామైషాగ్ం సోమః స్యాత్ । ఆయురేవాత్మాన్-దధతే ।
 అథో పాప్మానమేవ విజహతో యన్తి ॥ 38 (13) (అభిజిత్వై - పృథివ్యాక్షు - స్యా - దధ్వర్యుర్ - బ్రుయాత్ -
 లోకయోః పరిదదతి - కుర్వరగ్గ్ స్త్రీణి చ) (A6)

॥ 1.4.7 అనువాకం 7 - యాపవిరోహణాదిప్రాయశ్చిత్తమ్ ॥

T.B. 1.4.7.1

అసుర్యం వా ఏతస్మాద్-వర్ణం కృత్వా । పశవో వీర్య-మపక్రామన్తి ।
 యస్య యూపో విరోహతి ।
 త్వాష్ట్రం బహురూప-మాలభేత ।
 త్వష్టా వై రూపాణామీశే । య ఏవ రూపాణామీశే ॥

సోఽస్మిన్ పశూన్. వీర్యం యచ్ఛతి ।
 నాస్మాత్-పశవో వీర్య-మపక్రామన్తి ॥
 ఆర్తిం వా ఏతే నియన్తి ।
 యేషాం దీక్షితానా-మగ్ని-రుద్వాయతి । 39 (10)

T.B. 1.4.7.2

యదాహవనీయ ఉద్వాయేత్ । యత్తం మన్థేత్ ।
 విచ్ఛిన్ద్యాత్ । భ్రాతృవ్యమస్మై జనయేత్ ।
 యదాహవనీయ ఉద్వాయేత్ । ఆగ్నిద్ధ్రా-దుద్ధరేత్ ।
 యదాగ్నిద్ధ్ర ఉద్వాయేత్ । గార్వాపత్యా-దుద్ధరేత్ ।
 యద్ గార్వాపత్య ఉద్వాయేత్ ।
 అత ఏవ పునర్ మన్థేత్ । 40 (10)

T.B. 1.4.7.3

అత్త వావ స నిలయతే ।
 యత్త ఖలు వై నిలీన-ముత్తమం పశ్యన్తి ।
 తదేన-మిచ్ఛన్తి ॥ యస్మాద్-దారోరుద్వాయేత్ । తస్యారణీ కుర్యాత్ । క్రుముకమపి
 కుర్యాత్ ।
 ఏషా వా అగ్నేః ప్రియా తనూః । యత్-క్రుముకః ।
 ప్రియయైవైనం తనువా సమర్థయతి ॥ గార్వాపత్యం మన్థతి । 41 (10)

T.B. 1.4.7.4

గార్వాపత్యో వా అగ్నేర్యోనిః ।
 స్వాదేవైనం యోనేర్-జనయతి ।
 నాస్మై భ్రాతృవ్యం జనయతి ॥

యస్య సోమ ఉపదస్యేత్ ।

సువర్ణగ్ం హిరణ్యం ద్వేధా విచ్ఛిద్య । ఋజ్జీషేఽన్యదాధూనుయాత్ ।

జుహుయాదన్యత్ । సోమమేవా-భిషుణోతి ।

సోమం జుహోతి ॥ సోమస్య వా అభిషూయమాణస్య ప్రియా తనూ-రుదక్రామత్ । 42 (10)

T.B. 1.4.7.5

తథ్ సువర్ణగ్ం హిరణ్య-మభవత్ ।

యథ్ సువర్ణగ్ం హిరణ్యం కుర్వన్తి ।

ప్రియయైవైనం తనువా సమర్థయన్తి ॥ యస్యాక్రీతగ్ం సోమ-మప్రహరేయుః ।

క్రీణీయాదేవ । నైవ తతః ప్రాయశ్చిత్తిః ॥

యస్య క్రీతమప్రహరేయుః ।

ఆదారాగ్ంఘ్న ఫాల్గునాని చాభిషుణుయాత్ ।

గాయత్రీ యగ్ం సోమమాహరత్ ।

తస్య యోఽగ్ంశుః పరాఽపతత్ । 43 (10)

T.B. 1.4.7.6

త ఆదారా అభవన్న । ఇన్దో వృత్రమహన్న ।

తస్య వల్కః పరాఽపతత్ ।

తాని ఫాల్గునాన్యభవన్న । పశవో వై ఫాల్గునాని ।

పశవః సోమో రాజౌ । యదాదారాగ్ంఘ్న ఫాల్గునాని చాభిషుణోతి ।

సోమమేవ రాజౌనమభిషుణోతి ॥

శృతేన ప్రాతస్సవనే శ్రీణీయాత్ ।

దధ్నా మధ్యన్దినే । 44 (10)

T.B. 1.4.7.7

నీ॒త॒మి॒శ్రేణ॑ తృ॒తీ॒య॒స॒వ॒నే ।

అ॒గ్ని॒ష్టో॒మః॑ సో॒మః॑ స్యాద్ రథ॒న్త॒రసా॑మా ।

య ఏ॒వ॒ర్షి॒జో వృ॒తాః॑ స్యుః । త ఏ॒నం॑ యా॒జయే॑యుః ।

ఏ॒కాం గాం దక్షి॑ణాం ద॒ద్వాత్తే॑భ్య ఏ॒వ ।

పు॒నః సో॒మం క్రీ॑ణీయాత్ ।

య॒జ్ఞేనై॒వ తద్-య॒జ్ఞ-మి॑చ్ఛతి ।

సై॒వ తతః॑ ప్రా॒యశ్చి॑త్తిః ॥

స॒ర్వా॒భ్యో వా ఏ॒ష దే॒వతా॑భ్యః స॒ర్వే॒భ్యః పృ॒ష్ఠే॑భ్య ఆ॒త్మాన॒-మా॑గురతే ।

యః స॒త్రా॒యాగు॒రతే॑ () । ఏ॒తా॒వాన్-ఖ॒లు వై పు॑రుషః । యావ॑దస్య వి॒త్తమ్ ।

స॒ర్వవే॒దసే॑న య॒జేత॑ । స॒ర్వపృ॒ష్ఠోఽస్య॑ సో॒మః స్యాత్ ।

స॒ర్వా॒భ్య ఏ॒వ దే॒వతా॑భ్యః స॒ర్వే॒భ్యః పృ॒ష్ఠే॑భ్య ఆ॒త్మాన॒ం నిష్క్రి॑ణీతే ॥ 45 (15)

(ఉ॒ద్వా॒యతి - మ॒నేన్ - మ॒న్థ - త్యక్రా॑మత్ - ప॒రాఽప॑తన్ - మ॒ద్ధ్యస్థి॑న - ఆగు॒రతే॑ ప॒ఞ్చ
చ) (A7)

॥ 1.4.8 అనువాకం 8 - పావమానీమన్త్రాః (స్మార్తే శ్లానాదౌ మార్జనార్థాశ్చ) ॥

T.B. 1.4.8.1

పవ॑మా॒నః సు॒వర్జ॑నః । ప॒విత్రే॑ణ వి॒చర్ష॑ణిః । యః పో॒తా స పు॑నాతు మా ॥ పు॒నస్తు॑ మా

దే॒వజ॒నాః । పు॒నస్తు॑ మన॑ వో ధి॒యా । పు॒నస్తు॑ విశ్వ॑ ఆ॒యవః॑ ॥

జాత॑వేదః ప॒విత్ర॑వత్ । ప॒విత్రే॑ణ పు॒నాహి॑ మా । శు॒క్రేణ॑ దే॒వ దీ॑ద్యత్ ।

అగ్నే॑ క్ర॒త్వా క్ర॒తూగ్ం ర॒సు ॥ 46 (10)

T.B. 1.4.8.2

య॒త్తే ప॒విత్ర॑-మ॒ర్చిషి॑ । అగ్నే॑ వి॒తత॑మన్త॒రా । బ్ర॒హ్మ తే॑న పు॒నీమ॑హే ॥ ఉ॒భాభ్యాం దే॒వ

సవి॒తః ।

ప॒విత్రే॑ణ స॒వేన॑ చ । ఇ॒దం బ్ర॑హ్మ పు॒నీమ॑హే ॥

వై॒శ్వాదే॒వీ పు॑న॒తీ దే॒వ్యాగా॑త్ । య॒స్యై బ॒హ్వి-స్త॒నువో॑ వీ॒తపృ॑ష్ఠాః ।

తయా॑ మద॒న్తః స॒ధమా॑ద్యేషు ।

వ॒యగ్ స్యా॑మ ప॒తయో॑ ర॒యీణా॑మ్ ॥ 47 (10)

T.B. 1.4.8.3

వై॒శ్వాన॒రో ర॒శ్మిభి॑ర్మా పు॒నాతు॑ ।

వా॒తః ప్రా॑ణేనే॒షిరో మ॑యో॒భూః ।

ద్యా॒వాపృ॑థి॒వీ ప॑య॒స్మా ప॑యో॒భిః ।

ఋ॒తావ॑రీ య॒జ్ఞయే॑ మా పు॒నీతా॑మ్ ॥

బృ॒హదీ॑భిః సవి॒తస్తృ॑భిః ।

వ॒ర్షైర్ దే॒వ మ॑న్మ॒భిః ।

అగ్నే॑ దక్షిః పు॒నాహి॑ మా ॥ యేన॑ దే॒వా అ॑పు॒నత॑ । యేనా॑పో ది॒వ్యం క॑శః ।

తేన॑ ది॒వ్యేన॒ బ్ర॑హ్మ॒ణా । 48 (10)

T.B. 1.4.8.4

ఇ॒దం బ్ర॑హ్మ పు॒నీమ॑హే ॥ యః పా॑వ॒మానీ॑ర॒ధ్యేతి॑ । ఋషి॑భిః సంభృ॑తగ్ం ర॒సమ్ ।

స॒ర్వగ్ం స పూ॑తమ॒శ్శాతి॑ ।

స్వ॒ది॒తం మా॑త॒రిశ్వ॑నా ॥

పా॒వ॒మానీ॑రో॒ఽఅధ్యే॑తి । ఋషి॑భిః సంభృ॑తగ్ం ర॒సమ్ । తస్మై॑ స॒రస్వ॑తీ దు॒హే ।

క్షీ॒రగ్ం స॒ర్పిర్-మ॑ధూద॒కమ్ ॥

పా॒వ॒మానీః స్వ॒స్త్వయ॑నీః । 49 (10)

T.B. 1.4.8.5

సు॒దు॒ఘా హి॑ ప॒యస్వ॑తీః ।

ఋషిభిః సంభ్రతో రసః ।
 బ్రాహ్మణేష్వమృతగ్ం హితమ్ ॥
 పావమానీర్ దిశన్తు నః ।
 ఇమం లోకమథో అముమ్ ।
 కామాన్ సమర్థయన్తు నః ।
 దేవీర్ దేవైః సమాభృతాః ॥
 పావమానీః స్వస్త్వయనీః ।
 సుదుఘాహి ఘృతశ్చుతః ।
 ఋషిభిః సమభ్రతో రసః । 50 (10)

T.B. 1.4.8.6

బ్రాహ్మణేష్వమృతగ్ం హితమ్ ॥
 యేన దేవాః పవిత్రేణ ।
 ఆత్మానం పునతే సదా । తేన సహస్రధారేణ । పావమాన్యః పునన్తు మా ॥
 ప్రాజాపత్యం పవిత్రమ్ ।
 శతోద్యమగ్ం హిరణ్మయమ్ । తేన బ్రహ్మ
 విదో వయమ్ । పూతం బ్రహ్మ పునీమహే ॥
 ఇన్ద్రః సునీతి సహ మా పునాతు () ।
 సోమః స్వస్త్వా వరుణః
 సమీచ్యా । యమో రాజా ప్రమృణాభిః పునాతు మా ।
 జాతవేదా మోర్జయన్త్యా పునాతు ॥ 51 (13)
 (అను - రయీణాం - బ్రహ్మణా - స్వస్త్వయనీః - సుదుఘా హి ఘృతశ్చుత ఋషిభిః
 సమభ్రతో రసః - పునాతు త్రిణి చ) (A8)

॥ 1.4.9 అనువాకం 9 - రాజసూయగతచాతుర్మాస్యశేషః ॥

ప్రజా వై సత్రమాసత తపస్తప్యమానా అజుహ్వతీః ।
 దేవా అపశ్యం చమసం ఘృతస్య పూర్ణగ్న్ స్వధామ్ । తముపోదతిష్ఠంత-మజుహవుః ।
 తేనార్థమాస ఊర్జమవారున్ధత ।
 తస్మాదర్థమాసే దేవా ఇజ్యన్తే ॥
 పితరోఽపశ్యం చమసం ఘృతస్య పూర్ణగ్న్ స్వధామ్ । తముపోదతిష్ఠంత-మజుహవుః ।
 తేన మాస్యూర్జమవారున్ధత ।
 తస్మాన్ మాసి పితృభ్యః క్రియతే ।
 మనుష్యా అపశ్యం చమసం ఘృతస్య పూర్ణగ్న్ స్వధామ్ । 52 (10)

తముపోదతిష్ఠంత-మజుహవుః ।
 తేన-ద్వయామూర్జమవారున్ధత ।
 తస్మాద్-ద్విరహ్నో-మనుష్యేభ్య ఉపహ్రాయతే । ప్రాతశ్చ సాయం చ । పశవోఽపశ్యం
 చమసం ఘృతస్య పూర్ణగ్న్ స్వధామ్ ।
 తముపోదతిష్ఠంత-మజుహవుః ।
 తేన-త్రయామూర్జమవారున్ధత ।
 తస్మాత్ త్రిరహ్నః పశవః ప్రేరతే । ప్రాతస్సగ్రంవే సాయమ్ ।
 అసురా అపశ్యం చమసం ఘృతస్య పూర్ణగ్న్ స్వధామ్ । 53 (10)

తముపోదతిష్ఠంత-మజుహవుః ।
 తేన సంవత్సర ఊర్జమవారున్ధత ॥
 తే దేవా అమన్యన్త । అమీ వా ఇదమభూవన్న । యద్వయగ్న్మ ఇతి ।

త ఏ॒తాని॑ చాతు॒ర్మాస్యా॑న్యపశ్యన్న్ । తాని॒ నిర॑వపన్న్ ।

తైరే॒వైషాం॑ తామూ॒ర్జమ॑వృజ్జాత । తతో॑ దే॒వా అభ॑వన్న్ । పరా॒ఽసు॑రాః ॥ 54 (10)

T.B. 1.4.9.4

యామ్-యా॑జితే । యా॒మే॒వ దే॒వా ఊర్జ॑మ॒వారు॑న్ధత ।

తాం తేనా-వ॑రున్ధే । యత్ పి॒తృభ్యః॑ క॒రోతి॑ ।

యా॒మే॒వ పి॒తర॑ ఊర్జ॑మ॒వారు॑న్ధత ।

తాం తేనా-వ॑రున్ధే । యదా॑వస॒థేఽన్న॒గ్ం హ॑రన్తి ।

యా॒మే॒వ మ॒నుష్యా॑ ఊర్జ॑మ॒వారు॑న్ధత ।

తాం తేనా-వ॑రున్ధే । యద్ దక్షి॑ణాం దదా॑తి । 55 (10)

T.B. 1.4.9.5

యా॒మే॒వ ప॒శవ॑ ఊర్జ॑మ॒వారు॑న్ధత ।

తాం తేనా-వ॑రున్ధే । యచ్ఛా॑తుర్-మా॒స్యైర్-యా॑జితే । యా॒మే॒వాసు॑రా ఊర్జ॑మ॒వారు॑న్ధత ।

తాం తేనా-వ॑రున్ధే । భవ॑త్యాత్మనా॑ ।

పరా॒ఽస్య॑ భ్రా॒తృవో॑ భవతి ॥

వి॒రాజో॑ వా ఏ॒షా వి॒క్రాన్తిః॑ । యచ్ఛా॑తుర్-మా॒స్యాని॑ ।

వైశ్వ॑దే॒వేనా॒స్మిల్లో॑కే ప్ర॒త్యతి॑ష్ఠత్ () । వ॒రుణ॑ ప్ర॒ఘాసై-ర॒న్తరి॑షే ।

సాక॑మే॒ధై-ర॒ముష్మి॑ల్లోకే ।

ఏష॑ హ॒ త్వావై॑తథ్ స॒ర్వం భ॑వతి ।

య ఏ॒వం వి॒ద్వాగ్గా॑చ్ఛతు॒ర్మాస్యైర్ య॑జితే ॥ 56 (14)

(మ॒నుష్యా॑ అపశ్య॒చ్ఛామ॑సం ఘృత॑స్య పూర్ణగ్ స్వ॒ధా-మ॑సురా అపశ్య॒చ్ఛామ॑సం ఘృత॑స్య పూర్ణగ్ స్వ॒ధా-మ॑సురా-దదా-త్యతిష్ఠ చ్చ॒త్వారి॑ చ) (A9)

T.B. 1.4.10.1

అ॒గ్ని॒ర్వా॒వ సం॑వ॒ధ్స॒రః ।
 ఆ॒ది॒త్యః ప॑రివ॒ధ్స॒రః । చ॒న్ద్ర॑మా॒ ఇదా॑వ॒ధ్స॒రః ।
 వా॒యు-ర॑నువ॒ధ్స॒రః ॥ యద్-వై॑శ్వదే॒వేన॑ య॒జతే॑ ।
 అ॒గ్ని॒మే॒వ తథ్ సం॑వ॒ధ్స॒ర-మా॑ప్నోతి । తస్మాద్-వై॑శ్వదే॒వేన॑ య॒జమా॑నః ।
 సం॑వ॒ధ్స॒రీణా॑గ్ స్వ॒స్తి-మా॑శాస్త ఇ॒త్యాశా॑సీత ॥
 యద్-వ॑రుణ ప్ర॒ఘా॒సైర్-య॒జతే॑ ।
 ఆ॒ది॒త్యమే॒వ తత్ ప॑రివ॒ధ్స॒ర-మా॑ప్నోతి । 57 (10)

T.B. 1.4.10.2

తస్మాద్-వ॑రుణ-ప్ర॒ఘా॒సైర్ య॒జమా॑నః ।
 ప॒రి॒వ॒ధ్స॒రీణా॑గ్ స్వ॒స్తి-మా॑శాస్త ఇ॒త్యాశా॑సీత ।
 యథ్ సా॑కమే॒ధైర్-య॒జతే॑ । చ॒న్ద్ర॑మ॒సమే॒వ తది॑దావ॒ధ్స॒ర-మా॑ప్నోతి ।
 తస్మాథ్ సా॑కమే॒ధైర్-య॒జమా॑నః ।
 ఇ॒దా॒వ॒ధ్స॒రీణా॑గ్ స్వ॒స్తి-మా॑శాస్త ఇ॒త్యాశా॑సీత ॥
 యత్ పి॑తృ య॒జ్ఞేన॑ య॒జతే॑ ।
 దే॒వానే॒వ తద॑న్వ॒వస్య॑తి ॥
 అథ॑ వా అ॒స్య వా॒యుశ్చ-ను॑వ॒ధ్స॒రశ్చ ప్రి॑తా॒వుచ్ఛి॑ష్యేతే ।
 యచ్ఛు॑నా॒సీరీ॒యేణ॑ య॒జతే॑ । 58 (10)

T.B. 1.4.10.3

వా॒యుమే॒వ తద॑నువ॒ధ్స॒ర-మా॑ప్నోతి ।
 తస్మా-చ్ఛు॑నా॒సీరీ॒యేణ॑ య॒జమా॑నః ।

అనువథ్సరీణాగ్ స్వస్తి-మాశాస్త ఇత్యాశాసీత ॥

సంవథ్సరం వా ఏష ఈఘ్నతీత్యాహుః । యశ్చతుర్-మాస్యైర్ యజత ఇతి ।

ఏష హ త్వై సవంథ్సర-మాప్నోతి ।

య ఏవం విద్వాగ్ శ్చతుర్మాస్యైర్-యజతే ॥

విశ్వే దేవాః సమయజంత । తేఽగ్నిమేవాయజంత ।

త ఏతం లోకమజయన్ ॥ 59 (10)

T.B. 1.4.10.4

యస్మిన్నగ్నిః । యద్-వైశ్వదేవేన యజతే । ఏతమేవ లోకం జయతి ।

యస్మిన్నగ్నిః । అగ్నేరేవ సాయుజ్యముపైతి ॥

యదా వైశ్వదేవేన యజతే ।

అథ సంవథ్సరస్య గృహపతి-మాప్నోతి ।

యదా సంవథ్సరస్య గృహపతి-మాప్నోతి ।

అథ సహస్రయాజిన-మాప్నోతి ।

యదా సహస్రయాజిన-మాప్నోతి । 60 (10)

T.B. 1.4.10.5

అథ గృహమేధిన-మాప్నోతి ।

యదా గృహమేధిన-మాప్నోతి ।

అథాగ్నిర్ భవతి । యదాఽగ్నిర్ భవతి । అథ గౌర్భవతి ।

ఏషా వై వైశ్వదేవస్య మాత్రా ।

ఏతద్-వా ఏతేషామవమమ్ ।

అతోఽతో వా ఉత్తరాణి శ్రేయాగ్ంసి భవన్తి ।

యద్-విశ్వే దేవాః సమయజంత ।

తద్-వైశ్వదేవస్య వైశ్వదేవత్వమ్ ॥ 61 (10)

T.B. 1.4.10.6

అధాదిత్యో వరుణగ్ం రాజానం వరుణ ప్రఘాసైరయజత । స ఏతం లోకమజయత్
 । యస్మిన్నాదిత్యః । యద్-వరుణ-ప్రఘాసైర్-యజతే । ఏతమేవ లోకం జయతి ।
 యస్మిన్నాదిత్యః । ఆదిత్యస్యైవ-సాయుజ్య-ముపైతి ।
 యదాదిత్యో వరుణగ్ం రాజానం వరుణ ప్రఘాసైరయజత ।
 తద్-వరుణ ప్రఘాసానాం వరుణ ప్రఘాసత్వమ్ ॥
 అథ సోమో రాజా చన్దాగ్ంసి సాకమేధైరయజత । 62 (10)

T.B. 1.4.10.7

స ఏతం లోకమజయత్ । యస్మిగ్ శ్చన్ద్రమా విభాతి । యథ్ సాకమేధైర్-యజతే ।
 ఏతమేవ లోకం జయతి ।
 యస్మిగ్ శ్చన్ద్రమా విభాతి ।
 చన్ద్రమస ఏవ సాయుజ్య-ముపైతి ।
 సోమో వై చన్ద్రమాః ।
 ఏష హ త్వై సాక్షాథ్ సోమం భక్షయతి ।
 య ఏవం విద్వాన్ సాకమేధైర్-యజతే ।
 యథ్ సోమశ్చ రాజా చన్దాగ్ంసి చ సమైధన్త । 63 (10)

T.B. 1.4.10.8

తథ్ సాకమేధానాగ్ం సాకమేధత్వమ్ ॥
 అథర్తవః పితరః ప్రజాపతిం పితరం పితృయజ్ఞే-నాయజన్త । త ఏతం లోకమజయన్న్ ।
 యస్మిన్నుతవః । యత్ పితృయజ్ఞేన యజతే ।
 ఏతమేవ లోకం జయతి । యస్మిన్నుతవః । ఋతూనామేవ సాయుజ్య-ముపైతి ।
 యద్-ఋతవః పితరః ప్రజాపతిం పితరం
 పితృయజ్ఞేనాయజన్త । తత్ పితృయజ్ఞస్య పితృయజ్ఞత్వమ్ ॥ 64 (10)

T.B. 1.4.10.9

అథోషధయ ఇమం దేవం త్ర్యమ్భకై-రయజన్త ప్రథేమహీతి । తతో వై తా అప్రథన్త ।

య ఏవం విద్వాగ్ స్త్ర్యమ్భకైర్-యజతే ।

ప్రథతే ప్రజయా పశుభిః ॥

అథ వాయుః పరమేష్ఠినగ్ం శునాసీరీయేణాయజత । స ఏతం లోకమజయత్ । యస్మిన్-

వాయుః । యచ్ఛునాసీరీయేణ యజతే ।

ఏతమేవ లోకం జయతి । యస్మిన్-వాయుః । 65 (10)

T.B. 1.4.10.10

వాయోరేవ సాయుజ్య-ముపైతి ॥

బ్రహ్మవాదినో వదన్తి ।

ప్ర చాతుర్మాస్యయాజీ-మీయతా(3) న ప్రమీయతా(3) ఇతి ।

జీవన్వా ఏష ఋతూనప్యేతి ।

యది వసన్తా ప్రమీయతే ।

వసన్తో భవతి । యది గ్రీష్మే గ్రీష్మః ।

యది వర్షాసు వర్షాః ।

యది శరది శరత్ ।

యది హేమన్. హేమన్తః () ।

ఋతుర్భూత్వా సంవత్సరమప్యేతి ।

సంవత్సరః ప్రజాపతిః ।

ప్రజాపతిర్వా వైషః ॥ 66 (13)

(ప్రవత్సరమాప్నోతి - శునాసీరీయేణ యజతే - ౭ జయన్ - సహస్రయాజినమాప్నోతి

- వైశ్వదేవత్వగ్ం - సాకమేధైరయజత - సమైధన్త - పితృయజ్ఞత్వం - జయతి యస్మిన్

వాయుర్ - హేమన్త స్త్రీణీ చ) (A10)

prapAtaka kOrvai with starting words of 1 to 10 anuvAkams :-

(ఉభయే - యువగ్ం సురామ - ముదస్థాన్ - ని వై - యస్య ప్రాతస్సవన - ఏకైకో -
ఽసుర్యమ్ - పవమానః - ప్రజా వై సత్రమాస - తాగ్నిర్వావ సంవత్సరో దశ)

kOrvai with starting words of 1, 11, 21 series of dasinis :-

(ఉభయే వా - ఉదస్థాథ్ - సర్వాభిర్ - మధ్యతో - ఽత్ర వావ - బ్రాహ్మణేష్వ - థ
గృహమేధినగ్ం షట్ షష్టిః)

first and last word of 4th prapAtakam :-

(ఉభయే - వావైషః)

॥ హరిః ఓం ॥

॥ కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే చతుర్థః ప్రపాఠకః సమాప్తః ॥